

NUŠTROVANI PRIPUENIK

PRAVILO
GADANUA
KOSUŽCJEM
OMU

ILUSTROVANI PRIRUČNIK
UZ
PRAVILO GAĐANJA
NAORUŽANJEM OMJ

VINC
– BEOGRAD, 1991. –

Autori

Pukovnik VITOMIR GRUJIĆ – ideja i stručna obrada

Poručnik LJUBIŠA FURUNDŽIĆ – likovna obrada (ilustracije)

Izdavač

UPRAVA OMJ I VINC

Biblioteka

VOJNOSTRUČNA LITERATURA

knjiga devetsto šezdeset četvrta

Glavni i odgovorni urednik

Pukovnik MILISAV ĐORĐEVIĆ

Urednik

Major ALEKSANDAR ARDELJAN

Recenzenti

Pukovnik DRAGOSLAV ĆOSIĆ

Potpukovnik MILIJAN BOGIĆEVIĆ

Jezički redaktor

Profesor MIRJANA ŠOŠIĆ

GENERALŠTAB ORUŽANIH SNAGA SFRJ

ZAMENIK NAČELNIKA GENERALŠTABA ZA KOV

UPRAVA OKLOPNIH I MEHANIZOVANIH JEDINICA

Int. br. 1067-2

Od 10. 12. 1991. godine

Na osnovu tačke 17, 19, 27 i 36 pod f), Uputstva za izradu i korišćenje vojnostručne literature, izdanje Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu – IV uprava, int. broj 1578 od 22. 11. 1982. godine

ODOBRavam

da se knjiga „ILUSTROVANI PRIRUČNIK UZ PRAVILO GAĐANJA NAORUŽANJEM OMJ“ može koristiti za borbenu obuku i vaspitanje u oklopnim i mehanizovanim jedinicama OS SFRJ.

NAČELNIK

general-major

Dragoljub Arandelović, s.r.

UDK [623.438:623.552](094.7)

GRUJIĆ, Vitomir

Ilustrovani priručnik uz Pravilo gađanja naoružanjem OMJ / [autori Vitomir Grujić, Ljubiša Furundžić] ; [propisao] Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, [Generalštab oružanih snaga SFRJ, Zamenik načelnika Generalštaba za KoV, Uprava oklopnih i mehanizovanih jedinica]. – Beograd : Vojnoizdavački i novinski centar : Uprava OMJ, 1991 (Beograd : Vojna štamparija). – 128 str. ; ilustr. ; 20 cm. – (Biblioteka Vojnostručna literatura ; knj. 964)

Podaci o odgovornosti delimično preuzeti sa preliminarija. – Vojna tajna; Interno. – Tiraž 2000 primeraka. – UOMJ-210.

1. Furundžić, Ljubiša

a) Mehanizovane jedinice – Naoružanje – Pravila

Ilustrovani priručnik uz Pravilo gađanja naoružanjem OMJ sastoji se od ilustracija prema određenim sadržajima i tačkama Pravila gađanja naoružanjem OMJ. Pored toga, sadrži i manji broj ilustracija koje nisu vezane za sadržaje Pravila gađanja naoružanjem OMJ, ali se uklapaju u namenu ilustrovanog priručnika.

Namenjen je vojnicima, pitomcima, starešinama OMJ i svim imaocima oklopnih borbenih sredstava u oružanim snagama van sastava OMJ.

SADRŽAJ

	Strana
PREDGOVOR	7
1. OPŠTE ODREDBE	10
NEPOSREDNO GAĐANJE NAORUŽANJEM OMJ	
1. NAČINI NEPOSREDNOG GAĐANJA	17
2. PRIPREMA GAĐANJA	22
3. IZVOĐENJE GAĐANJA	62
1) Gađanje iz topa i mitraljeza	62
2) Gađanje helikoptera topom	62
3) Gađanje protivavionskim mitraljezom	95
4) Gađanje ručnim bombama iz borbenog vozila	100
5) Gađanje protivoklopnom raketom	102

PRILOZI

1. PODEŠAVANJE NIŠANSKIH SPRAVA	118
2. ZAKLONI ZA BORBENA VOZILA	120
3. TENKOVI	123
4. BORBENI HELIKOPTERI	124

PREDGOVOR

**„ŠTO ČUJEM – ZABORAVIM
ŠTO VIDIM – ZAPAMTIM
ŠTO URADIM – ZNAM“**

Rešavajući problem veće očiglednosti u obuci, a time bržeg usvajanja početnih znanja, veština i navika, smanjenje procesa zaboravljanja i trajnosti znanja, došli smo na ideju da napravimo ilustrovani priručnik koji će kroz ilustracije prikazati najbitnije sadržaje Pravila gađanja naoružanjem OMJ, kao i neke druge sadržaje vezane za praktičnu primenu oklopnih borbenih vozila.

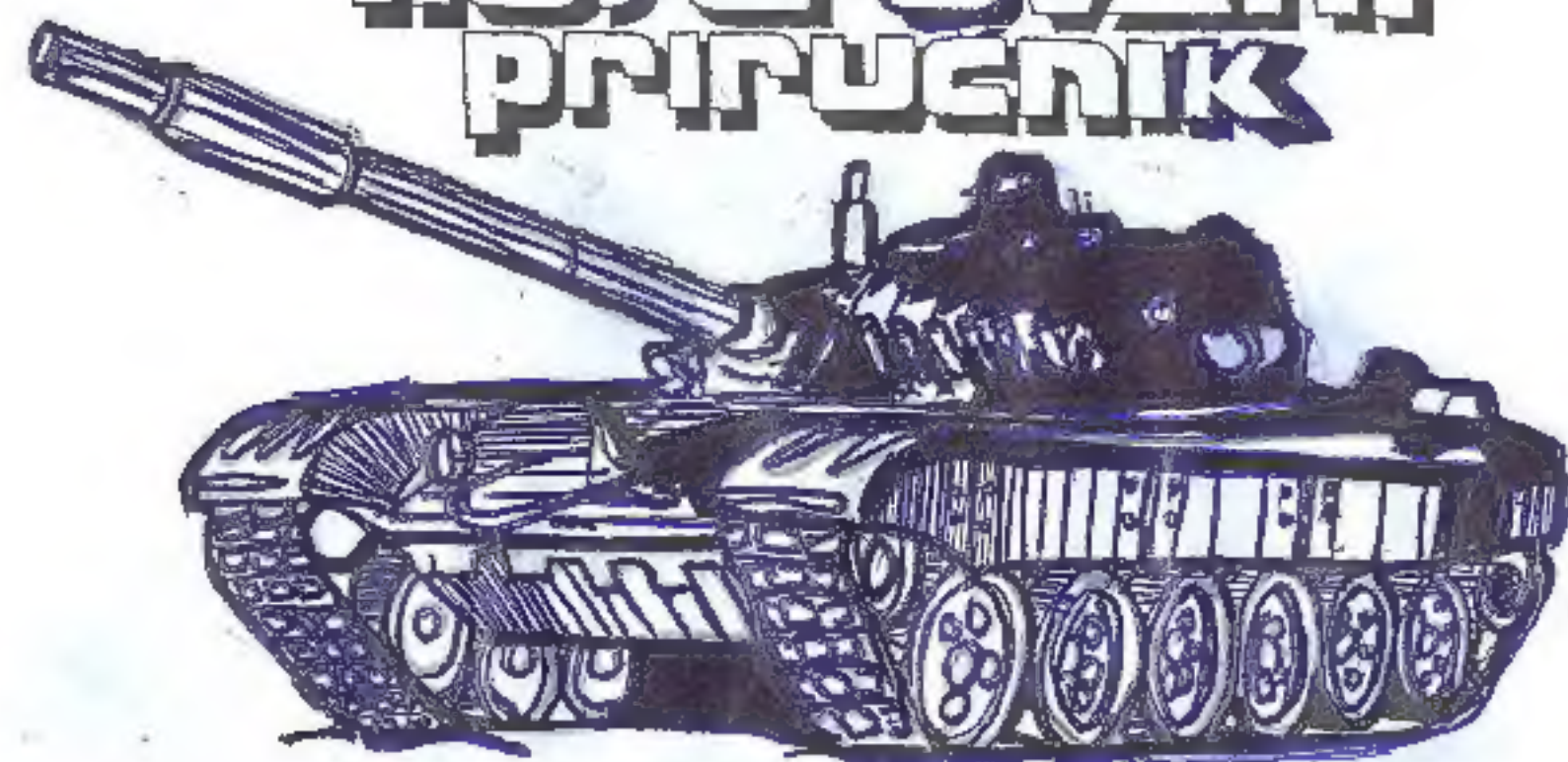
Ilustrovani priručnik je rađen na osnovu sadržaja Pravila gađanja naoružanjem OMJ i iskustava stečenih u dosadašnjoj nastavnoj praksi u procesu obučavanja tenkista. Urađen je u Školskom centru OMJ „Petar Drapšin“ angažovanjem starešina Katedre vatrene obuke. Bilo bi vrlo korisno da ga daroviti ilustratori iz trupe dopune i naprave sličan priručnik iz taktičke obuke.

Namenjen je vojnicima, pitomcima i starešinama u oklopnim i mehanizovanim jedinicama, kao i neposrednim izvođačima obuke. Može se koristiti za brže razumevanje novih nastavnih sadržaja, kao podsetnik ili kao ideja u rešavanju taktičko-vatrenih zadataka i situacija, bilo u izvornom ili dopunjenom obliku preslikan na nastavni list, termofoliju i sl.

Autori

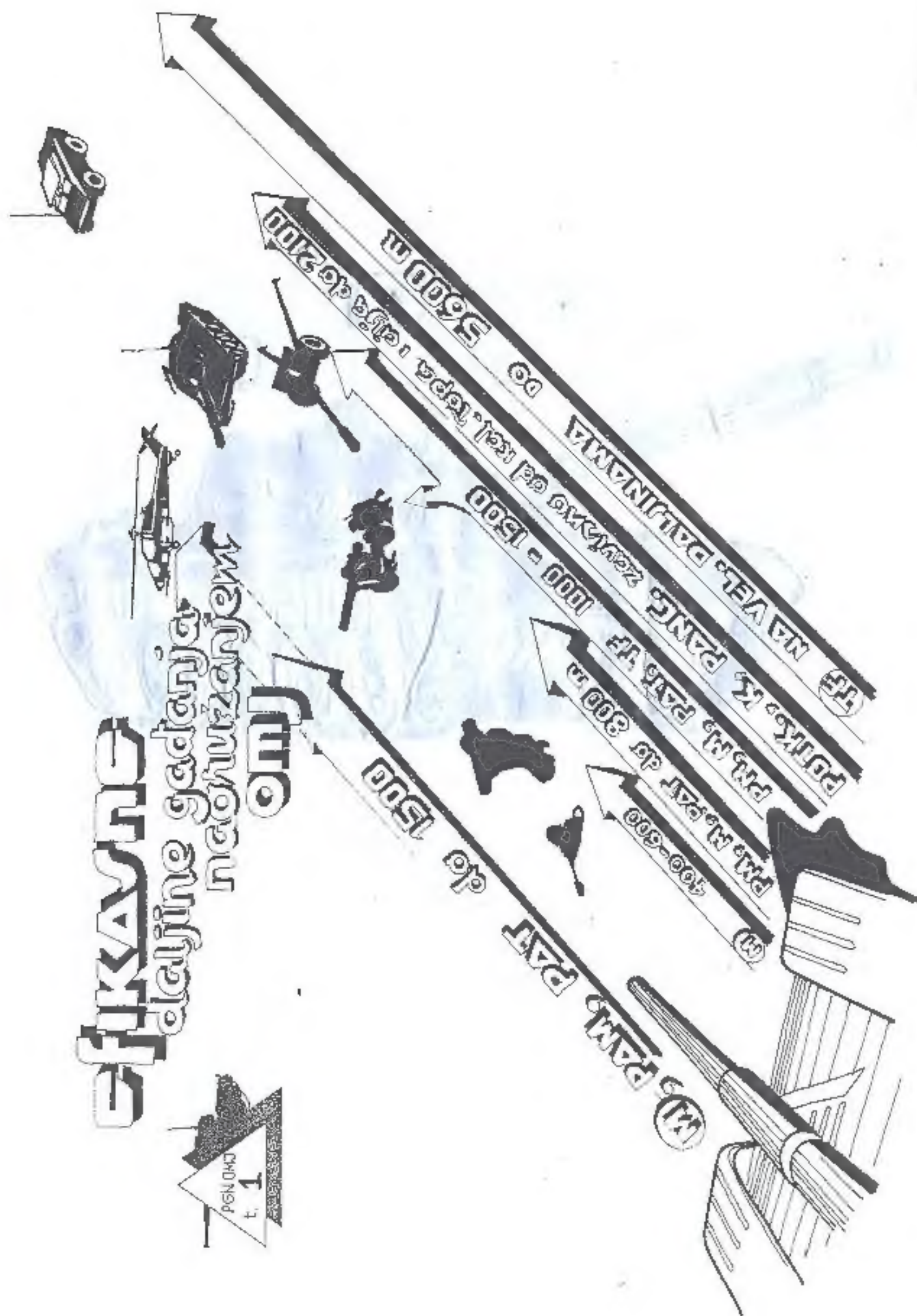

ILUSTROVANI PRIRUČNIK

dalejine gadanja nagotuzanje

LEO

VRSTE CILJEVA NA BOJISTU

POKRETNOST

NEPOKRETNOSTI

OKLOPLJENI

LEOKLOPLJENI

ZAKLONJENI

NEZAKLONJENI

nesposredno gledanje

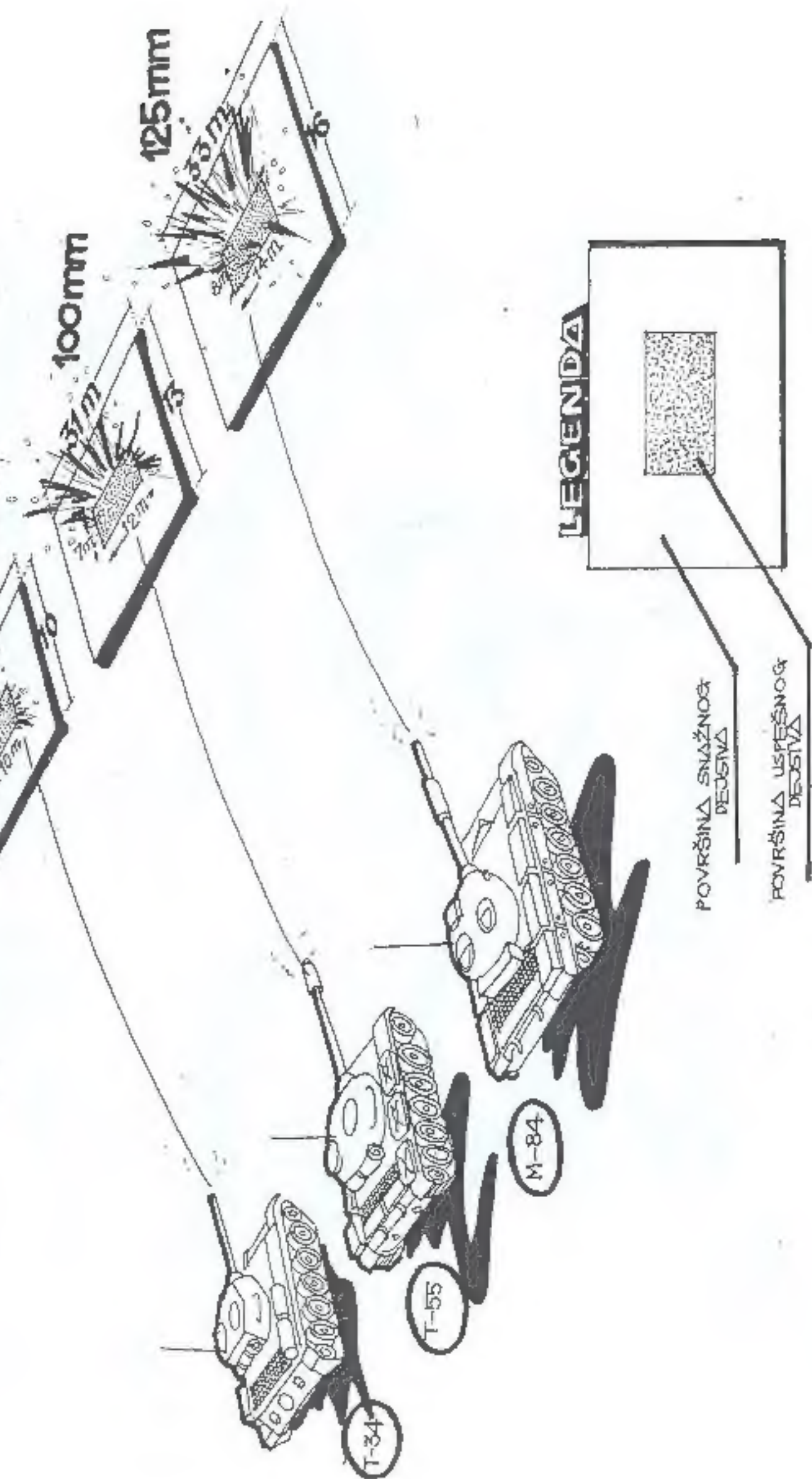
**postcard
quad**

dejstvo TF projektila

PANCIJNI PROJEKTIL dejstvo

tablica prebojnosti

85mm

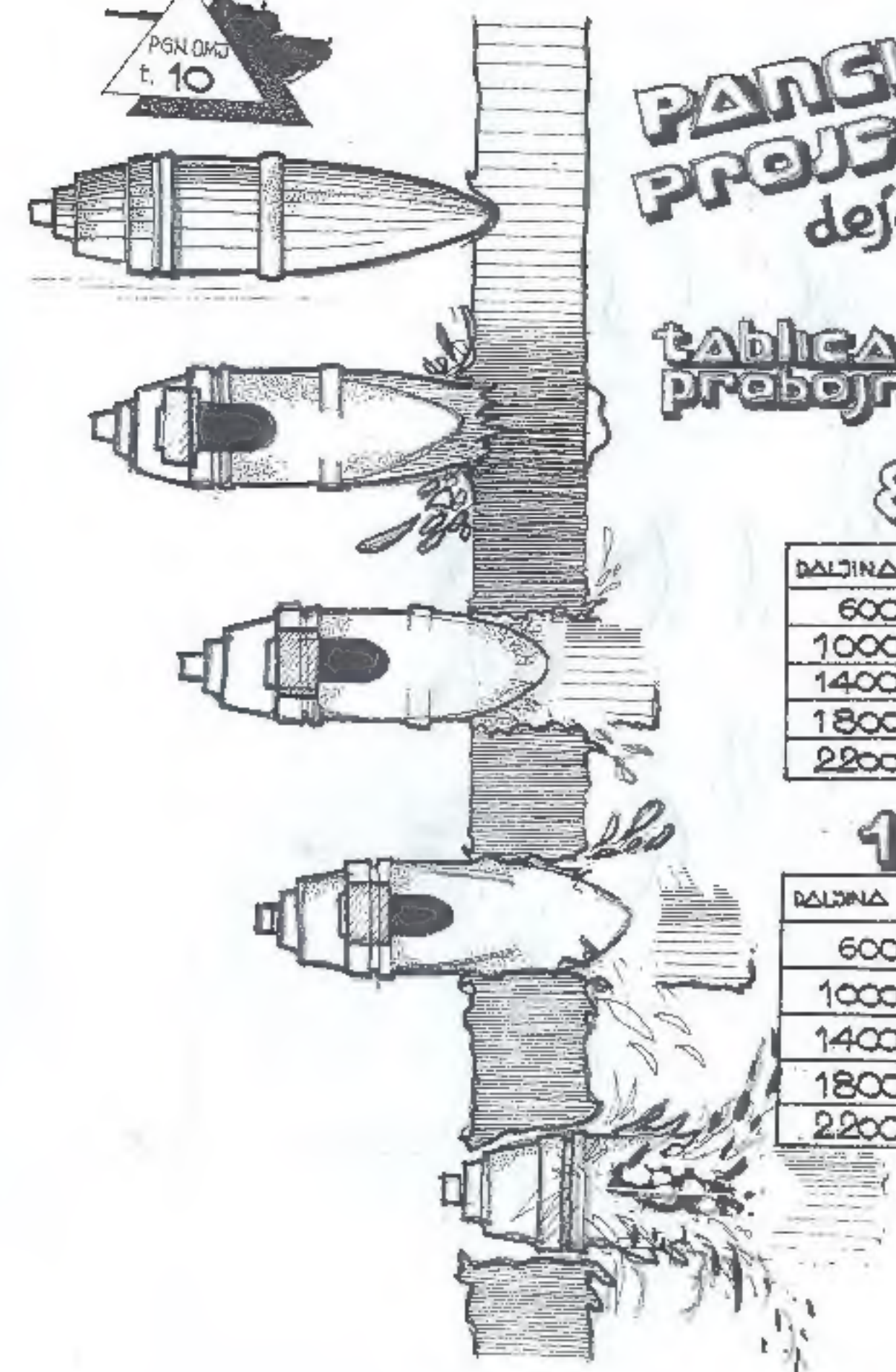
DALJINA	PROBIDA 60°	POB 90°
600	87	107
1000	80	99
1400	74	92
1800	69	85
2200	64	79

mm

100mm

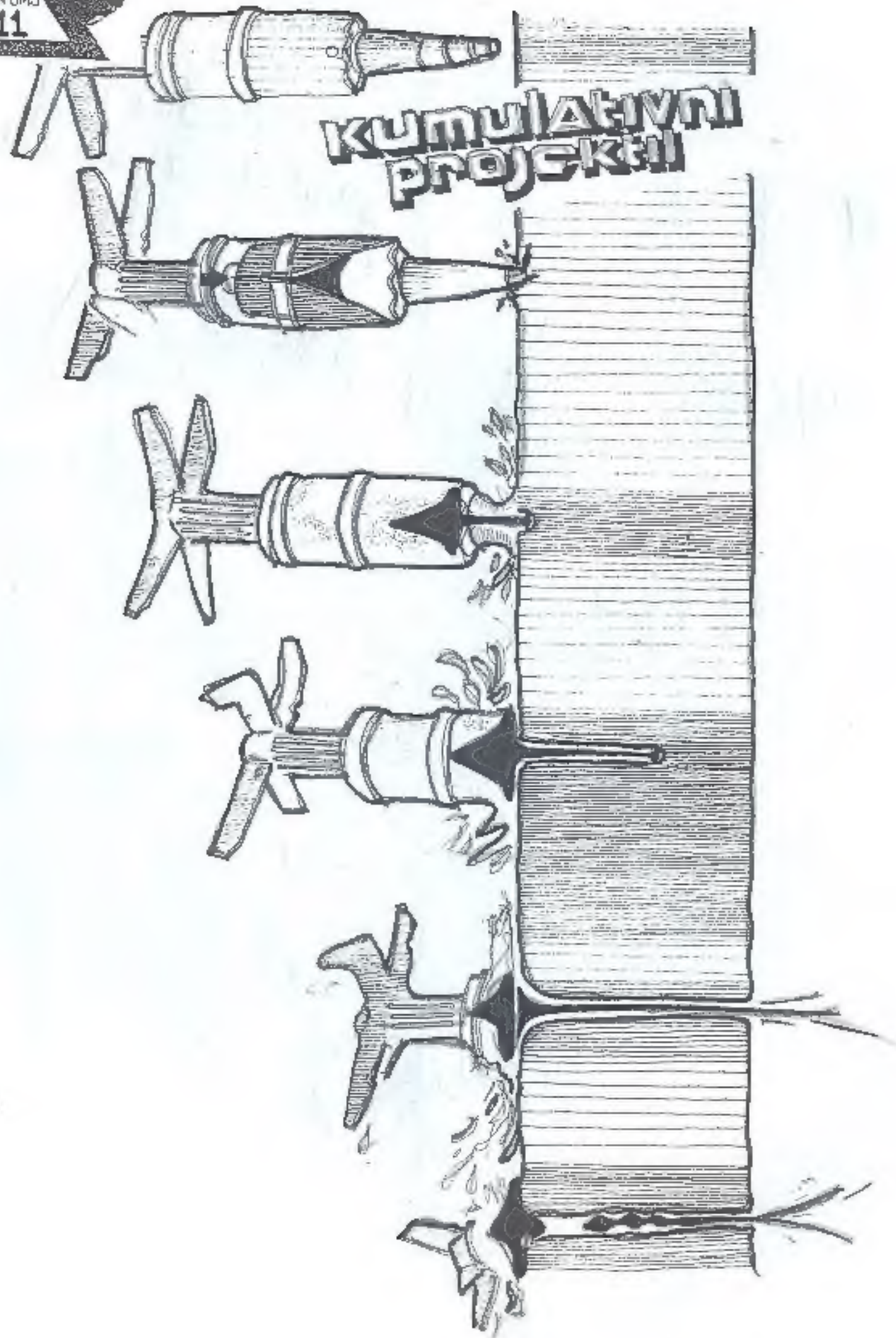
DALJINA	PROBIDA 60°	POB 90°
600	161	198
1000	151	185
1400	141	173
1800	132	162
2200	123	151

mm

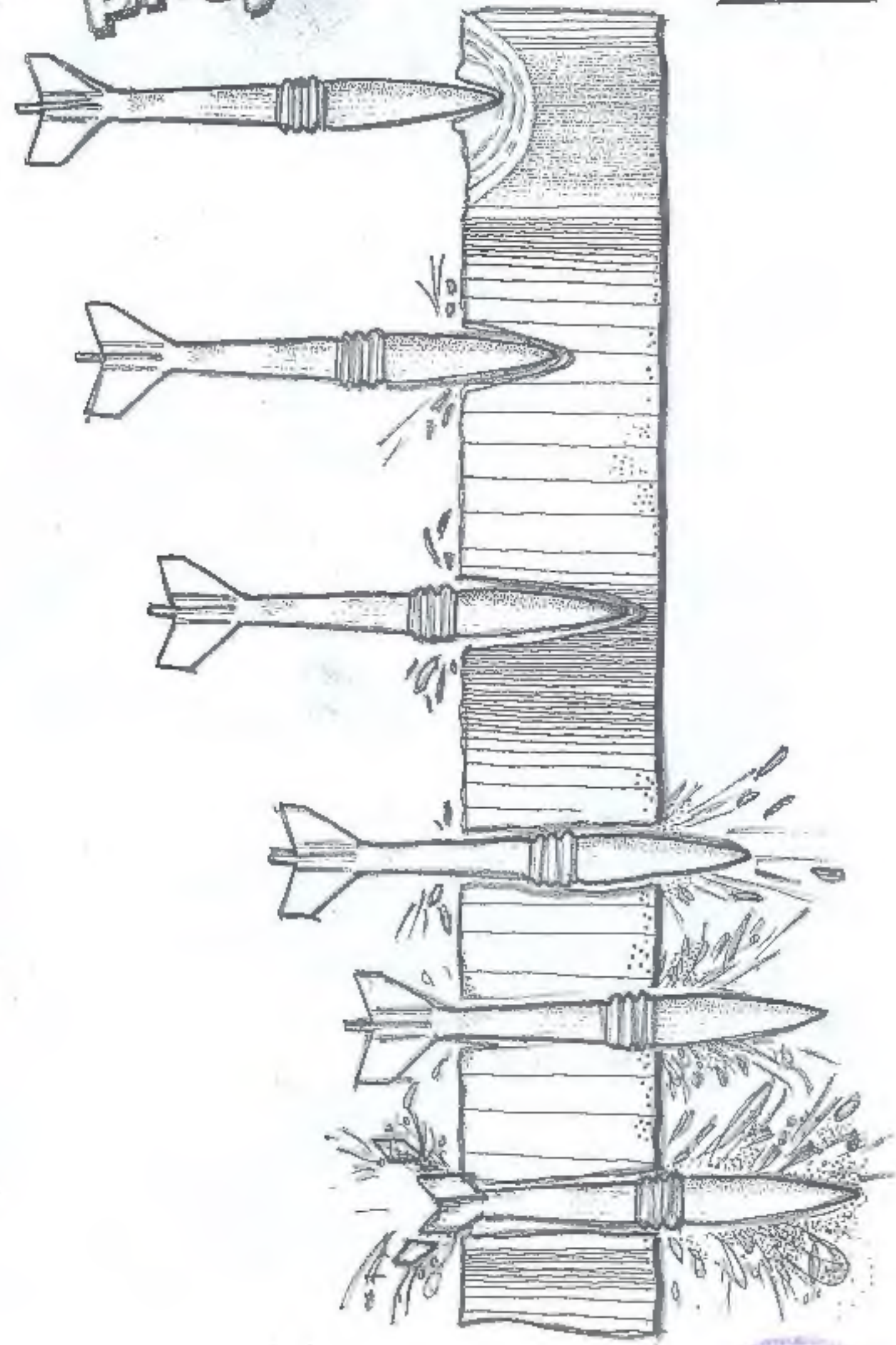

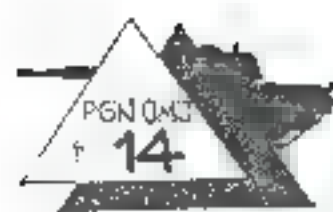
KUMULATIVNI PROJEKTI

POTKALIBARNI PROJEKTI

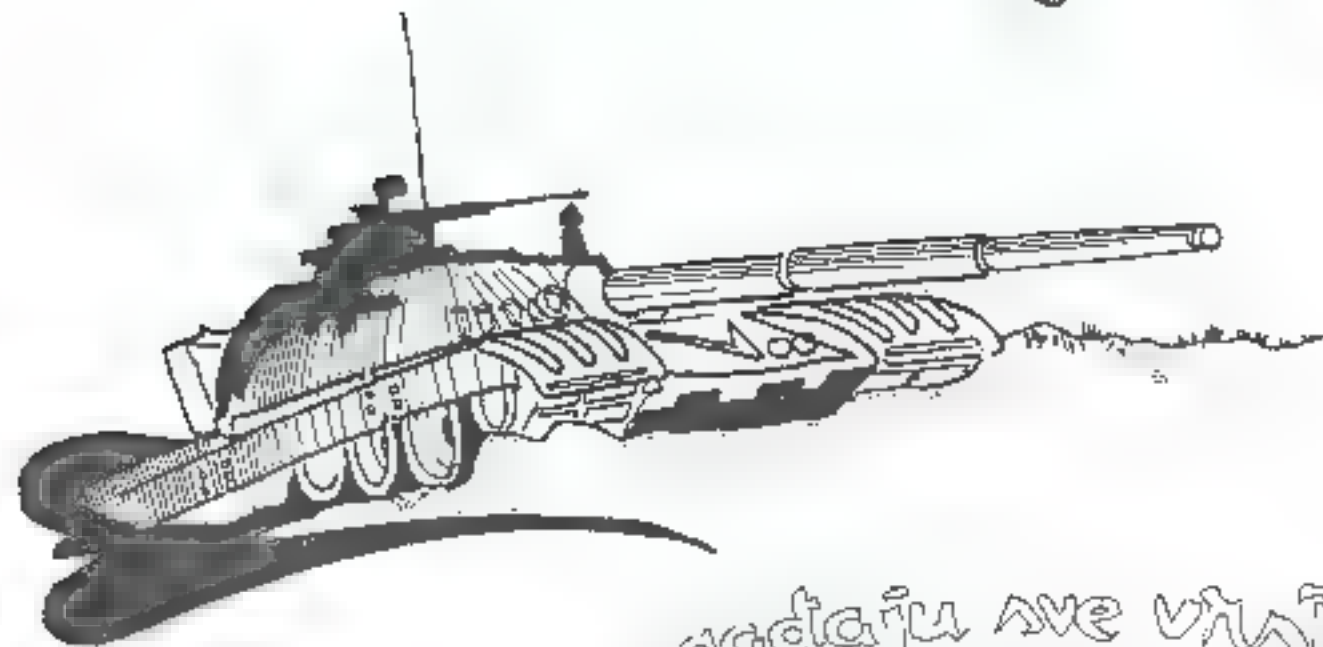
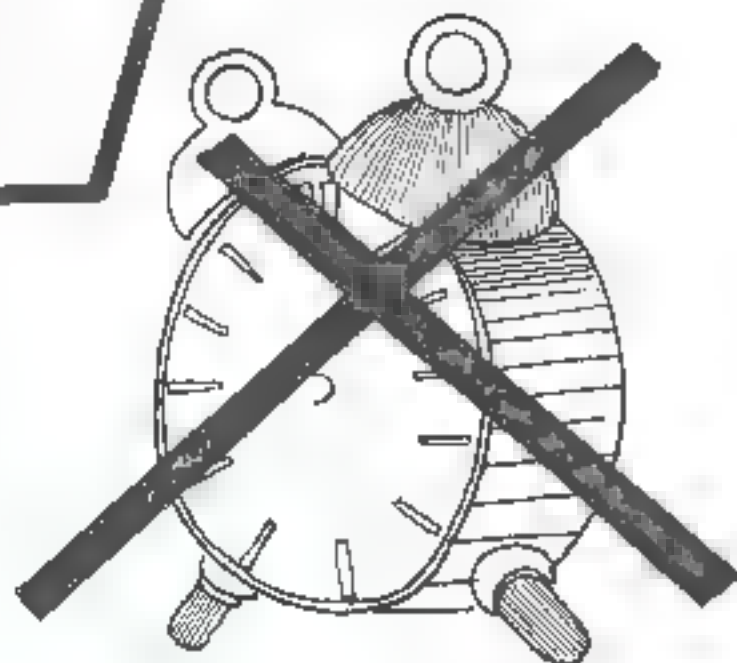

GADANJE SA MESTA

TO JE NAJPERKASNIJI NAČIN GADANJA
NJIME SE OMogućAVA NAJVEĆA BRZINA
VEROVATNOĆA PO GADANJA

PRIMENJUJE SE NAČELNO U ODBRANI
ZASEDI - PRI ODBIJANJU PROTIVNAPADA

sa mesta se gadjaju sve vrste
CILOVA

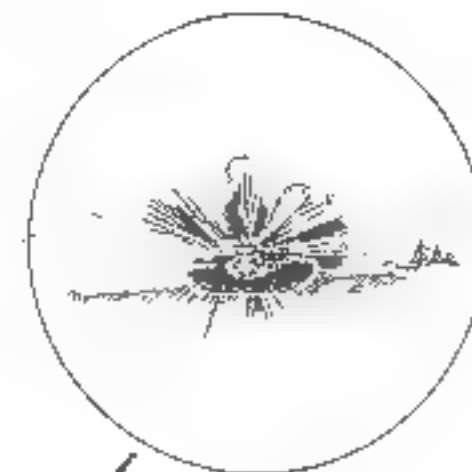

ZASTANAK

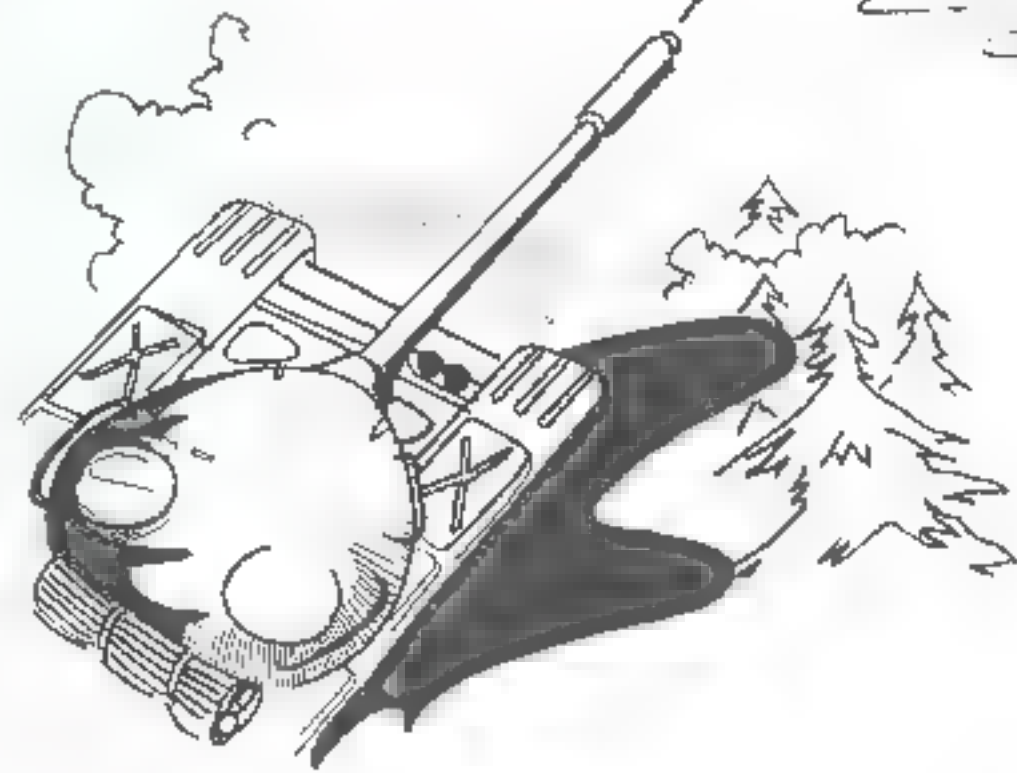
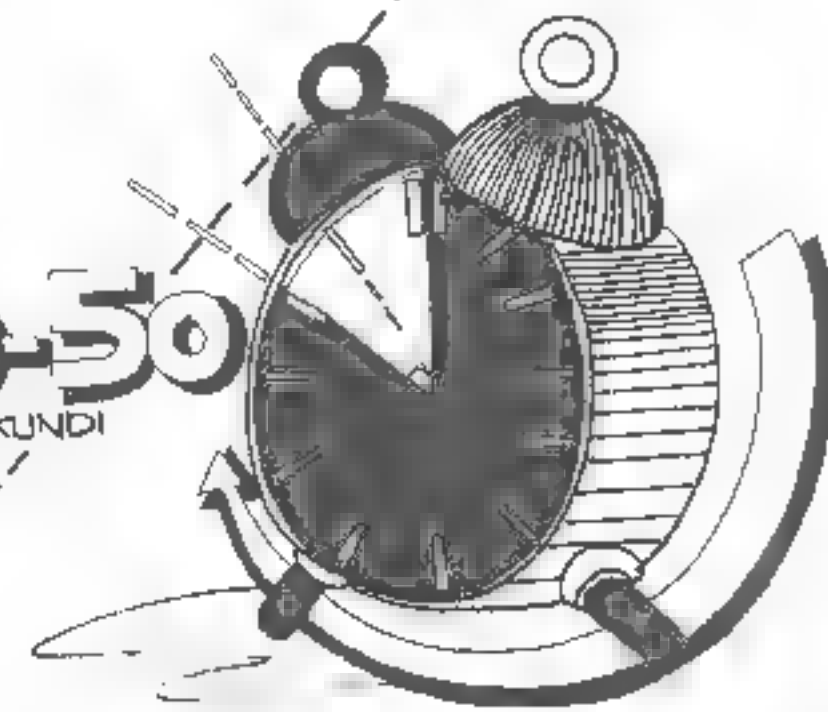
PRIMENJUJE SE U SVIM VIDOVIMA
BORBENIH DEJSTAVA PRILIKOM OVOG NAČINA
GADANJA OBU SE KREĆE ODREĐENOM
BRZINOM, A KADA JE POTREBNO DA REŠI
VATRENI ZARATOK PRAVI ZASTANAK

MESTO ZASTANKA JE REPOVNO U
ZAKLONU ILI IZA MASKE

ZASTANAK TRAJE 40-50 S
SA ZASTANKA SE REŠAVAJU 1-2
VATRENA ZARATKA

40-50
SEKUNDI

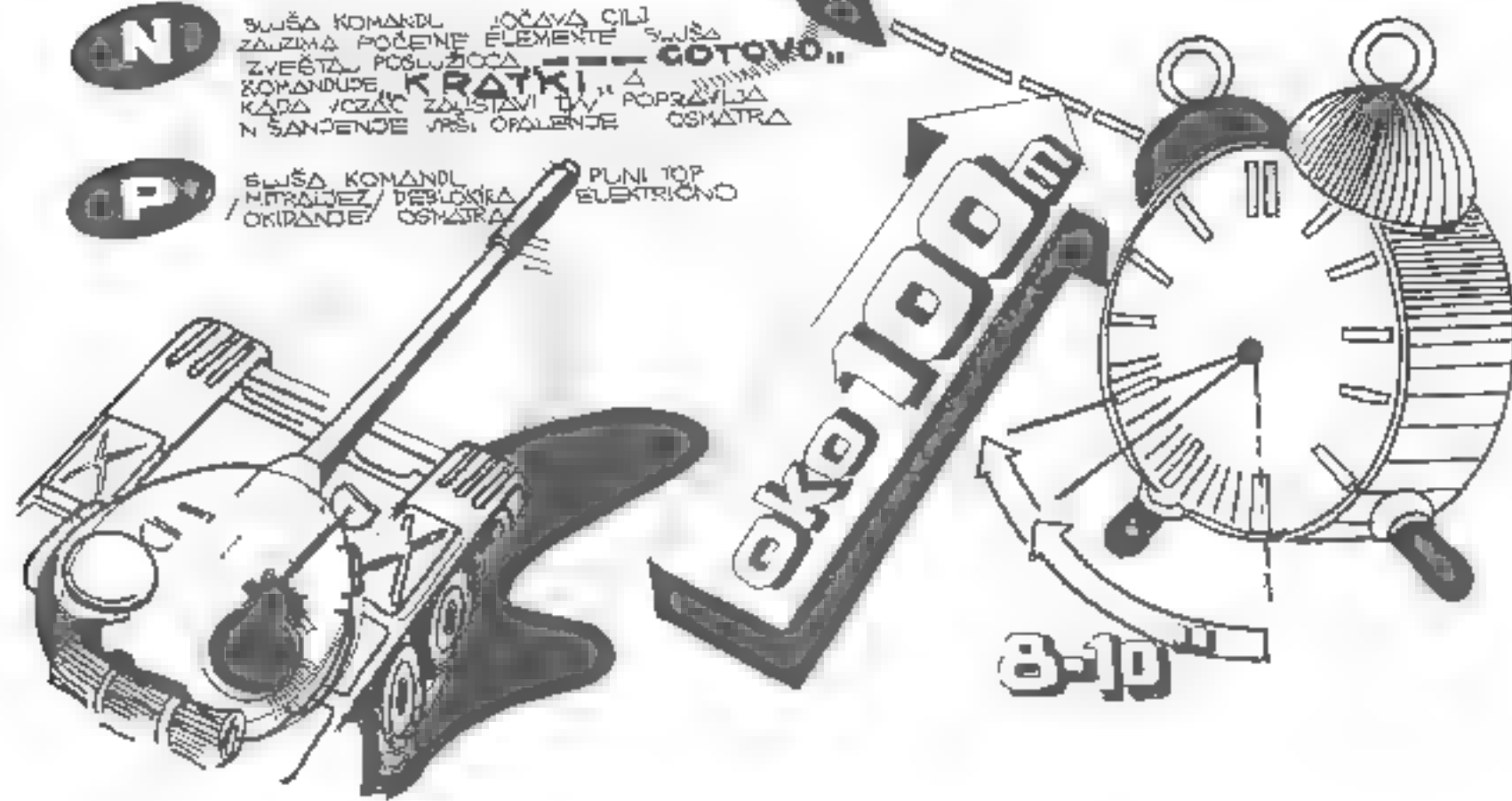
KRATKI ZASTANAK

PRIMENJUJE SE U NAPADNIM DEJSTVIMA
PRILIKOM OVOG GABANJA OBY SE KREĆE
ODREĐENOM BRZINOM KADA SE POTREBNO
DA SE REŠI VATRENI ZADATAK PRAVI
SE KRATKI ZASTANAK

UDALJENOST OD JEDNOG DO DRUGOG KRATKOG
ZASTANKA NAČELNO JE OKO 100 M
KRATKI ZASTANAK TRAJE NAČELNO 8-10 S

PRIMER obaveze T-55

- K** U POKRETU BIRA CILJ Otkriva se način
GABANJA POČETNE ELEMENTE IZDAJE
KOMANDU PRAVI RAD POSADE
- V** SLUŠA KOMANDU USMERAVA TENK KA
KODUŠEM MESTU KRATKOG ZASTANKA
BIRA NIŽI STEPEN PREKOSA
KAD ČUJE PREKO UMR **KRATKI**
ZASTAVI DA SE PRITISKOM
NA PEDALU KVACILA OBAČUJE I
PRVI STEPEN KREĆE KAD ČUJE
PUGAN ILI POLAKO I SEPI ZB
ROTI DO DESET (10)
- N** SLUŠA KOMANDU OČAVALA CILJ
ZAUZIMA POČETNE ELEMENTE SLUŠA
ZVEŠTAJ POSLUŠIOCA **GOTOVO**
KOMANDUJE **KRATKI** I
KADA VOZAC ZASTAVI DA POPRAVLJA
N ŠANCIJE VRSI OPALJENJE OSMATRA
- P** SLUŠA KOMANDU PUNI TOP
MTRAJEZ DEBLJOKA ELEKTRONNO
OKIDANJE OSMATRA

POKRETNOST GABANJE

NAČELNO SE PRIMENJUJE U
NAPADU I PROTIVNAPADU USPEH
GABANJA ZAVISI OD TEHNIČKE
OPREMLJENOSTI I
OBUCENOSTI POSADE

BEZ NAČI H
PRIMENA PRANCA
BUT NE KOD
STEPENOM
REKVEN OSMATA
REKVEN

obavezno uključiti SUV
obavezno uključiti
stabilizator

REŠAVANJE VATRENOG ZADATKA

Obuhvata:

PRIPREMU GAĐANJA

1. IZBOR I UREĐENJE
VATRENOG POLOŽAJA
2. OSMATRANJE BODIŠTA
I OTKRIVANJE CILJEVA
3. ODREĐIVANJE DALJINE,
PRAVCA I BRZINE
KRETANJA CILJA
4. POKAZIVANJE CILJA
5. IZBOR CILJA - ORUĐA - ORU-
ŽJA PROJEKTILA I UPA-
LIŠAČA.
6. IZBOR NAČINA GAĐANJA
7. ODREĐIVANJE PRAVCA
BRZINE KRETANJA
SOPSTVENOG OBV
8. ODREĐIVANJE I ZALIZIMA-
NJE POPRAVKI ZBOG
ODSTUPANJA USLOVA
GAĐANJA OD TABLIČNIH
USLOVA
9. ODREĐIVANJE POČETNIH
ELEMENATA I
10. IZDAVANJE KOMANDE
ZA GAĐANJE

IZVOĐENJE GAĐANJA

1. NŠANJENJE
2. OPALJENJE METKA
3. OSMATRANJE
DEJSTVA PROJEKTILA
NA CILJU
4. KOREKTURA
/PO POTREBI/

POKAZUJE

- ORIJENTIRE
- UOCJIVE OBJEKTE
- DALJINE

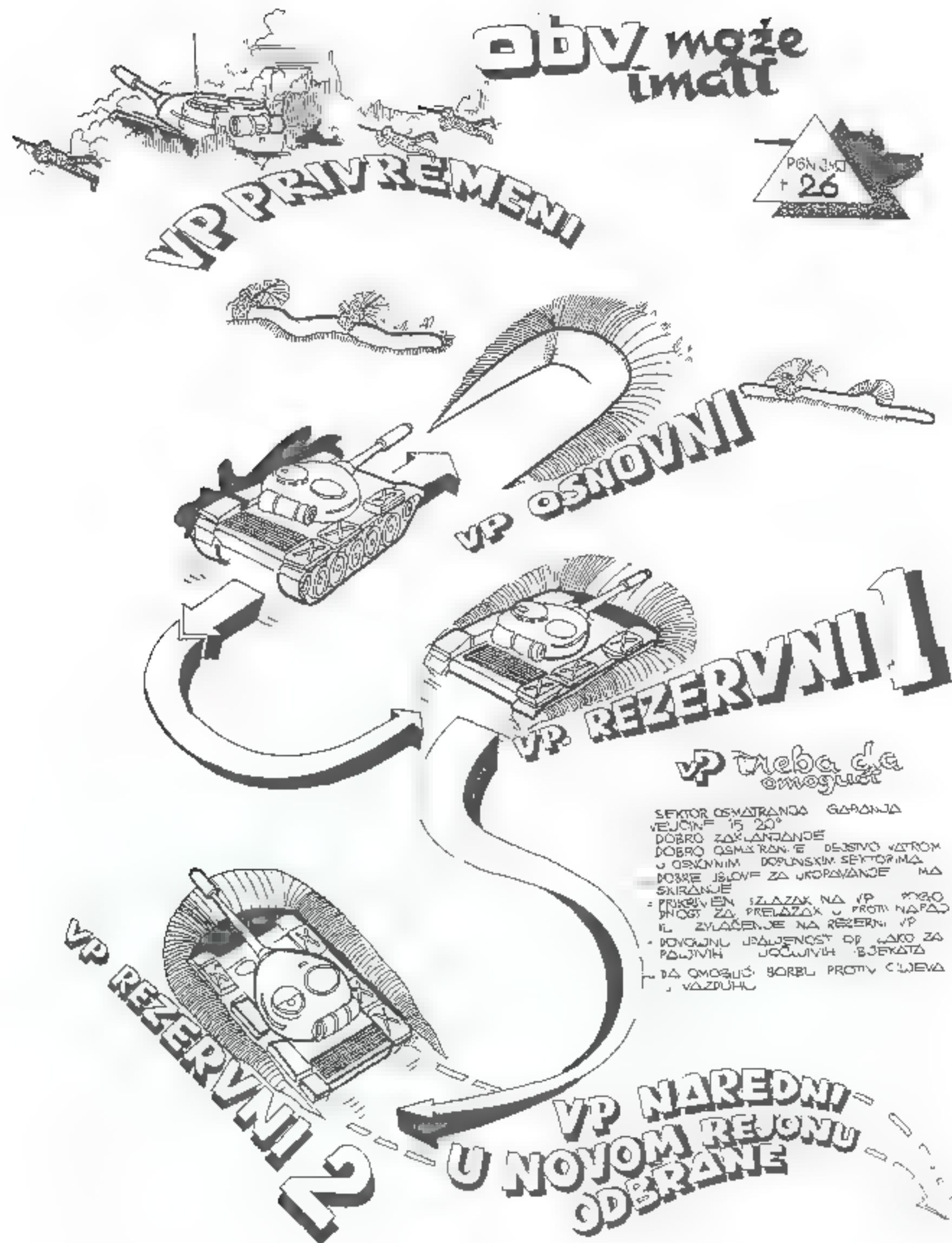
ODREĐUJE

- OSNOVNE I DOPUNSKJE SEKTORE
- LINIJE I PRAVCE NALASKA
NEPRIJATELJA
- DEZ.OSMATRAČA

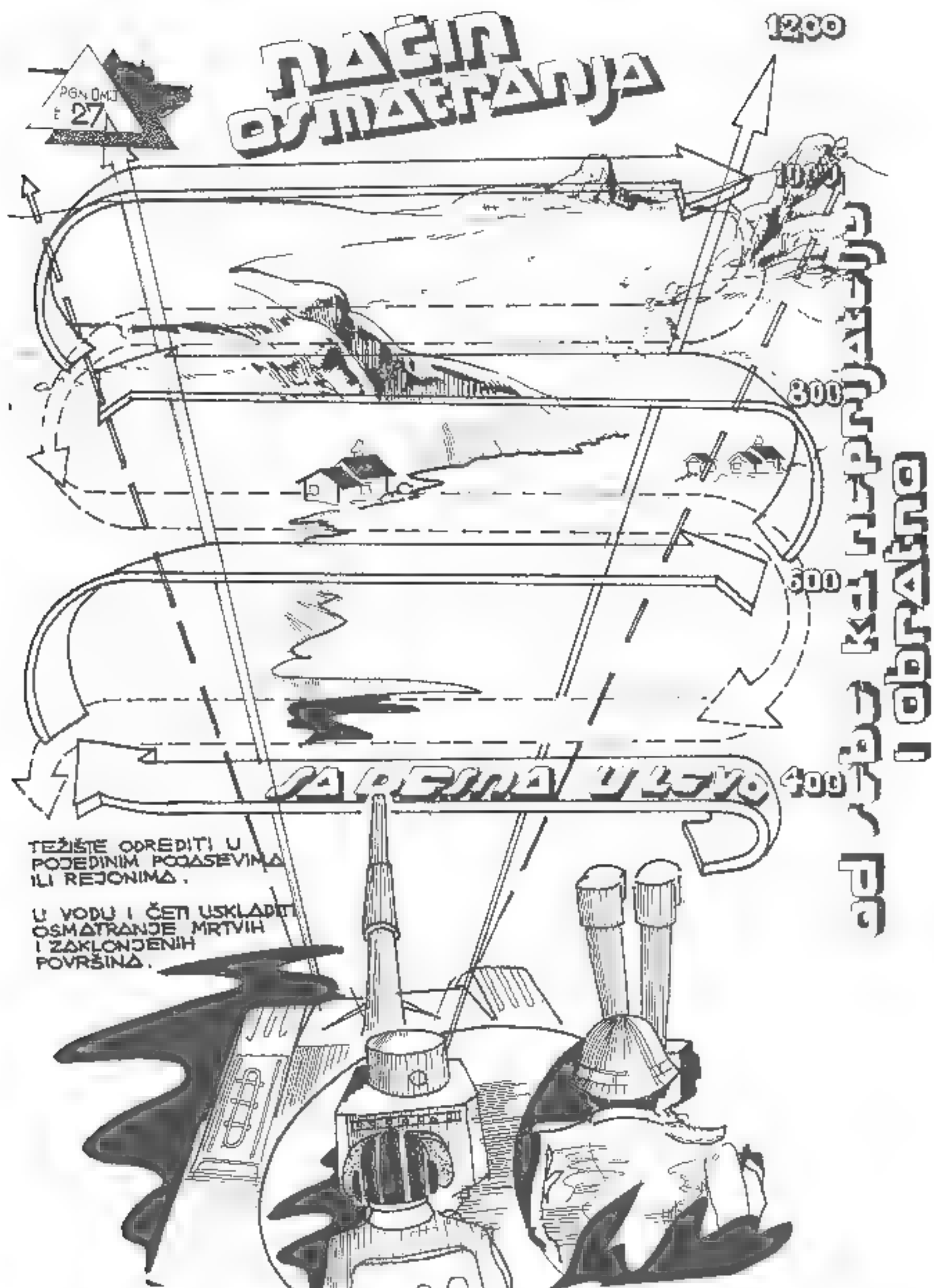
- ŠEMU VATRE **RADI**
- TABLICU ELEMENATA ZA
GAĐANJE NOCU

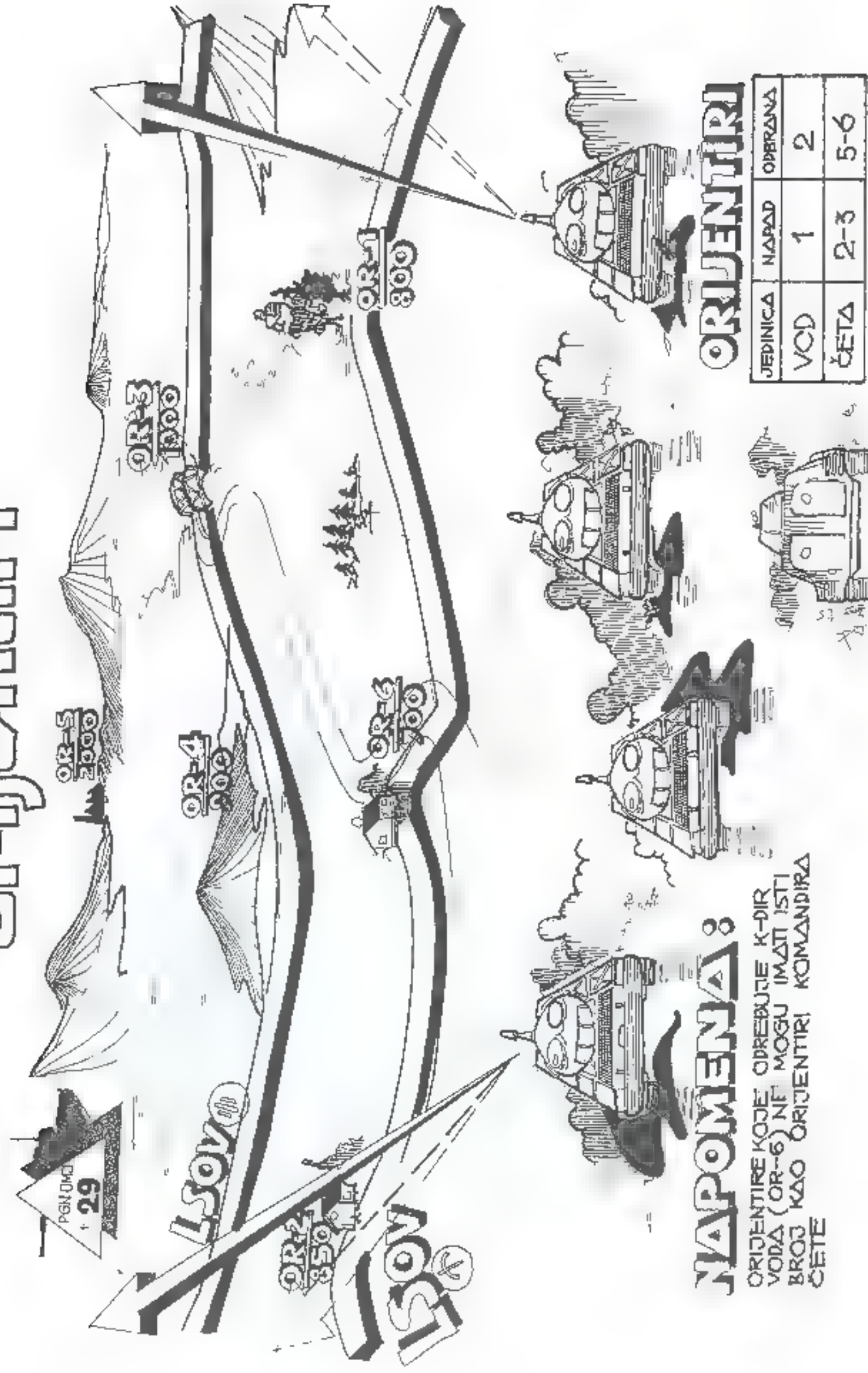

ORIJENTIRI

PT POCETAK

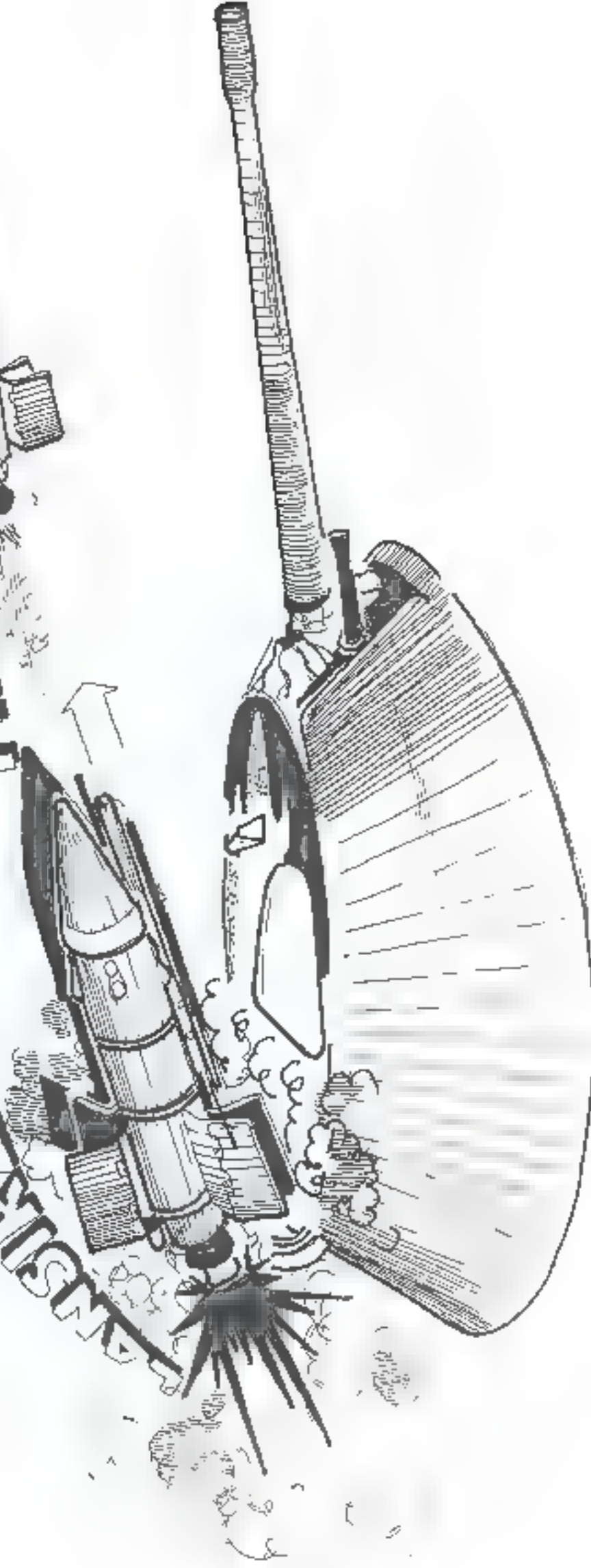

PTR se otkrivaју pо:

ANISIRANJE

TRASER

borbenа vozila
se otkrivaју pо:

CHUETA

PRASINJA

VP

CHUVU

CHUVOOM

CHUVO

**TOPOGRAFSKA
KARTA**

ОДЖКА

PGN 050
t. 31

**POWIEŚĆ
NS**

איטליה

100

32
POM POM

POGLED DALJINE OD OKA

 $4 \times 50 = 200$
$$1500 + 200 = 1700 \text{ m}$$

UPOREĐIVANJE SA POZNATIM
DALJINAMA DO ORIJENTIRA ILI
POZNATIM OSNOVICAMA

TABELA VIDLJIVOSTI OBJEKATA I CILJEVA KM

10 - 12

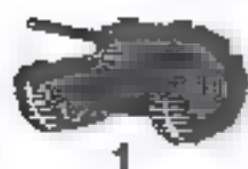
6 - 8

0.7

4 - 5

1

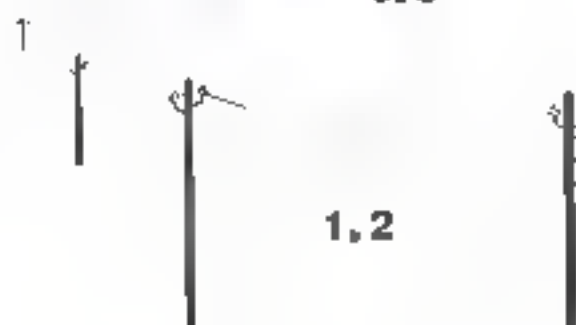
1.5

0.5

0.5

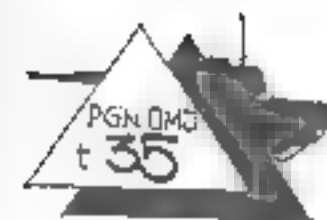
1.2

BVP

TENKESO

2

ODREĐIVANJE DALJINE DO CILJA POMOCU NS

daljina 2000m
přosečna výšina cíle 2,7m
(suvremení tankovi)

POZNATO

dužina 8 m
- ugao 0-04
 $D = \frac{8 \times 1000}{0-04}$
 $D = 1500m$

dužina
širina
visina

dužina 5m
- ugao 0-04
 $D = \frac{5 \times 1000}{0-04}$
 $D = 1250m$

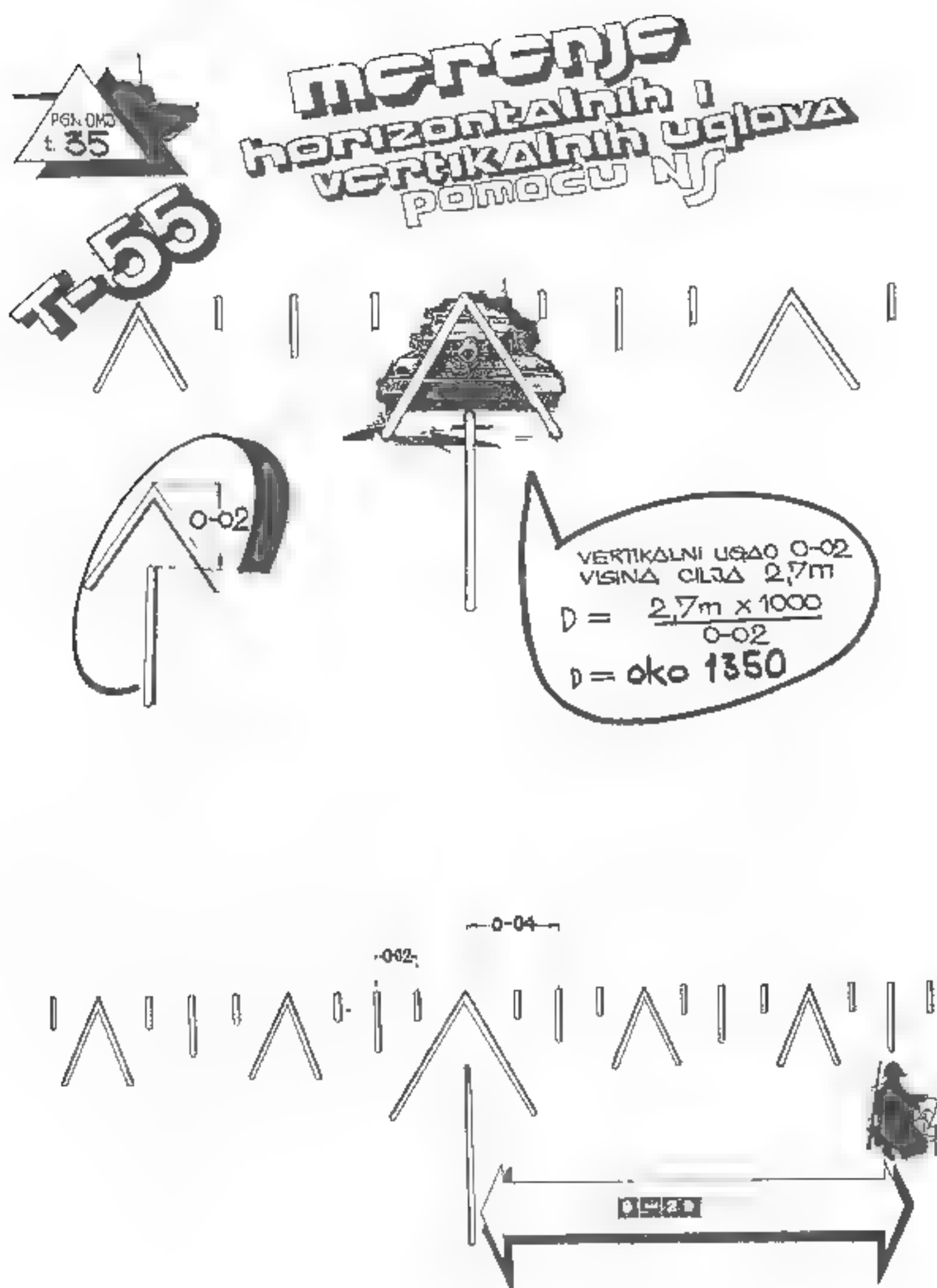
dužina 8 m
- ugao 0-02
 $D = \frac{8 \times 1000}{0-02}$
 $D = 3000m$

Formula

D (METRIMA) = $\frac{C \cdot I \cdot L \cdot J}{U}$
C (METRIMA) = DUŽINA (VISINA, ŠIRINA) m × 1000
U (HILJANTI)

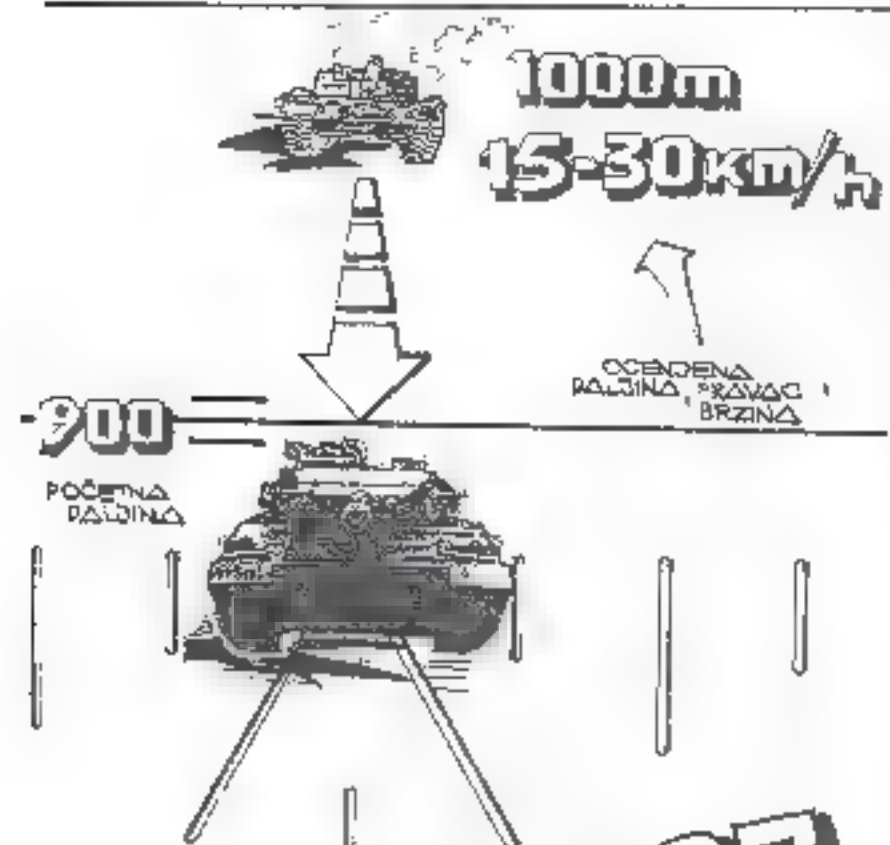
ODREĐIVANJE DALJINE PREMA BRZINI RASPROSTIRANJA ZVUKA

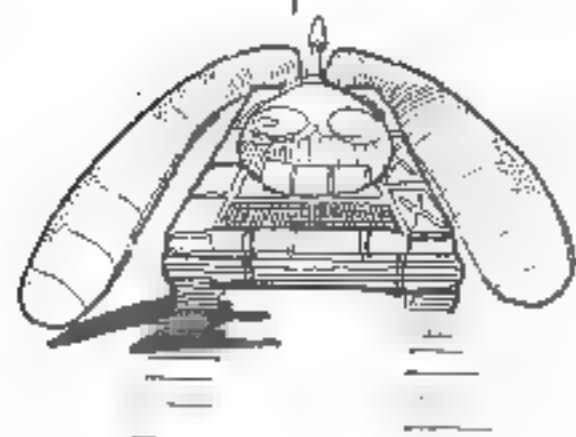

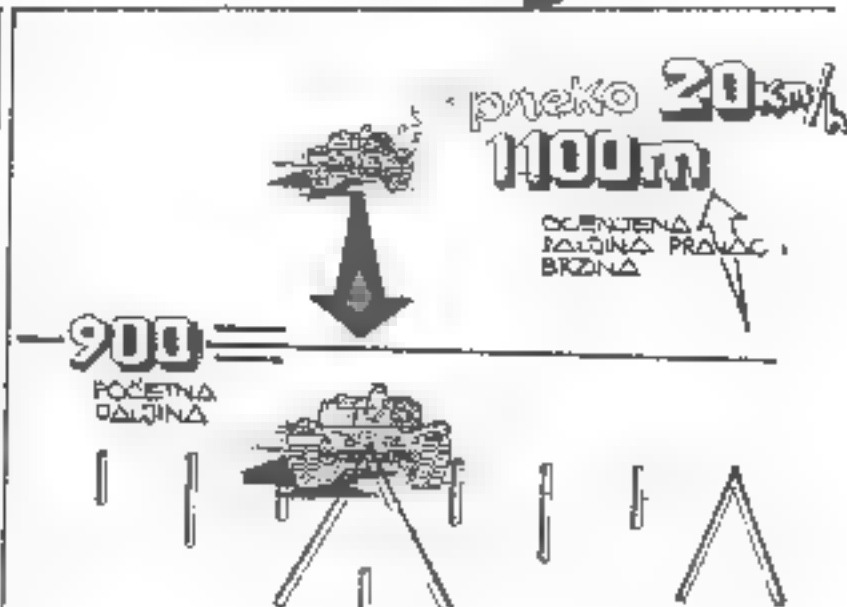
priprema poč. elemenata **FRONTALNO** **KRETANJE** **CIJLA**

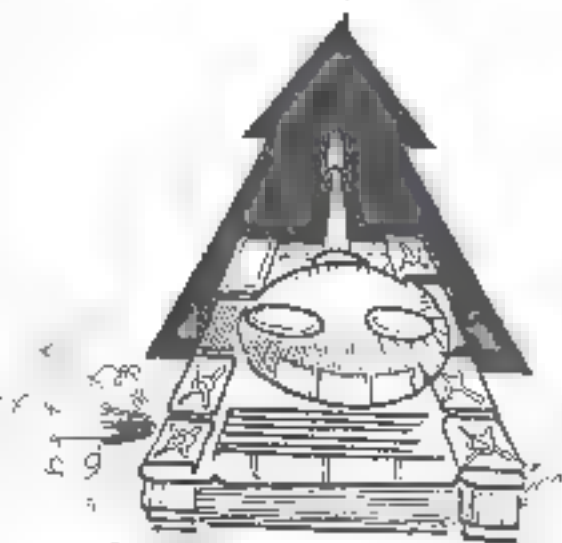
ZA b/v bez

SA MESTA I ZASTANAKA
 POPRAVKA + ILI = 100 M.

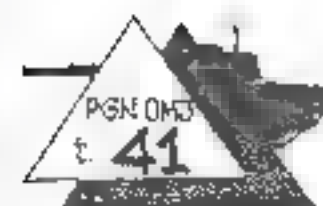
VAJERA

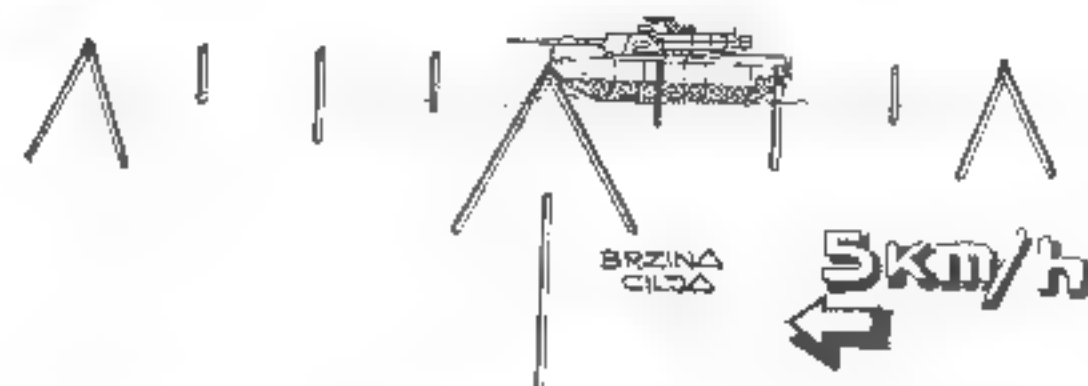
NAŠE b/v GABA U POKRETU ILI
 SA KRATKIH ZASTANAKA

BRZINA CIJLA 10-20 km/h $\pm$ 100m
 BRZINA CIJLA PREKO 20 km/h $\pm$ 200m

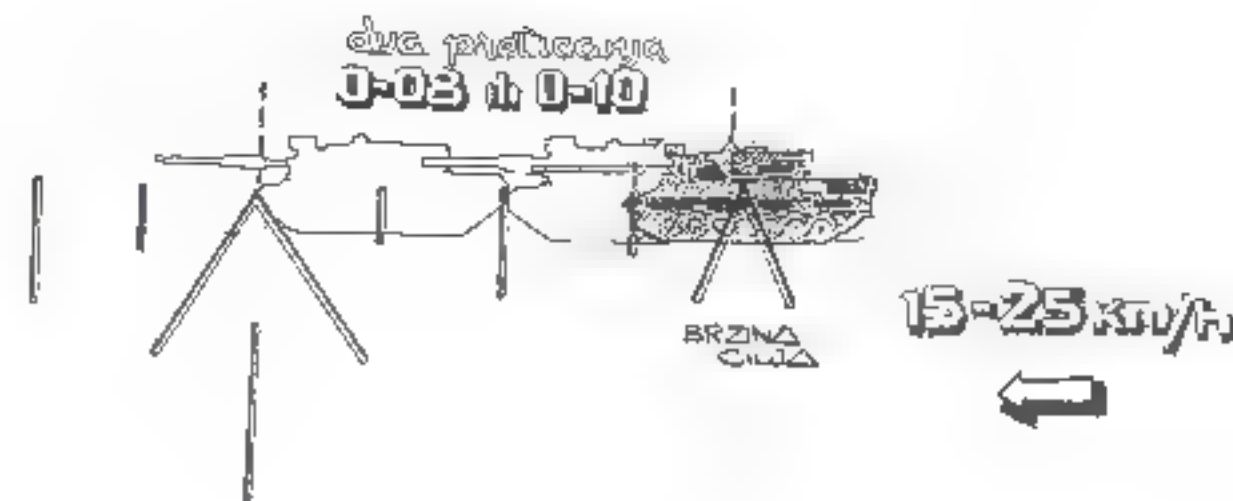
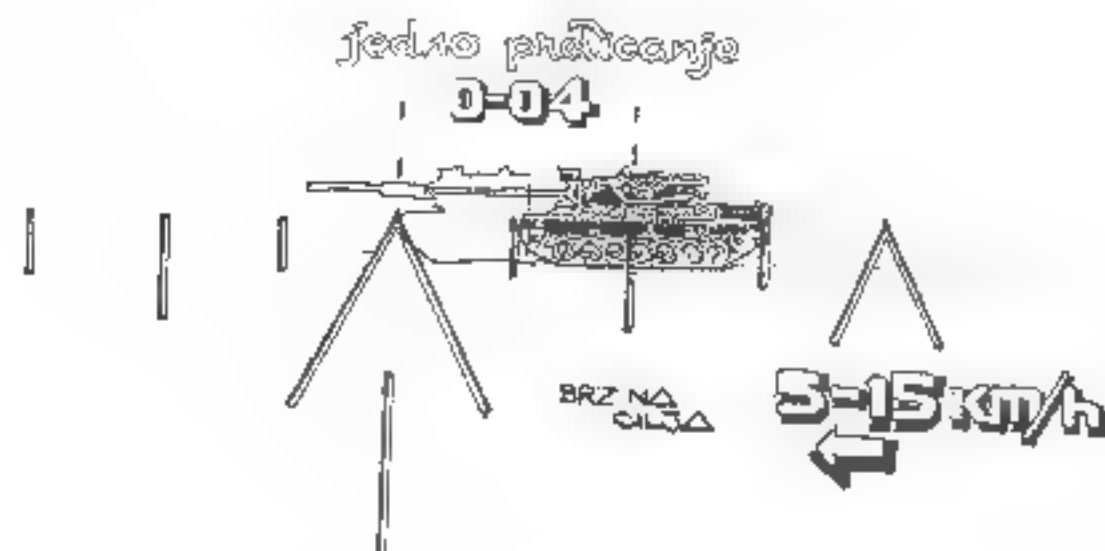
priprema početnih elemenata **BOČNO KRETANJE** **CIJLA** popravka pravca

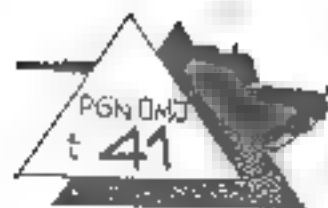
NT u prednju ivicu cilja

ZA bočno kretanje cilja nema
 popravke **DAJINE**

PRIPREMA POČ. ELEMENATA **KOSO KRETANJE** cilja popravka plavca

T-55

0-02

BRZINA
CILJA

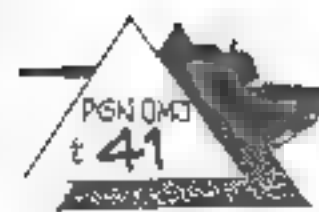
5-15 km/h

0-04

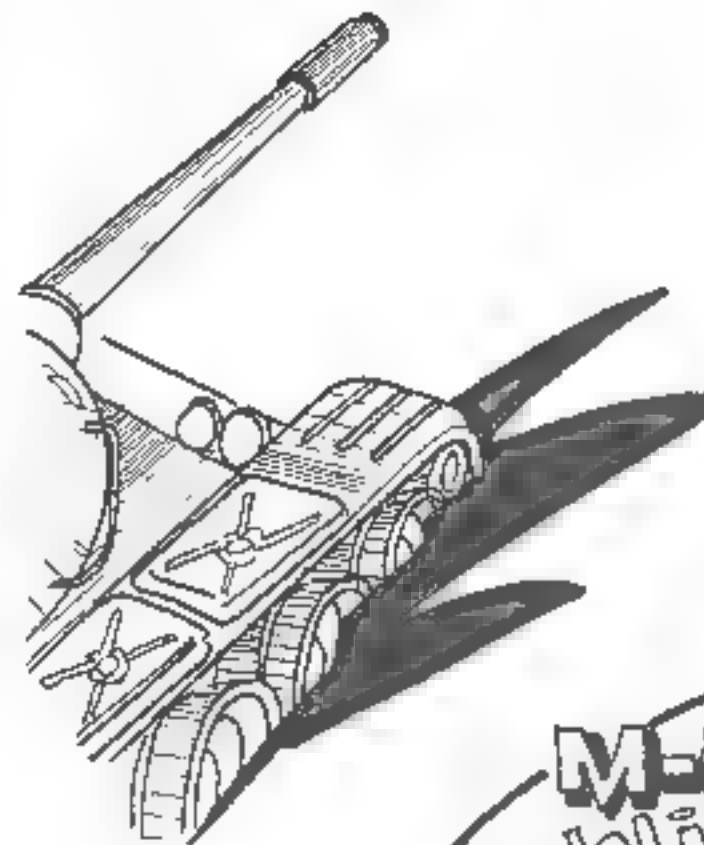

BRZINA CILJA

preko 15 km/h

PRIPREMA POČ. ELEMENATA **KOSO KRETANJE** cilja popravka daljine

OCENJENA DALJINA DO CILJA
 SE PRI KOSOM KRETANJU CILJA
 POPRAVLJA ZA

+ 100m

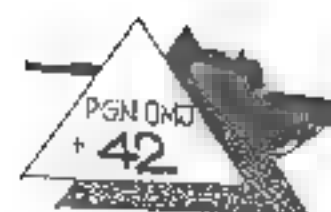
TEK AKO JE BRZINA CILJA PREKO
 20 km/h A MI GAĐAMO SPORIJE

odnosno

AKO JE BRZINA CILJA PREKO
 30 km/h A MI BRZO REŠAVAMO
 VATRENI ZADATAK.

**M-84 SUV i
 uključujući
 PRETICANJE**

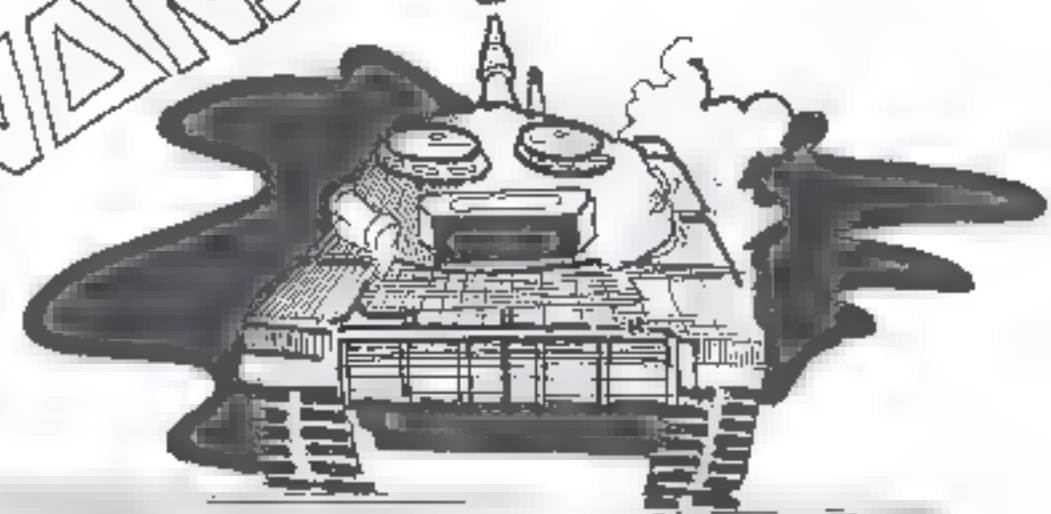

SADRŽAJ IZVEŠTAJA O UOGENOM CILJU

ELEMENTI

	ELEMENTI	IZVEŠTAJA
1	PRAVAC NA CILJ	OR-3 DESNO 0-80
2	NAZIV CILJA I AKTIVNOST	TENK U DEJSTVU
3	KARAKTERISTIČ- NI ZNACI NA ZEMLJI OKO CILJA	U ZAKLONU
4	DAJINA DO CILJA	1500

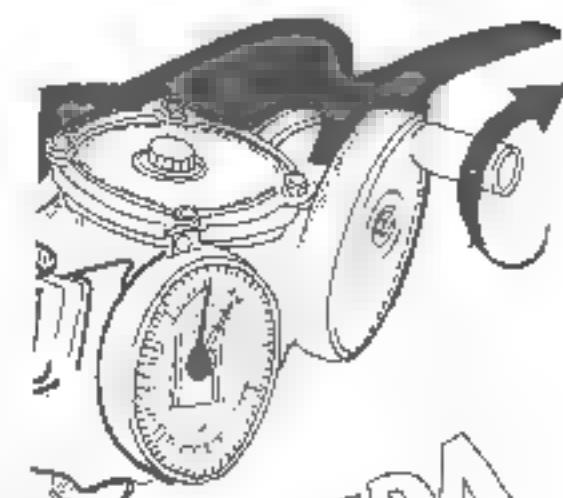
POKAZIVANJE CILJEVA

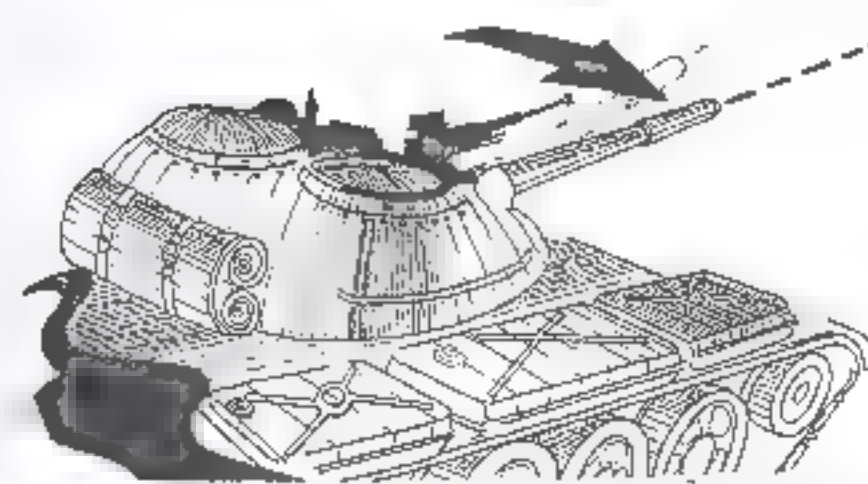
POKAZIVANJE CILJEVA

na osnovu pravca kretanja b/v

pomoću UGLOMERA

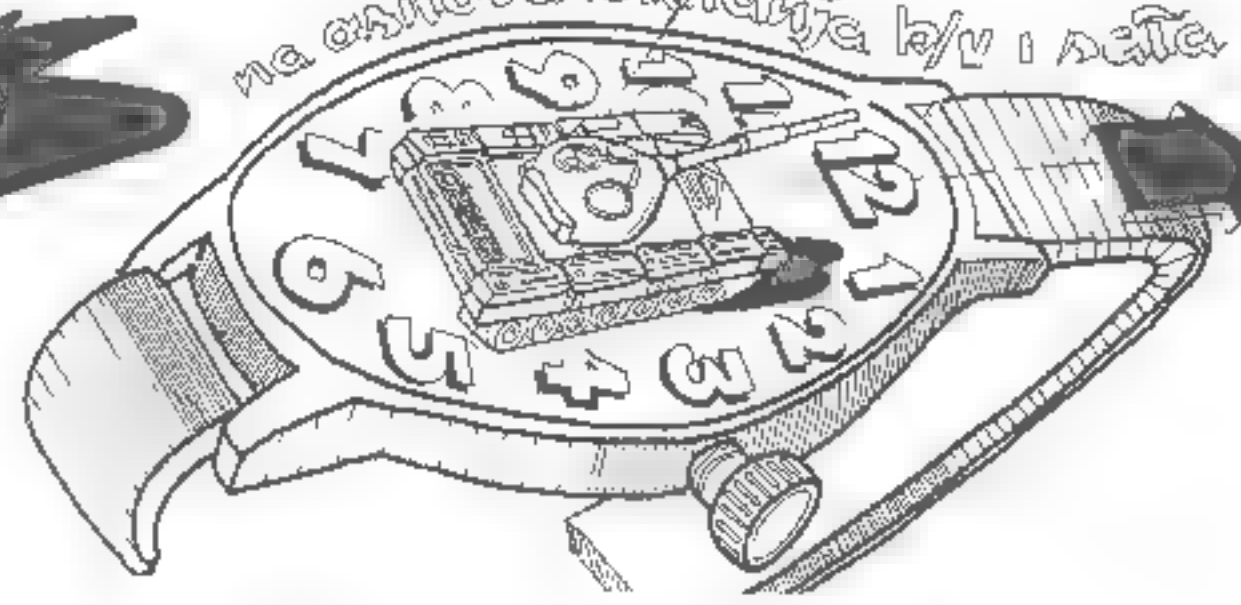

upravljanjem oruđa -
oruđa na cilj

pomoću orijentira i m. objekata

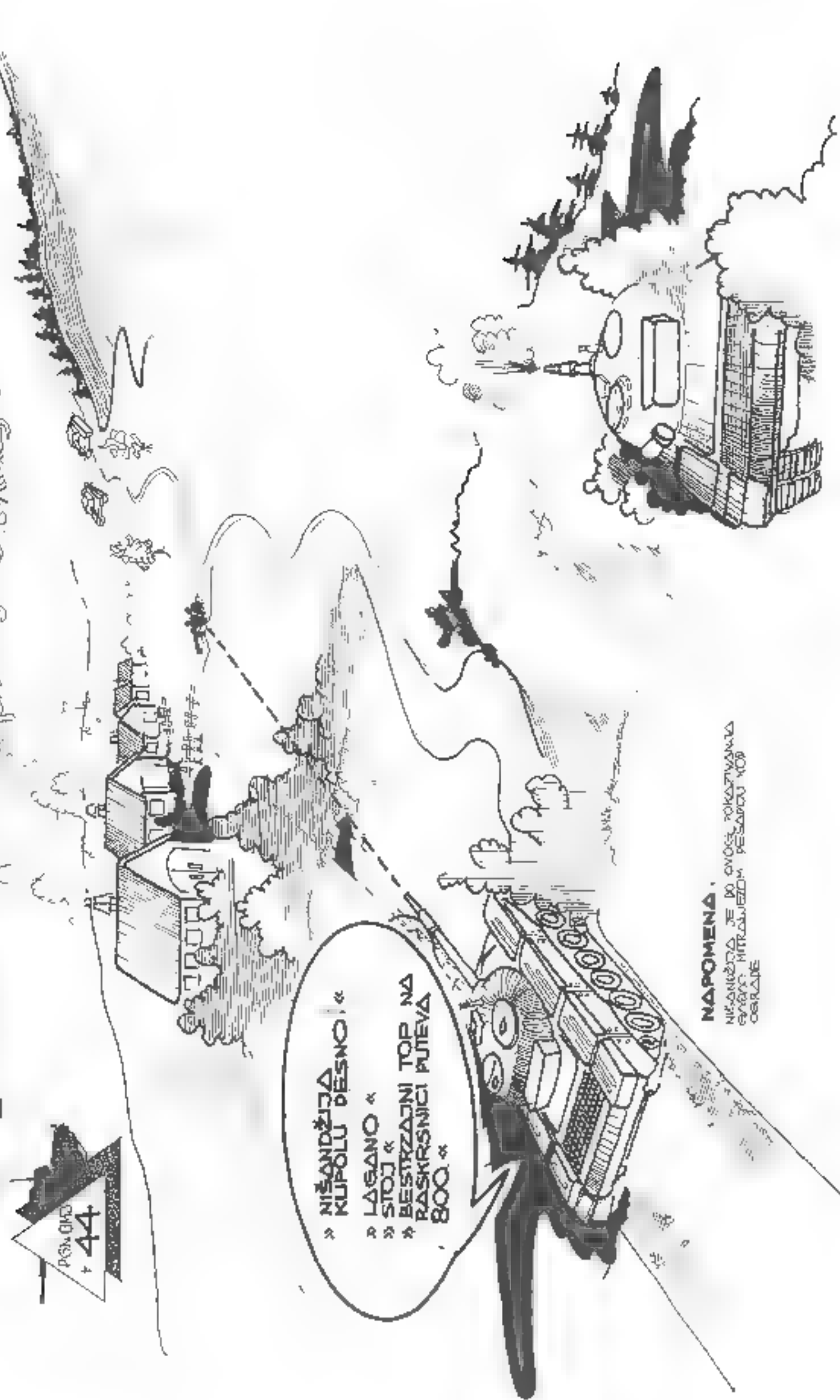
na osnovu kretanja b/v i m. objekata

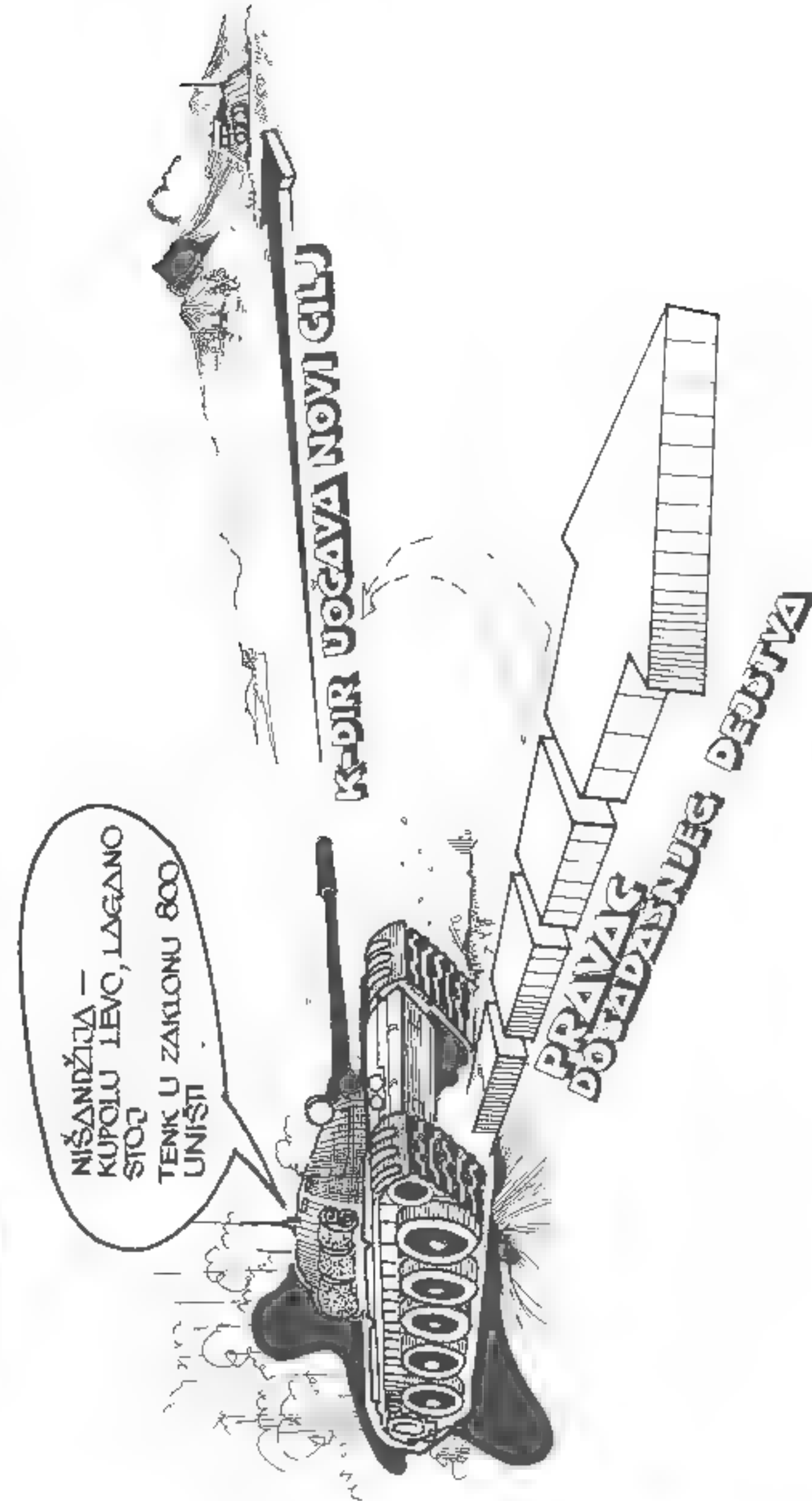
POKAZIVANJE GILJA

u praksi primenom oružja

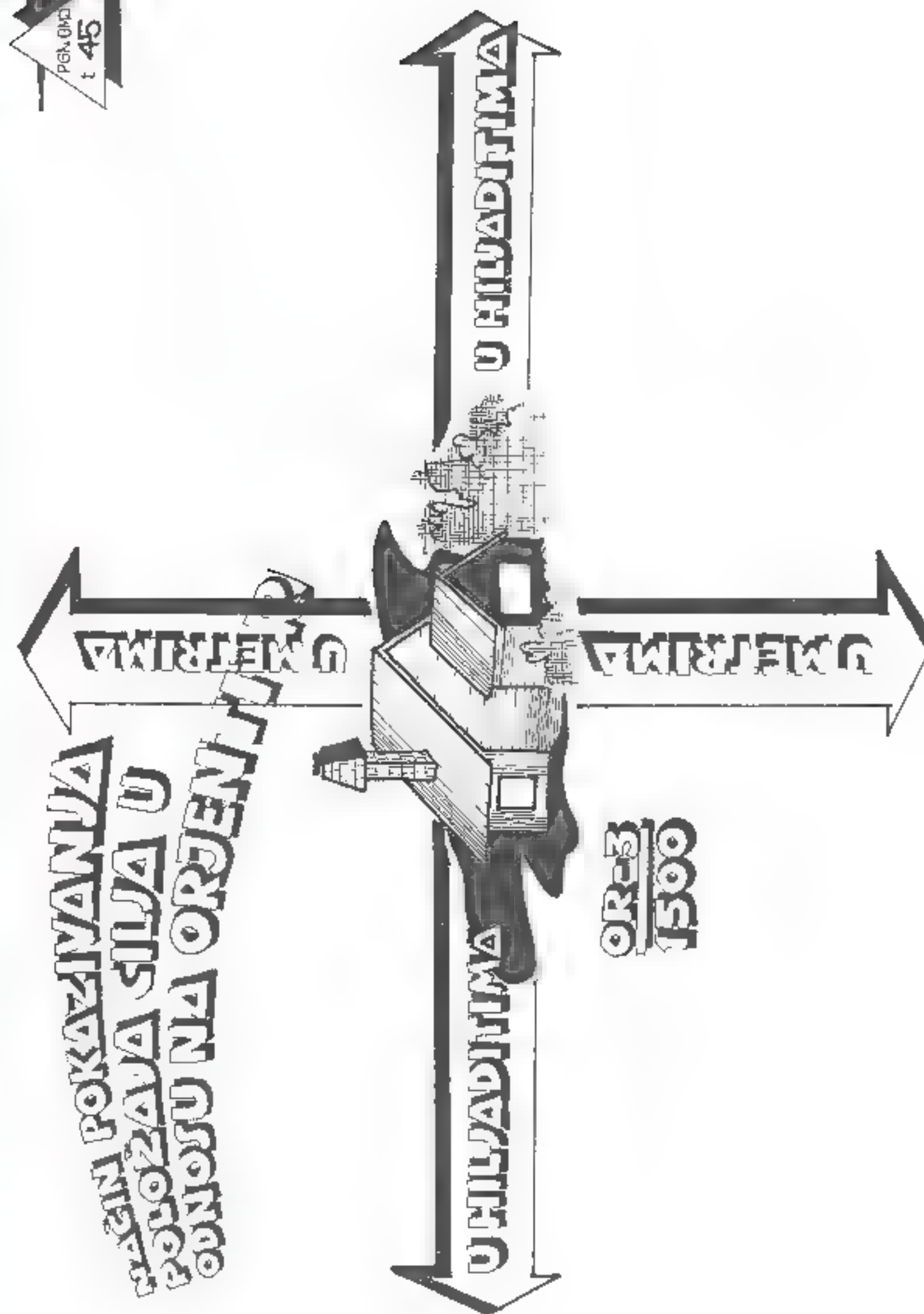
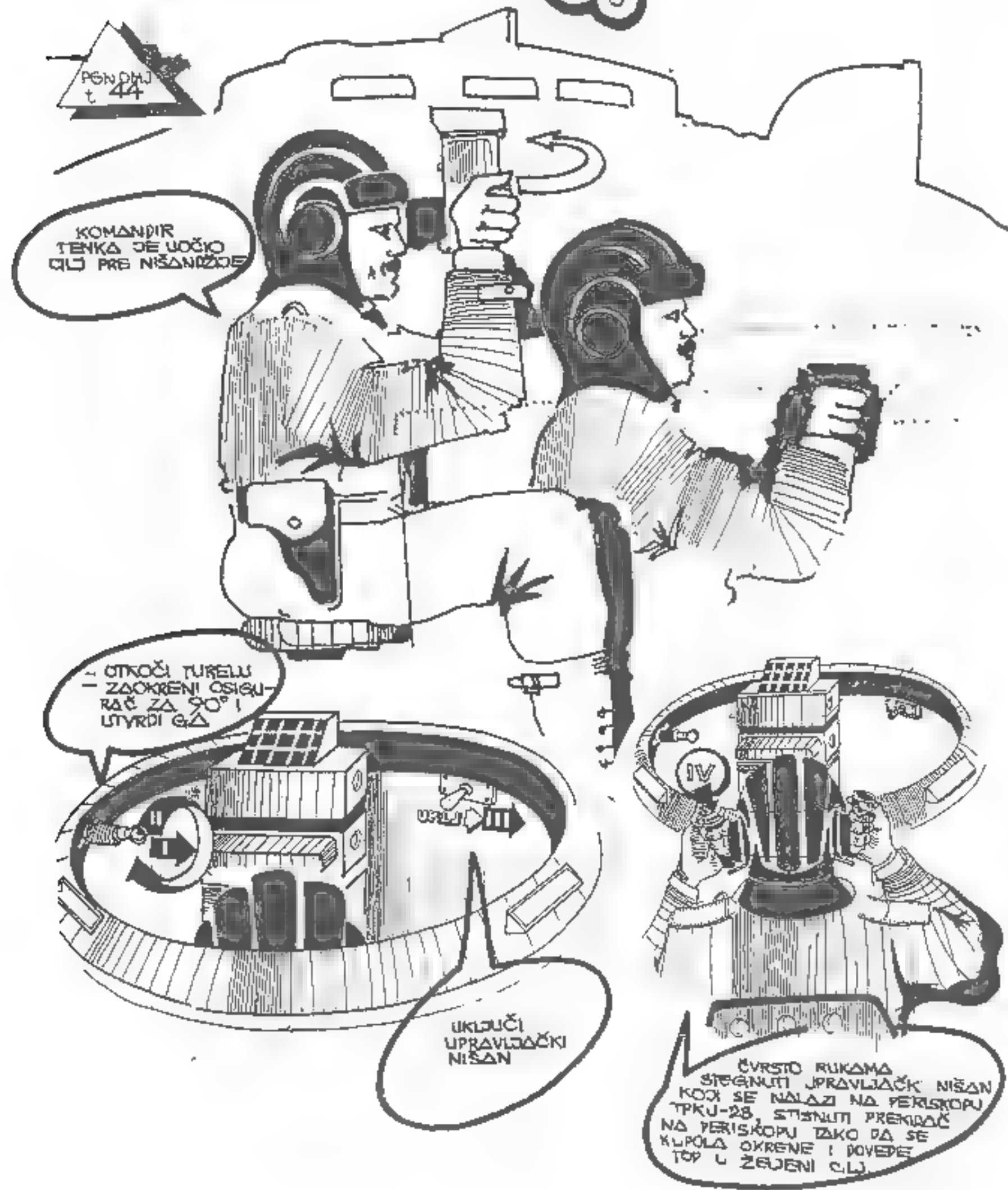
POKAZIVANJE GILJA UPRAVLJANJEM ORUĐA NA GILJ

/ BEZ UPRAVLJAČKOG NIŠANA ILI SE ON NE KORISTI

POKAZIVANJE CILJEVA NIŠANIZIRAJUći UPRAVLJAČKIM NIŠANOM T-55

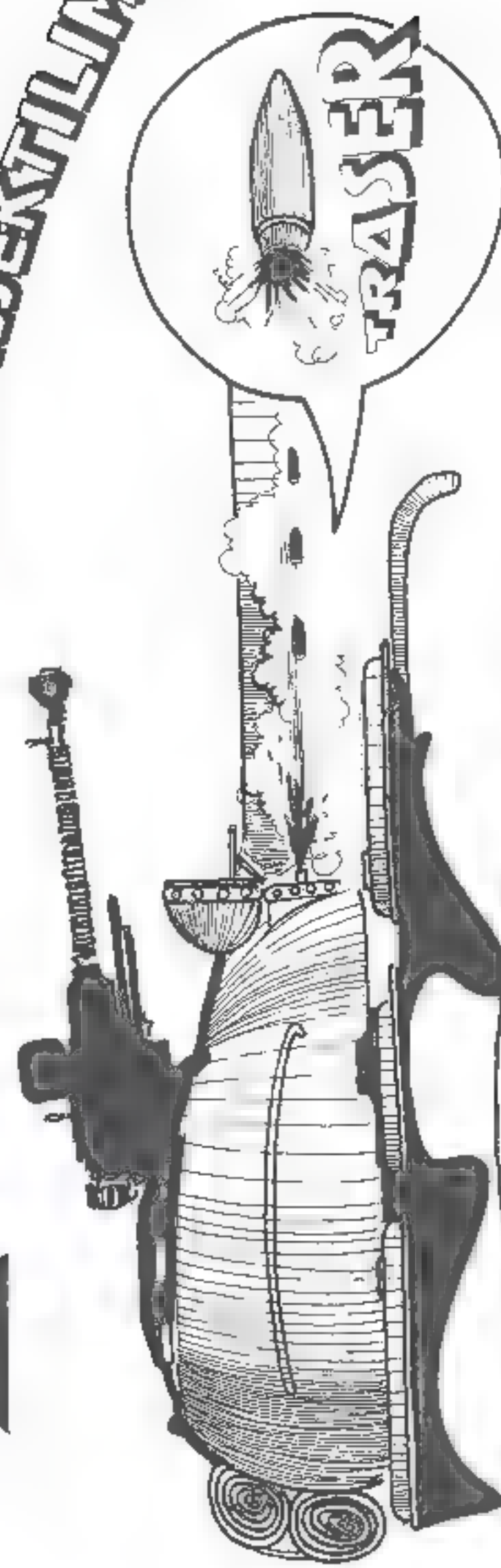
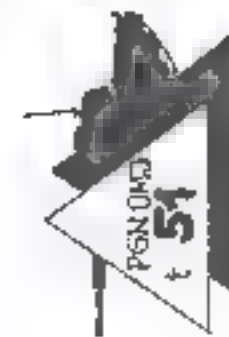

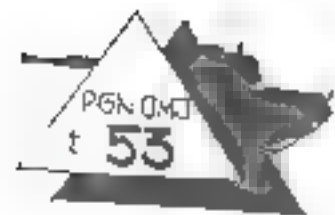
**POKAZIVANJA
POKAZIVA CILJA OBELEŽ. PROJEKTILIMA**

OSMATRAJ
TRASU

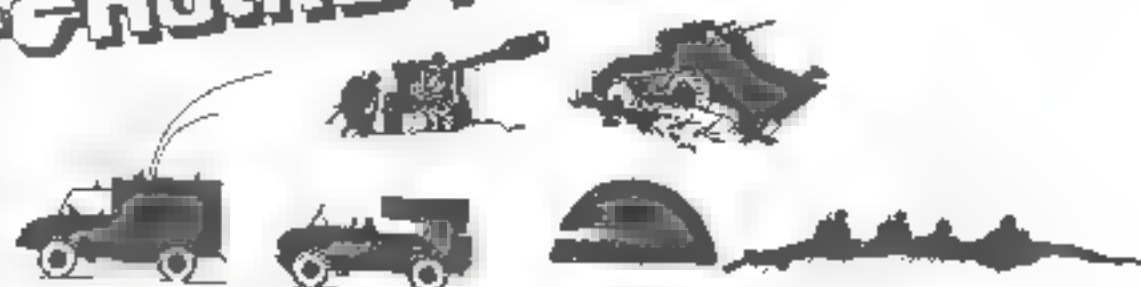
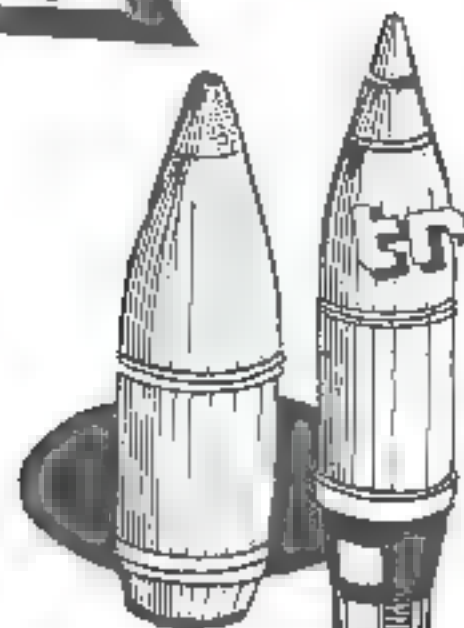
između b/v
između b/v
i akcelera-
cije

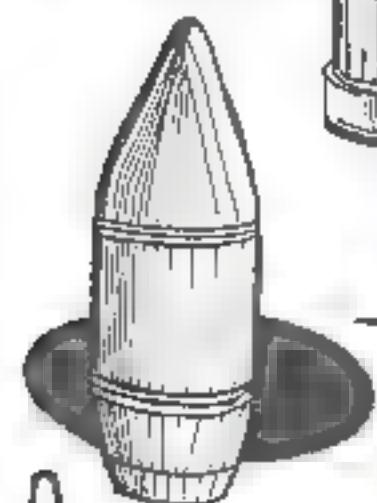

IZBOR PROJEKTILA

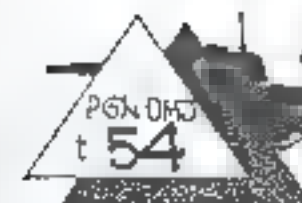
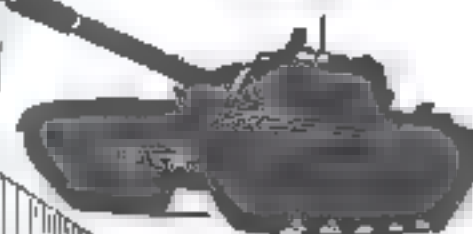
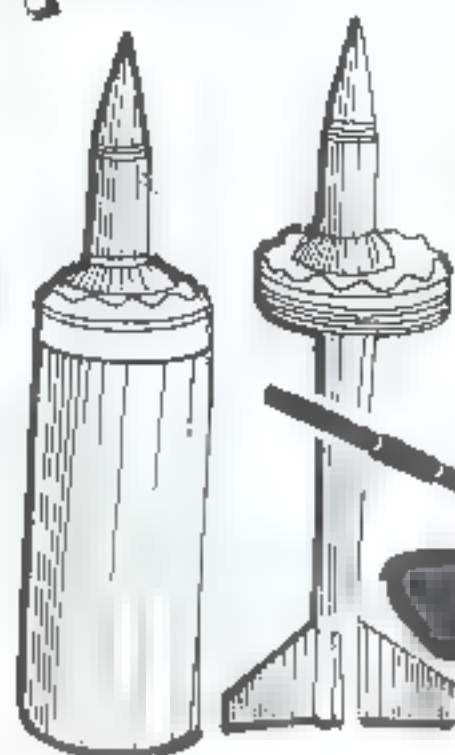
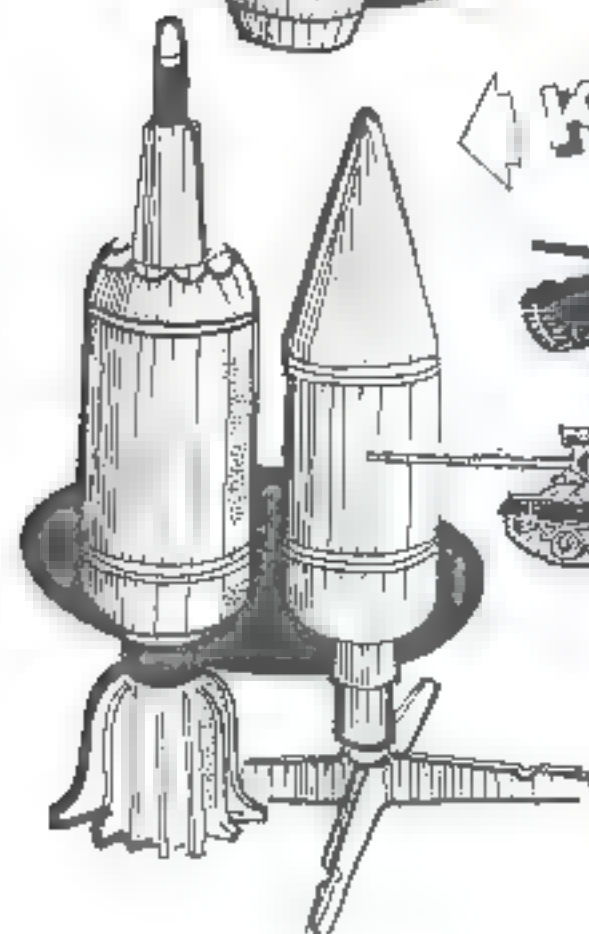
TRENUTNO FUGASNO

PANCIJNI

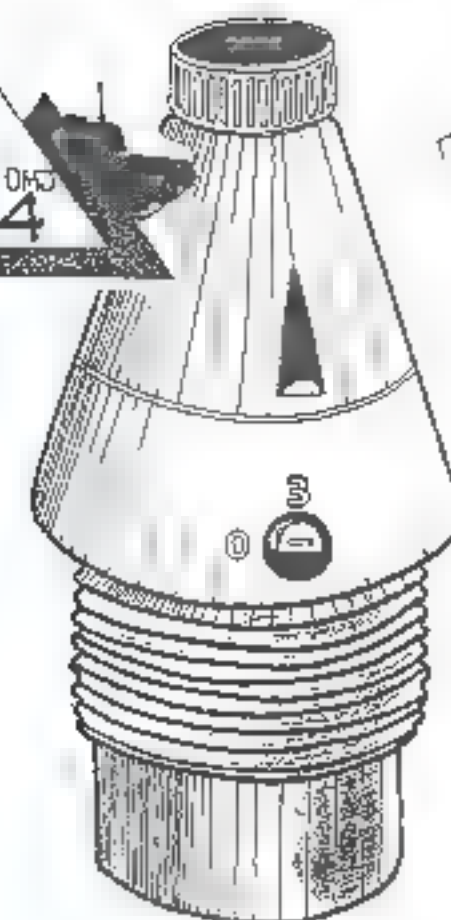

KUMULATIVNI
POTKALIBARNI

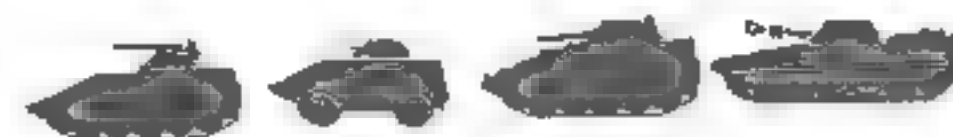

IZBOR UPALJAČA

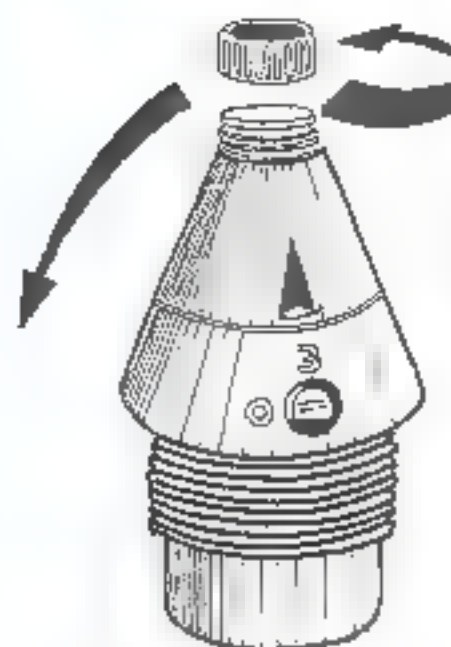
TFG 85 100 125

FUGASNO

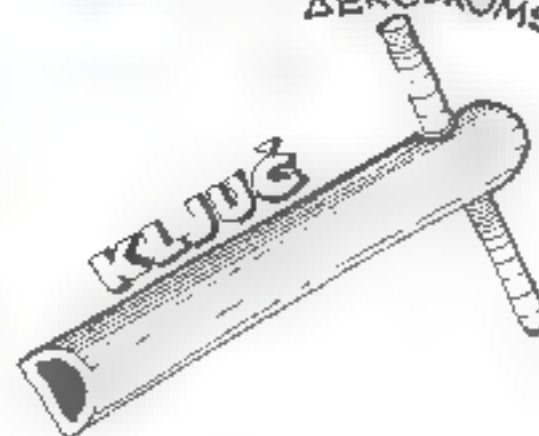
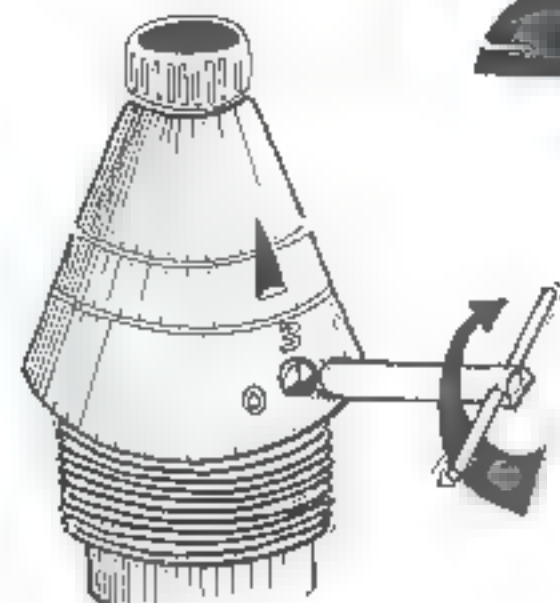
TRENUTNO

FUGASNO
SA USPORENJEM

AERODROMSKA PISTA

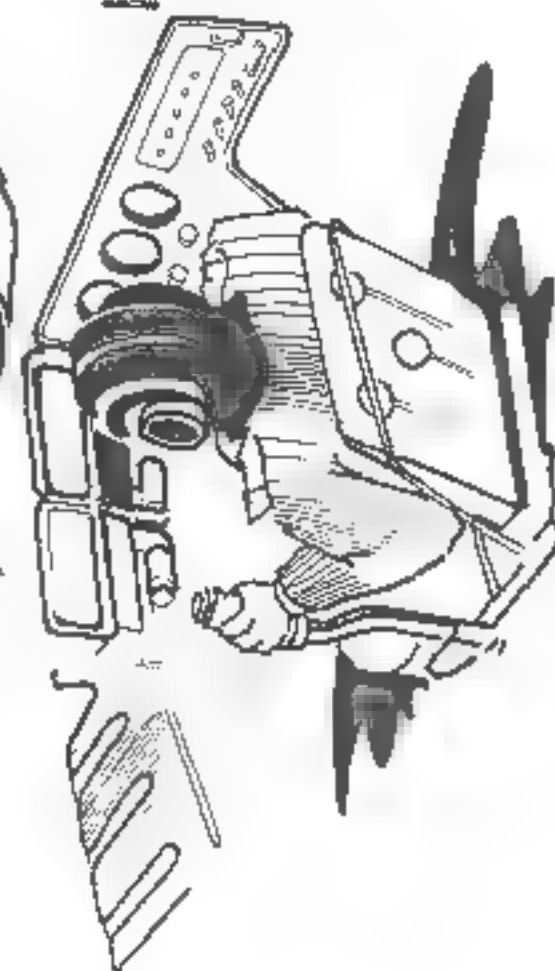

odredivati se kvantitativno i kvalitativno

M-848
NIEANDRODA VOLUNTEER
PRACTITIONER

TR-553
POMERA TOP PO PRAVOC PA
GLAVNA STRELA KUPE ZA
0-08-0-04
SUPRINO OP PRAVOC SVOC
KRISTINA

KADA JE DE PEO KOMAND
VIZAJE UJEDINACIJE BRZINA
5-10 15 20 km/h I
IZNEŠTAVA U POKRETU
NA OKRUGLIH
IZNEŠTAVA

BRZIND-10¹⁰

REVIEW

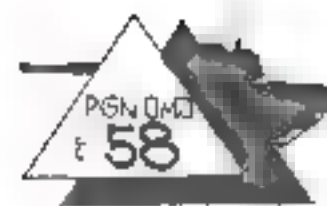

SKIN/4

5-15 km/h

ODREĐIVANJE BRZINE KRETANJA SVOG b/v

normalni Tablični uslovi gađanja

- ▲ VREME bez VETRA
- ▲ BAROMETARSKI PRITISAK 750 mm (1000 ^{BARA})
- ▲ TEMPER. VAZDUHA I BARUTNOG PUNJENJA +15°C

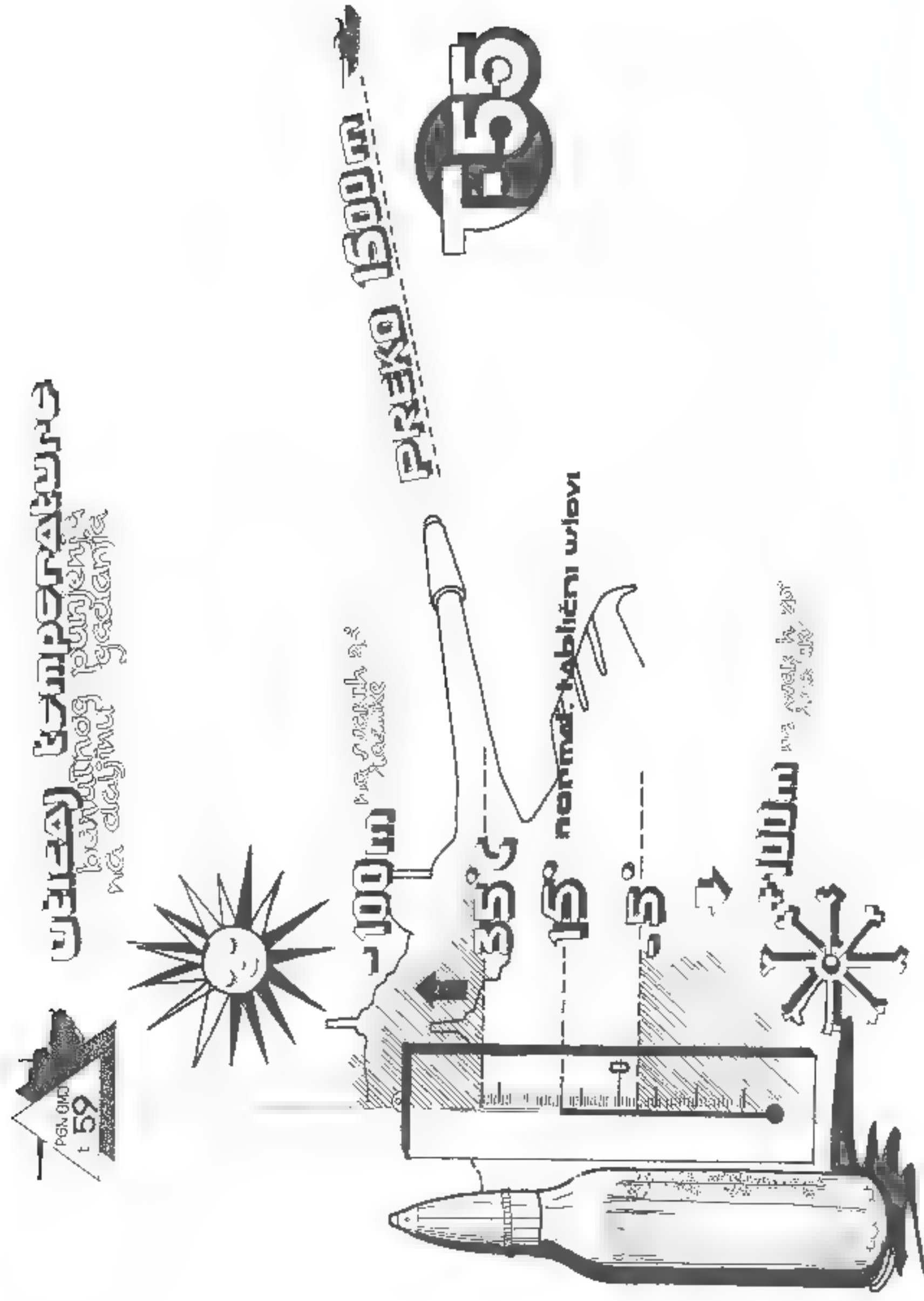
PRI IZVOĐENJU GAĐANJA NAJČEŠĆE
POLAZI DO ODSTUPANJA OVIM USLOVA, PA
JE POTREBNO ZAUZIMATI ODREĐENE

POPRAVKE

M-84

PREKO METEO SENZORA RAČUNARA
AUTOMATSKO UNOS POTREBNE METEO PODATKE
Δ AKO JE METEO SENZOR NEISTOVRAN
PODATKE UNOSI RUČNO RAČUNAR

POPRAVKA za jak bočni vitor

0-01 NA SVAKIH 300m DALJINE GADANJA

0-01 NA SVAKIH 1000m
0-02 NA SVAKIH 300m DALJINE GADANJA

POPRAVKA za vitor jak bočni vitor

0-02 NA SVAKIH 300m DALJINE GADANJA

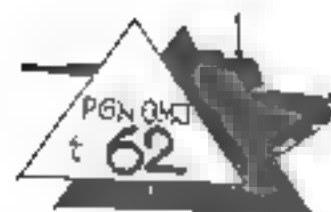

0-02 NA SVAKIH 1000m
0-04 NA SVAKIH 500m

T-55: BWP — POPRAVKA SE ZALAZIMA STRANU
UVALE DUVA VETAR
M-84 — IZOLACIJA METEO SENZOR UVOZI — SUN
AUTOMATSKI POPRAVKA

POČETNI ELEMENTI

T-55

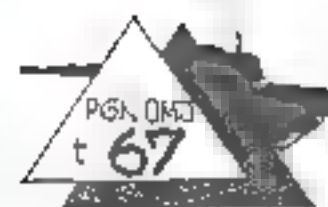

BVP

POČETNA
NIS. OZNAKA

M-84

KOMANDA ZA GAĐANJE

elementi

- poziv
- vrsta projektila
- pokazivanje cilja
- prelićanje
(UKOLIKO JE POTREBNO)
- način gađanja i
„PALI“
(„UNIŠTI“)

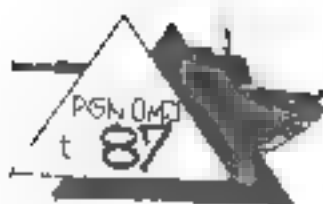
NA KRAJU KOMANDE
NAPREDEJE SE 120 4 SIVU
KODOMA KADA KOMANDIR
BORBENOG VOZILA RUKUJE
VATKOM LČNO VODI
KOREKTURU

KADA KOMANDIR
PREPUŠTA REŠAVANJE
VATRENOG ZADATKA ZVRSI
OCU GAĐANJA ZAPRA SE
KOMANDUJE „UNIŠTI“

KOREKTURA

PRAVCA POMERANJEM NT

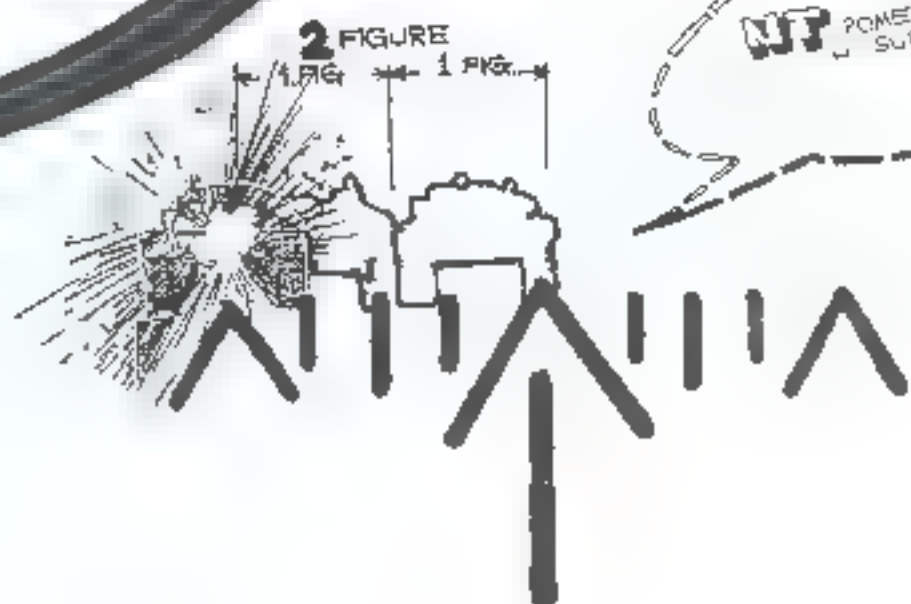
SE PRVENIČNO KADA CILJ NIJE KOČEN PROJEKTILOM
ZVOM SE TAKO ŠTO SE KOČENI ELEMENTI MENJAJU ZA
VEĆIČINOM POSMOTRENOG SKRETANJA PROJEKTILA U
CILJA

USLOV DALJINA DO CILJA SE NE MENJA I
SE NEZNATNO MENJA

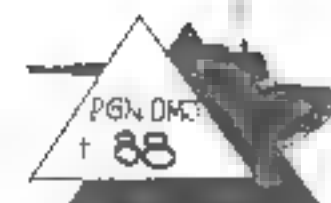
KOREKTURA PRAVCA

NEZNATNA
PROMENA DALJINE JE AKO SE
IZMEĐU DVA OPAZIVANJA DALJINA
MENJA DO 50 METARA

NT POMERENJA
U SUPROTNU STRANU

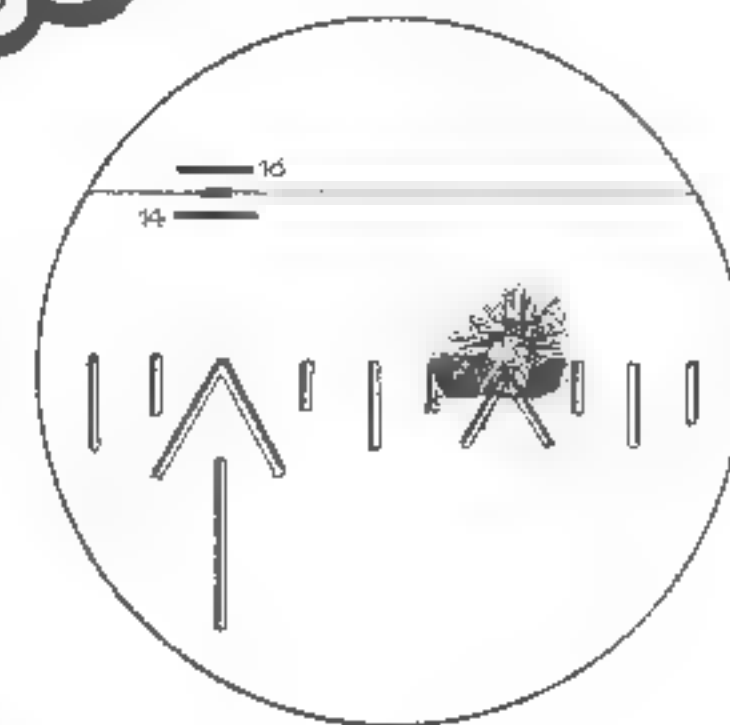
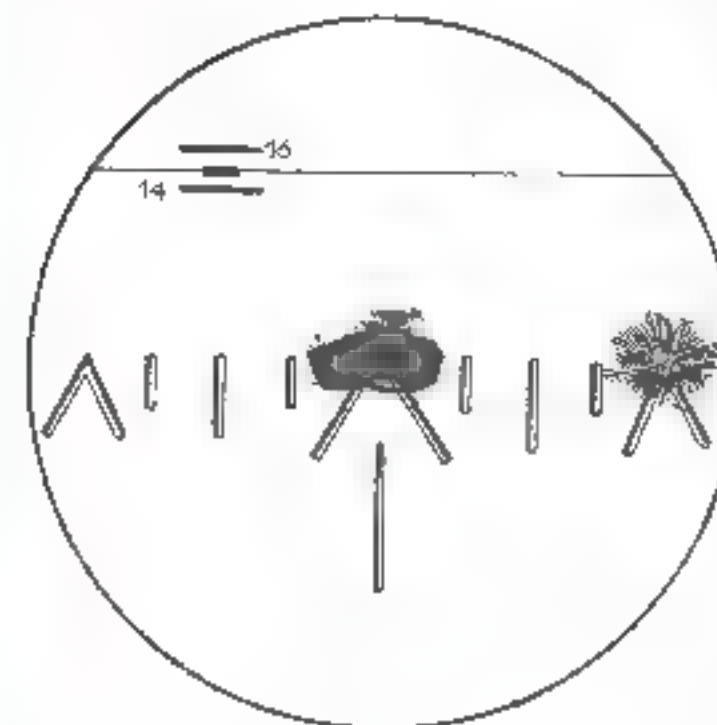
KOREKTURA

IZBOJENJE KOLE

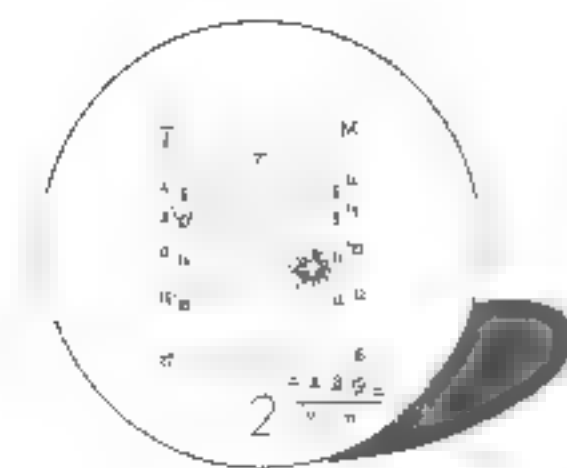
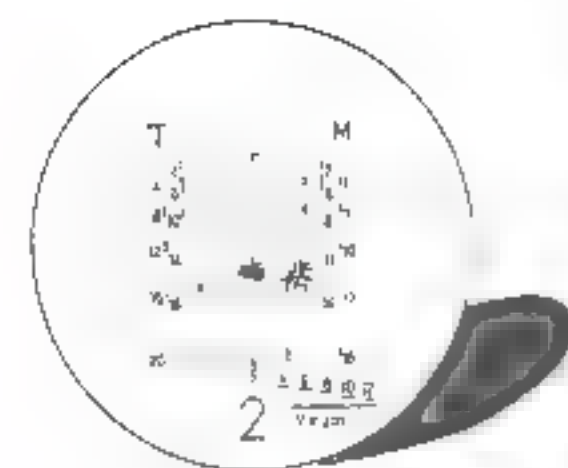
NO

PRAVCA

T-55

ili BVP

KOREKCIJA

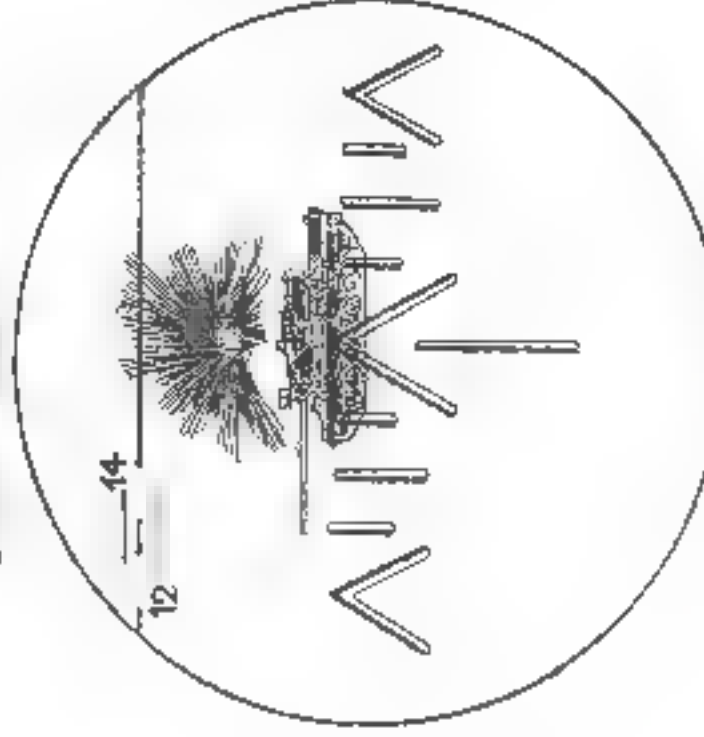
daljine pomeranja NT

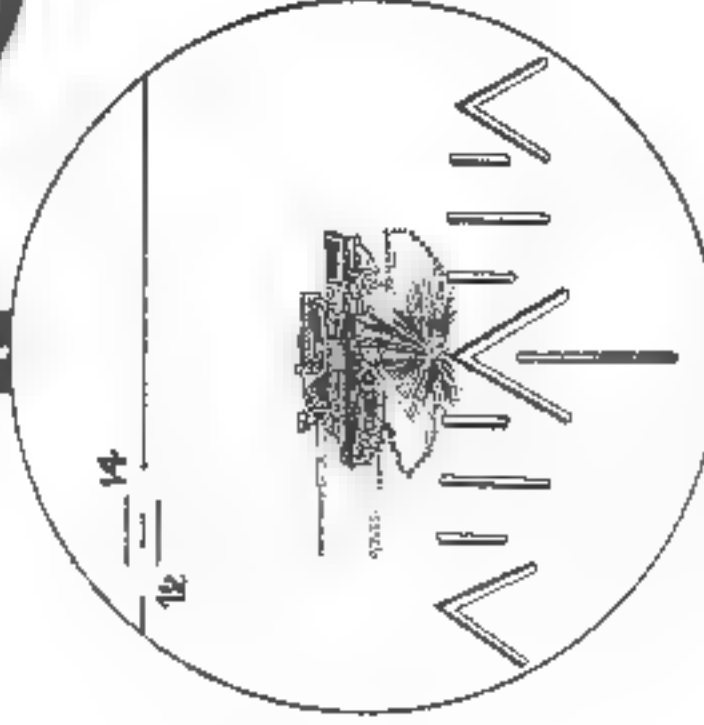
T-55

1F

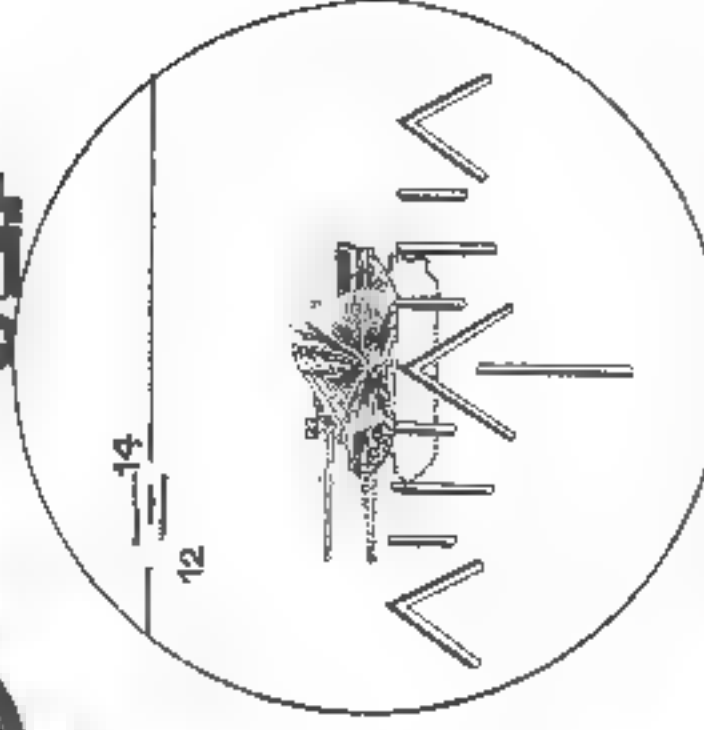
1/2F

skretanje
pogleda

porpavica za
2. projektil

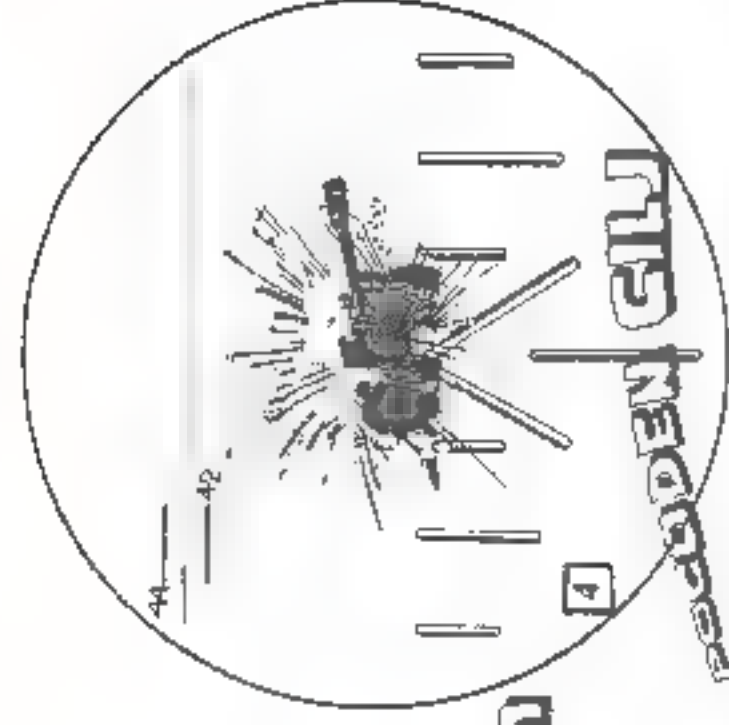
porpavica za 3. p. p.

AKO SE PAD PROJEKTILA ZADOD ILI UPOD ILI ZA
POJEDNE FIGURE
POFRANKA
NT POMERIT ZA OSMOTRENU VEŠĆINU ILI ZA
3. ZRAVO 1/2
5 ZRAVO 1/2 PR.

KOREKCIJA
daljine promenom
daljine

prek 2500m

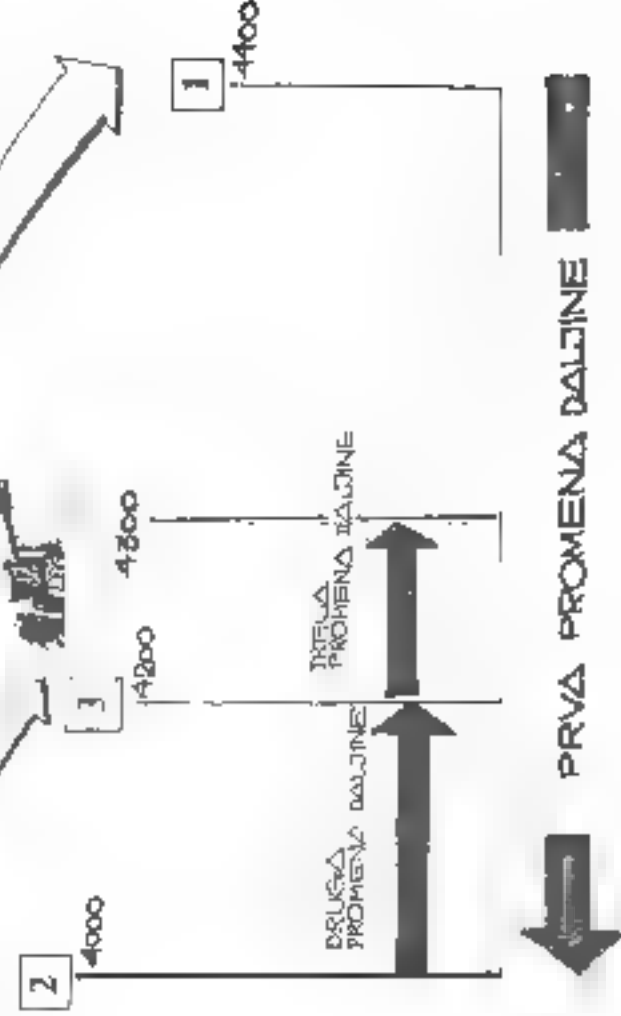

AKO GILJ NICE
POSODEN 4. PROJEKTILOM
POMER NT ZA
POLA FIGURE

PRIMER
KOREKCIJA PRI IZVODENJU GADANCA
NA VELIKIM DALJINAMA

T-55

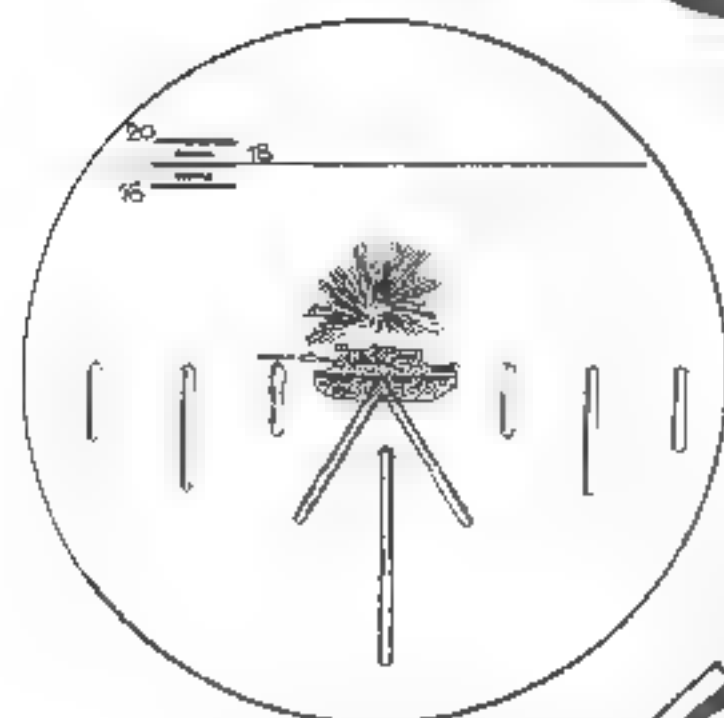

KORJEKTURA

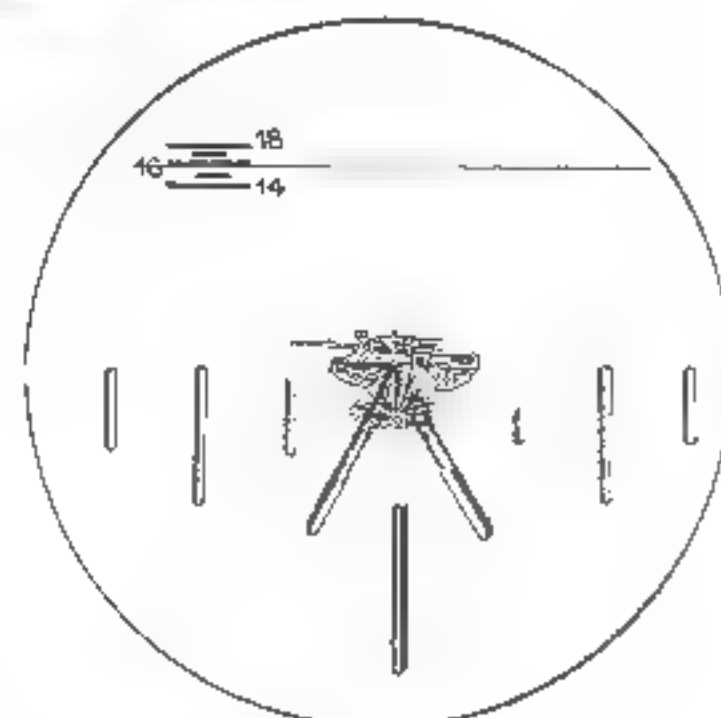
daljine promenom
daljine

od 1500-2500m

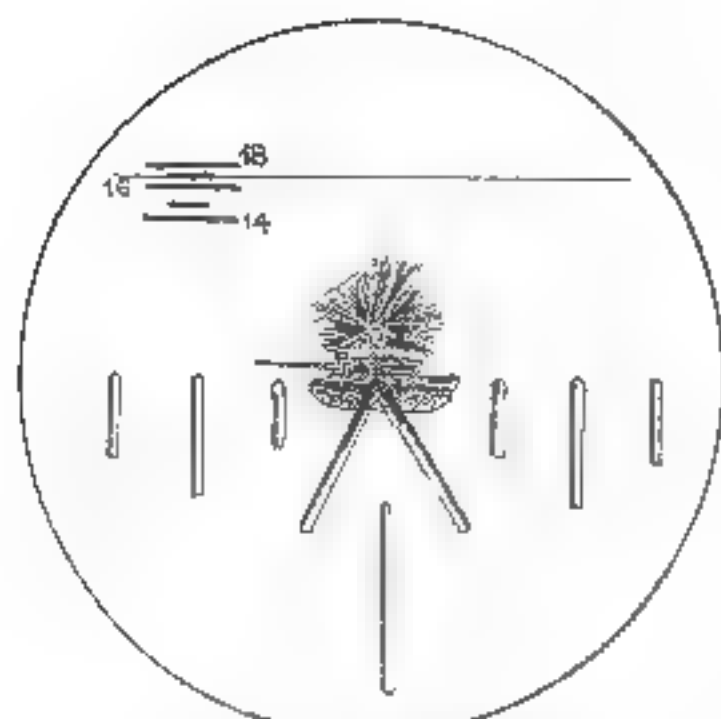

POČETNA DALJINA
1800

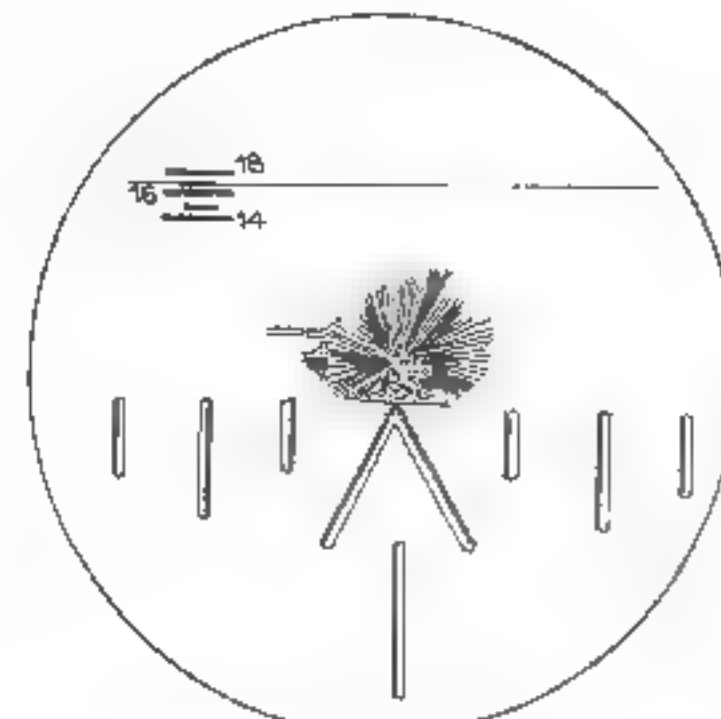
T-55

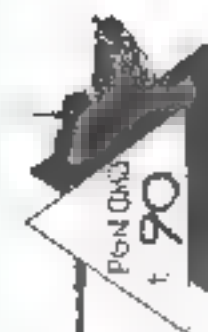
DALJINA SMANJENA
ZA 200m (1600)
POBACAJ

DALJINA POVEĆANA
ZA 100m (1900)
MALI PREBAČAJ

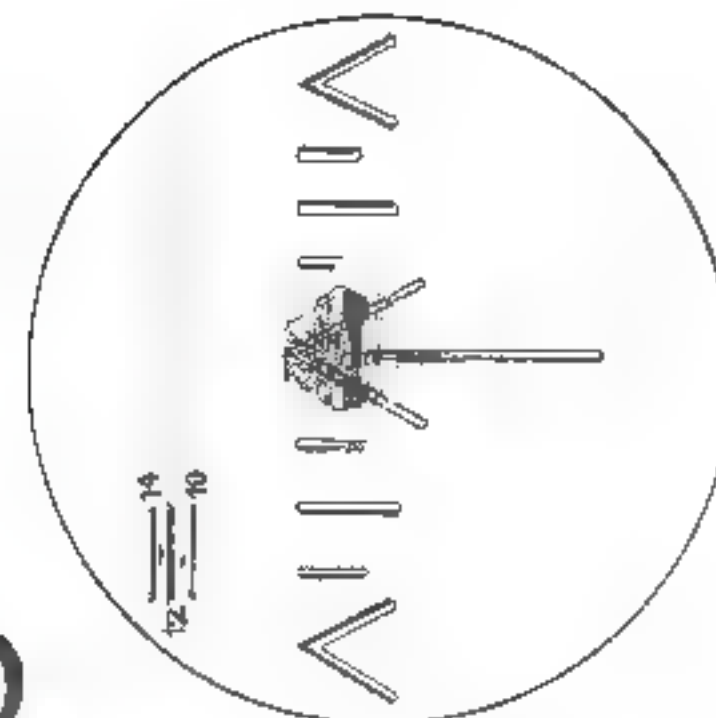

DALJINA ISTA
KAO ZA TREĆI PROJEKIL
NIŠANSKU TAČKU BIRAMO
POLA FIGURE NIŽE

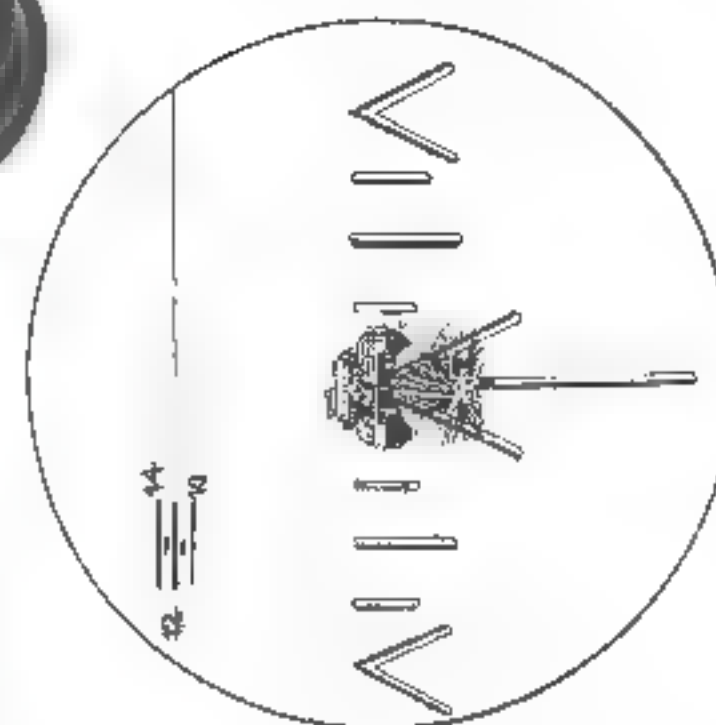

KORJEKTURA
daljine promenom
daljine

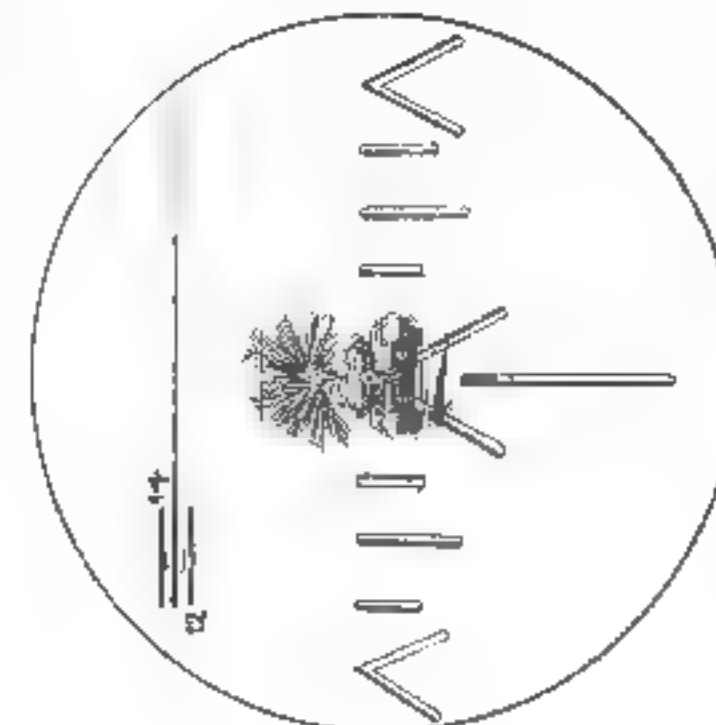
do 1500m T-55

DALJINA ISTA KAO ZA
DRUGI PROJEKIL ALI
NIŠANSKU TAČKU BIRAMO
POLA FIGURE VIŠE

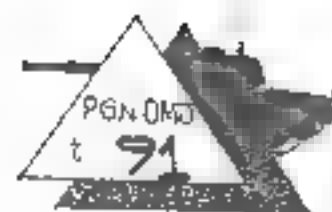

DALJINA SMANJENA
ZA 100m
POBACAJ

ZAUZETA POČETNA
DALJINA 1500m
PREBAČAJ

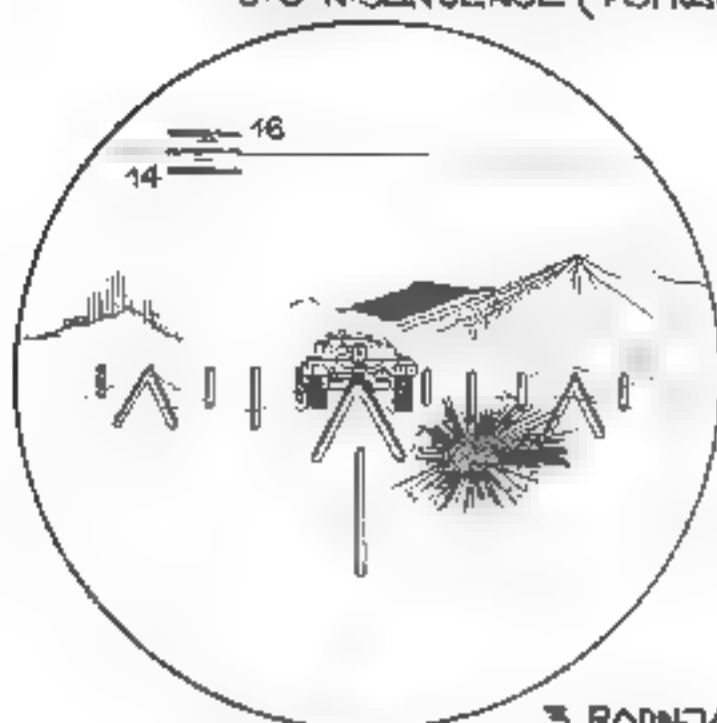

KOREKTURA

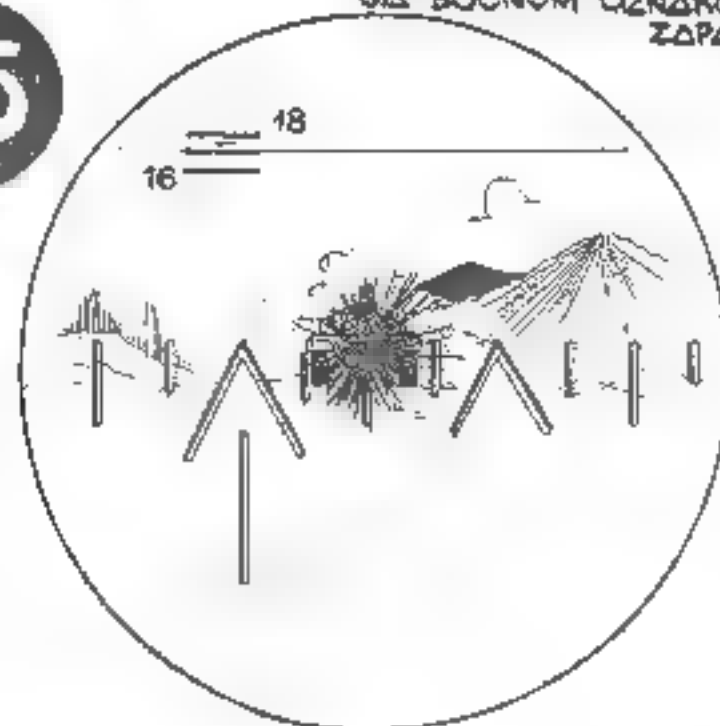
daljine obtež- AVANJEM na pogodak

1. RADNJA: UOČI DOBRO MESTO PADA
PROJEKTILA I PROVERI DA LI JE OSTALO
ISTO NISANJENJE (POPRAVI GA)

3. RADNJA: MEHANIZMIMA ZA
PRAVAC I ELEVACIJU NASTAVI NA CILJ
SA BOČNOM OZNAKOM KOJU SI
ZAPAMTI.

T-55

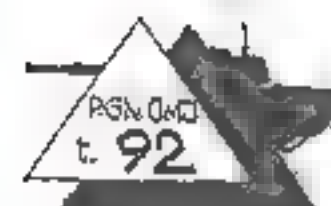
USLOV

- ① CILJ ILI NAŠ TENK MORAJU
BITI NA NAGIBU OD NAJMANJE 3°
- ② CILJ NEPOKRETN - TENK NEPOKRETN

2. RADNJA: TOČKIČEM ZA
ZAUZIMANJE DALJINE
NA NE DOVETA GLAVNU STRE-
LICU U VISINU MESTA PADA
PROJEKTILA I ZAPAMTI BOČNU
OZNAKU KOJA SE POKLAPA
SA MESTOM PADA

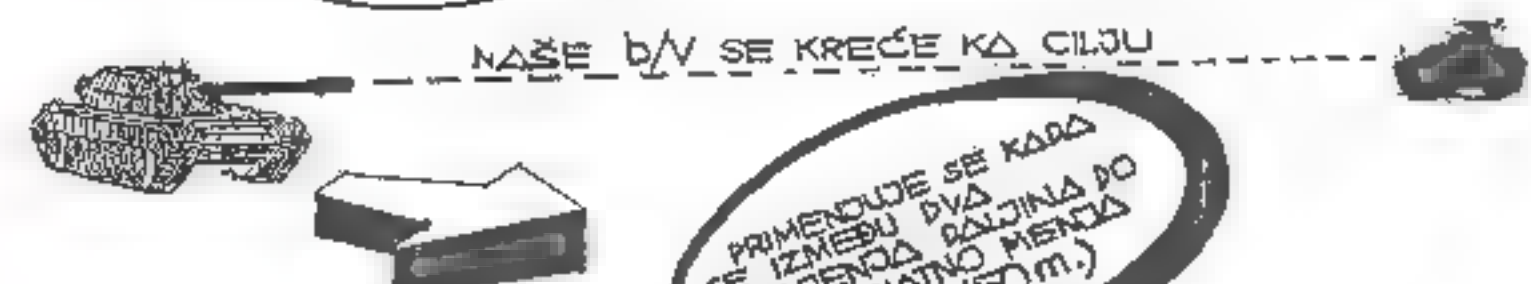
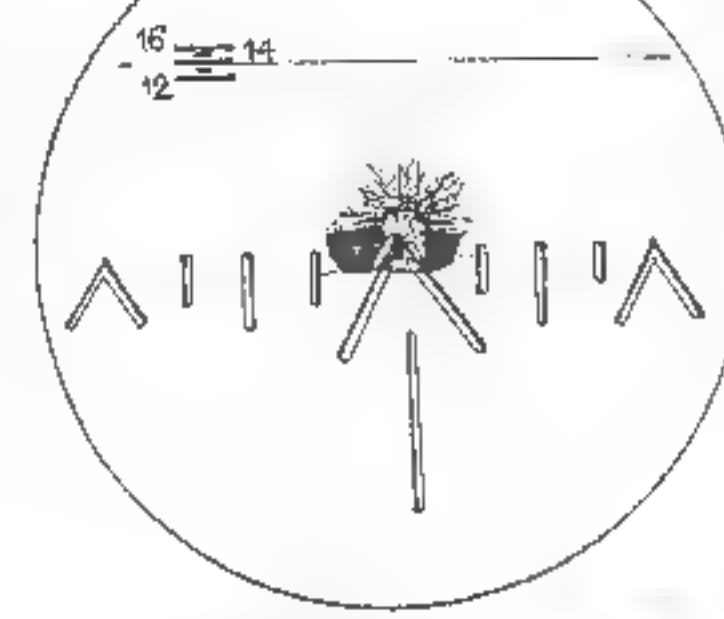
KOREKTURA

daljine približavanjem

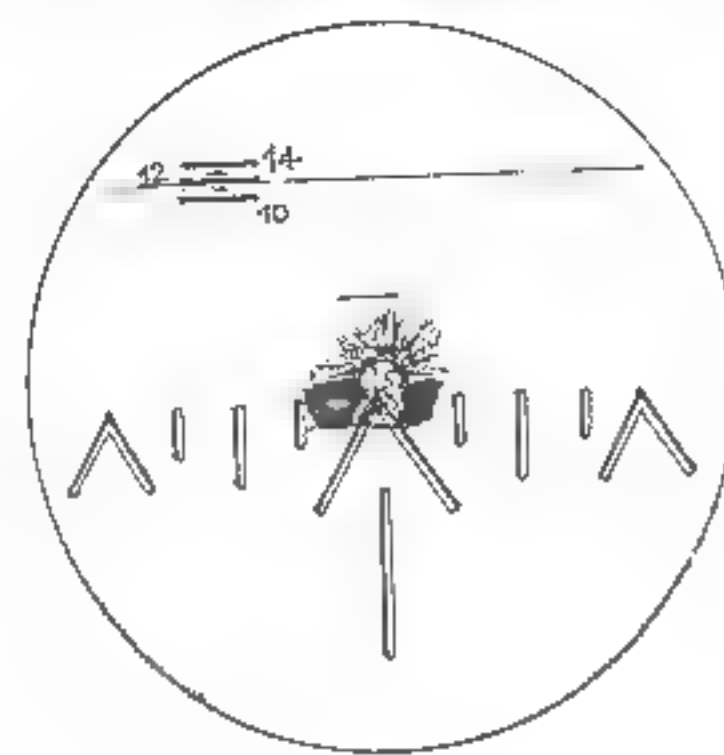
PODBAČAJ

GADAJ SA ISTIM
ELEMENTIMA

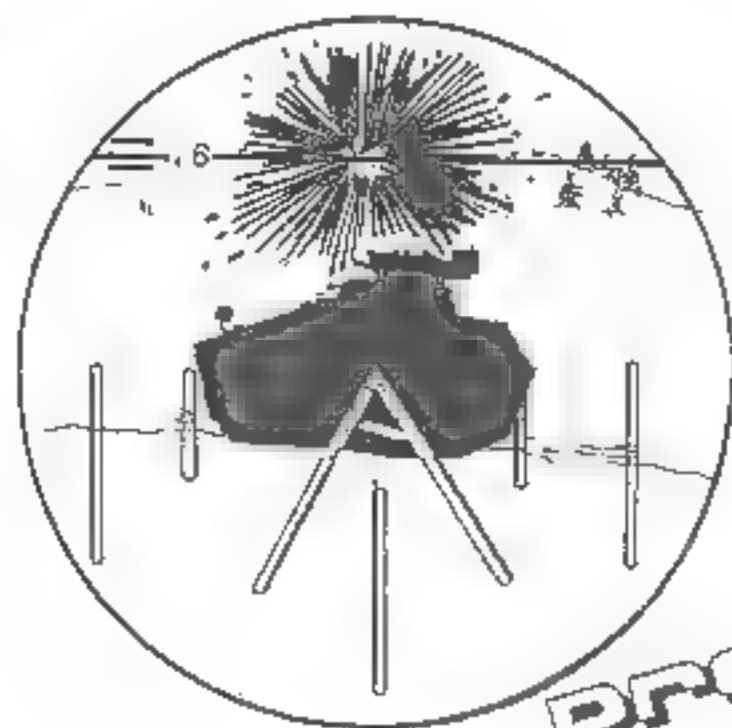
PRIMERUJE SE KADA
SE IZMEBU DVA
OPALJENJA DALJINA DO
CILJA ZNAJNO MENJA
(od 50-150 m.)

PROJEKTIL ISPAJI SA
DALJINOM MANJOM ZA 200 m.

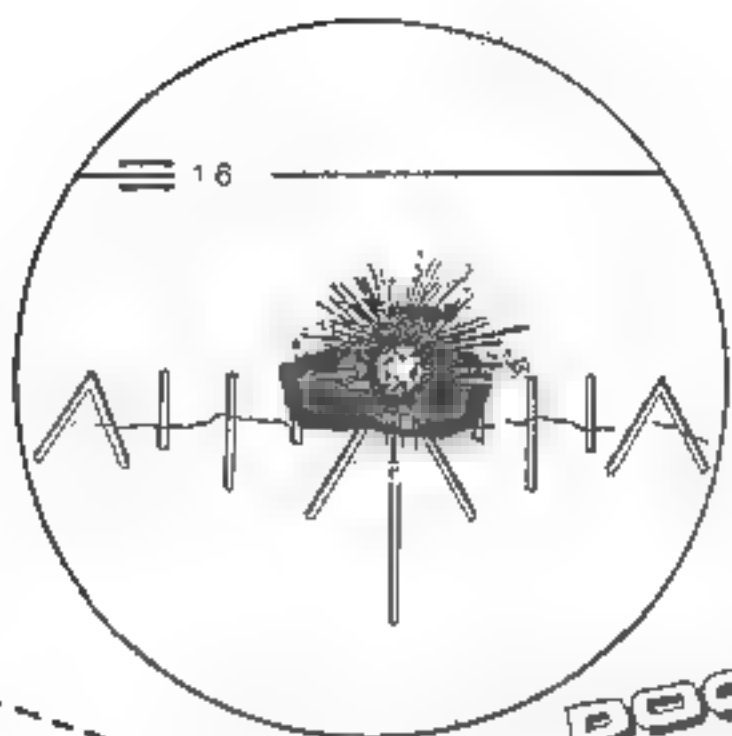

KORAKTURA daljine udaljavanja

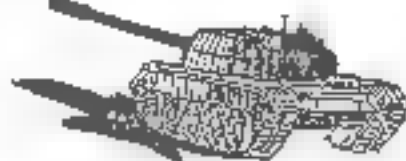
PRIMENJUJE SE KADA SE IZMEĐU
DVA OPALJENJA DALJINA DO
CILJA ZNAČNO MENJA
(OD 50-150 METARA)

PREBAČAJ

POGODAK

PRIMER:
NAŠE b/v U ODBRANI
PRELAZI SA OSNOVNOG
NA REZERVNI VP

NAŠE b/v SE UDALJAVA, POBIJEN
PREBAČAJ - NE MENJA DALJINU
DRUGO ZRNO OPALI ISTIM
POČETNIM ELEMENTIMA.

daljina udaljavanja

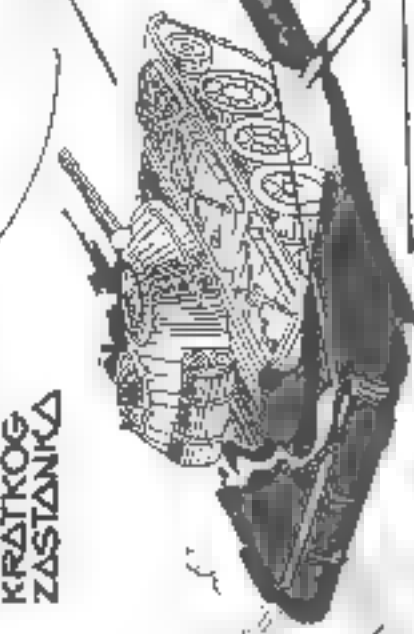

određivanje početnih
ELEMENTATA

POČETNA DALJINA
1300-100-1200m

PROCENJENO
MESTO
KRATKOG
ZASTANKA

MOGUTNOST
ODREĐIVANJA
DALJINE

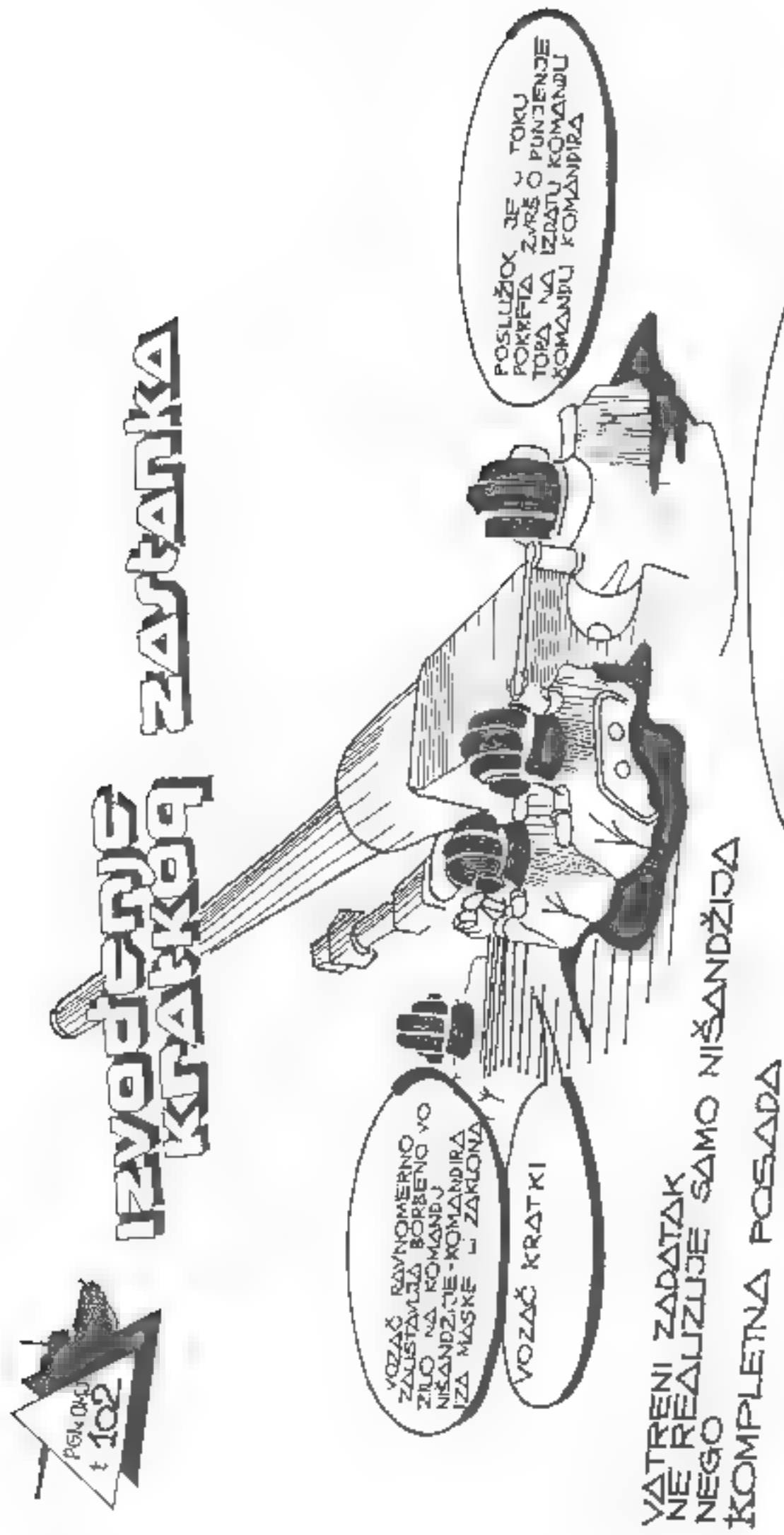
daljina udaljavanja

bez LASERA

daljina udaljavanja

PRIPREMA ZA GADANJE
POSADJE - ODELENJE
U POKRETU A NA KRATKOM ZASTANKU SE
POPRAVLJA NIŠANĐIJE I IZVODI

GADANJE U POKRETU PROMENA PRAVCA

i daljine gadanja
zbog kretanja

PROMENA PRAVCA I DALJINE GADANJA
NASTAJE ZBOG NEPREKIDNOG KRETANJA
BORBENOG VOZILA I DOVODI DO POVEĆANOG
RASTURANJA POGOĐAKA SMANJENJU VEŠTAČ
TNOU POSADANJA

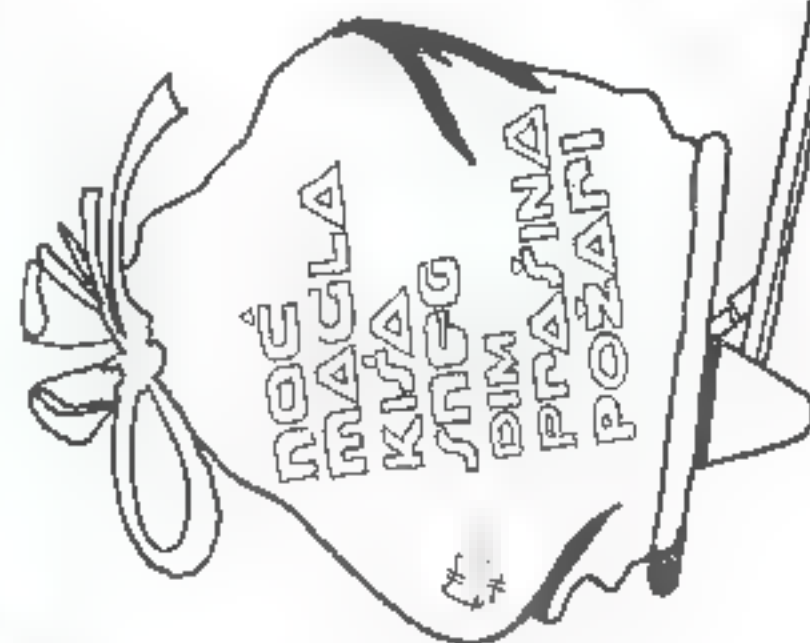
PROMENA PRAVCA GADANJA PRU BOČNOM
KOSOM KRETANJU BORBENOG VOZILA DOVODI
DO SKRETANJA POGOĐAKA U PRAVCU
KRETANJA

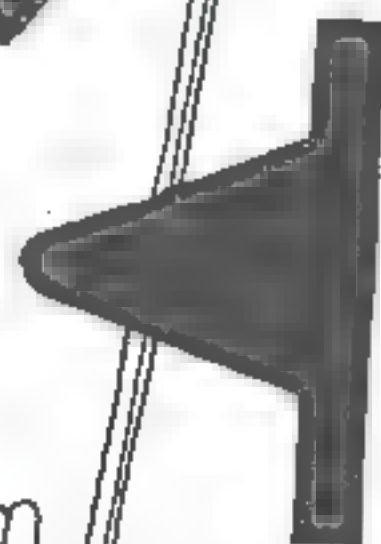
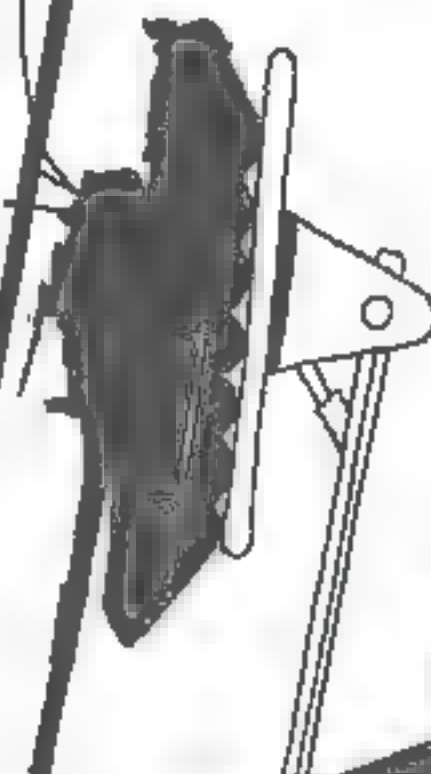

GAĐANJE NOĆU

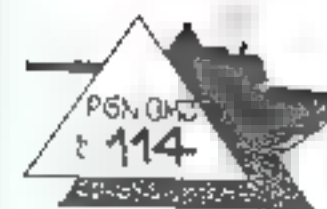
i u malom razmišljanju vidljivosti

PROUČITI ZEMLIŠTE DANJU
UPOTREBA IC I TERMORIZIJE
GAĐATI NA MANJIM DALJINAMA
GAĐATI OBELEŽAVANJEM
MUNICIJOM
OSVETLITI NE
OSVETLITI BOJIŠTE

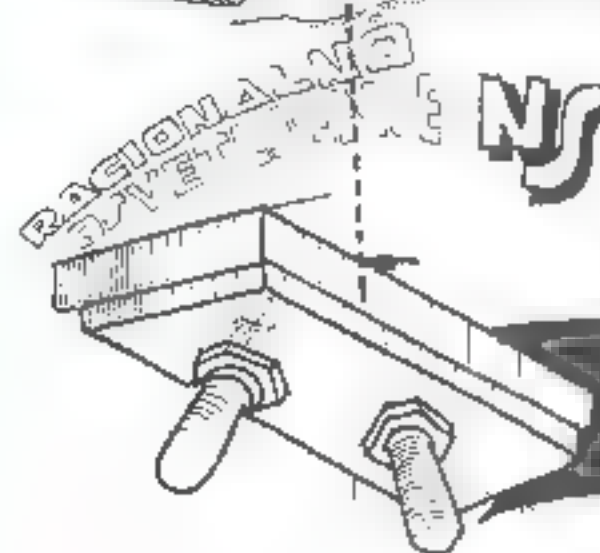
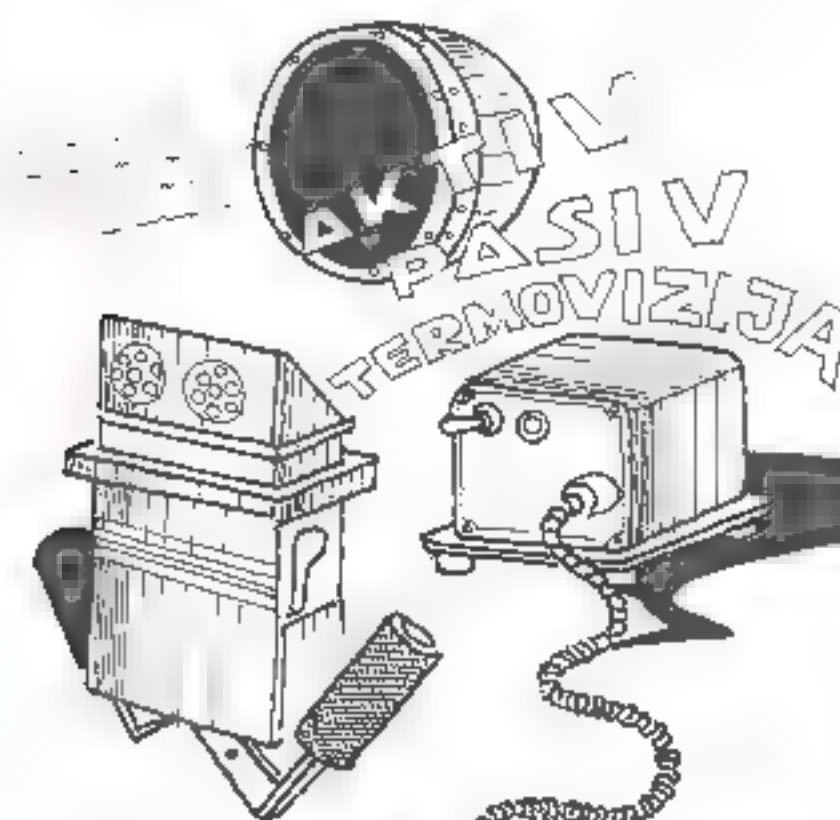

VEĆE GREŠKE U OČENI DALJINE
TEŽI IZBOR NI
OTEŽANO OSMATRANJE POGODAKA
OTEŽANA KOREKTURA

GAĐANJE NOĆU

(učinak vaše se povećava)

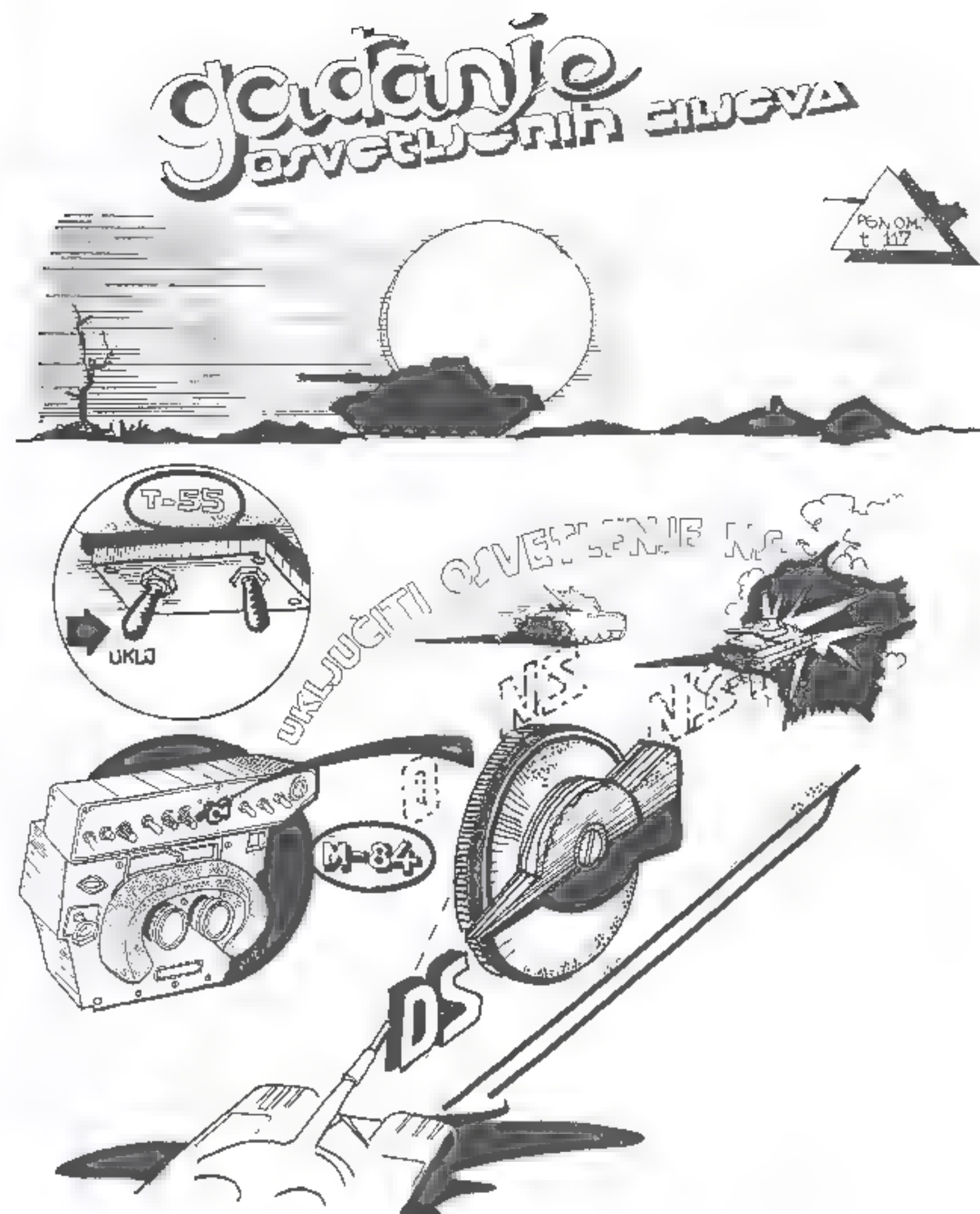

DALJINA GAĐANJA
min. maks.

PROUČAVANJE
ZEMLIŠTA DANJU

tema vatre

- TABLICA ELEMENATA ZA
DENSITVO NOČU SE RADI
ZA SVAKI TENK
ZA SVAKI VP

POSREDO

**Projekt za 10
letno obdobje**

1. DOVOLJNA KOLIČINA
METALNA ZA OBELEŽAVANJEM
ZNAK ZA MITRALJEZ.

DA BI SE OVAKVI CILJEVI MOGLI GADATI POTREBNO JE U TOKU VIDNOG VREMENA ODREDITI MESTO NJIHOVE FUNKCIONALNE POLOGE, PRIPREMITI POSEBNE ELEMENTE KORISTEBREM NAS ZA NEPOSREDNO I POSREDNO GADANJE

ZA OVA LABANICA KORISTE SE ISKLJUČIVO

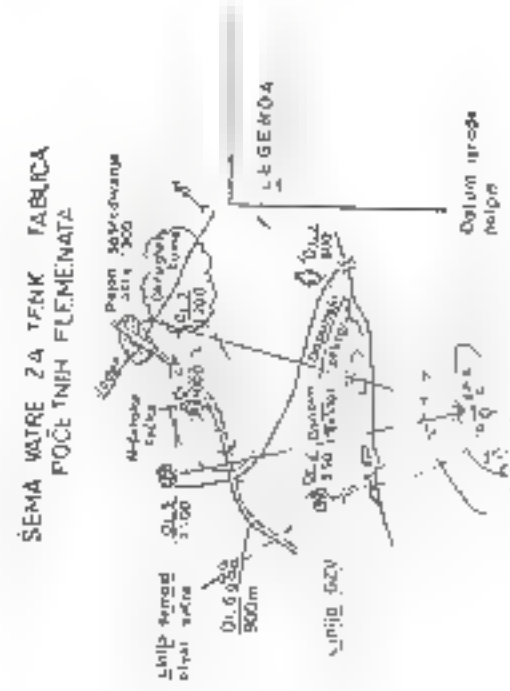
DA BI SE OVAKVI CILJEVI MOGLI GADATI POTREBNO JE U TOKU VIDNOG VREMENA ODREDITI MESTO NJIHOVE FUNKCIONALNE POLOGE, PRIPREMITI POSEBNE ELEMENTE KORISTEBREM NAS ZA NEPOSREDNO I POSREDNO GADANJE

**GADANJE VESTUENIH
NEPOSREDA
CILJEVA**

průpravek deníků

PROCENITI VEROVATNE
REJONE, POZIVE GRUPNIH I
POVRŠINSKIH CILJEVA

REDNI NO.	MAZIN NERŠIŲ OBJEKTAI	ŠAL. LINJA	UOLIMETRA	DAL. ILPAK	PRIMĖ UŽA DALIA
				ZA TOP	ZA MIF TRAL.
1	Or 1 Uždangos drovė nu pavu.	600	25	0-04	0-08
2	Or 3 Lėva rėklo atvirglė būrnė	200	20	0-08	
3	Mast na rae laidos	100	30	0-09	
4	Or 5 Uždangos drovė nu užvarinėlio įėjimas (atloch)	000	25	0-06	
5	Or 2 Kuro na palyg	550	27	0-03	0-08
6	Or 6 Būgnų drovės kuro dalis	900	27	0-03	0-1
7	Or 5 Užvarinėlio kuro	100	26	0-01	0

REPANDA

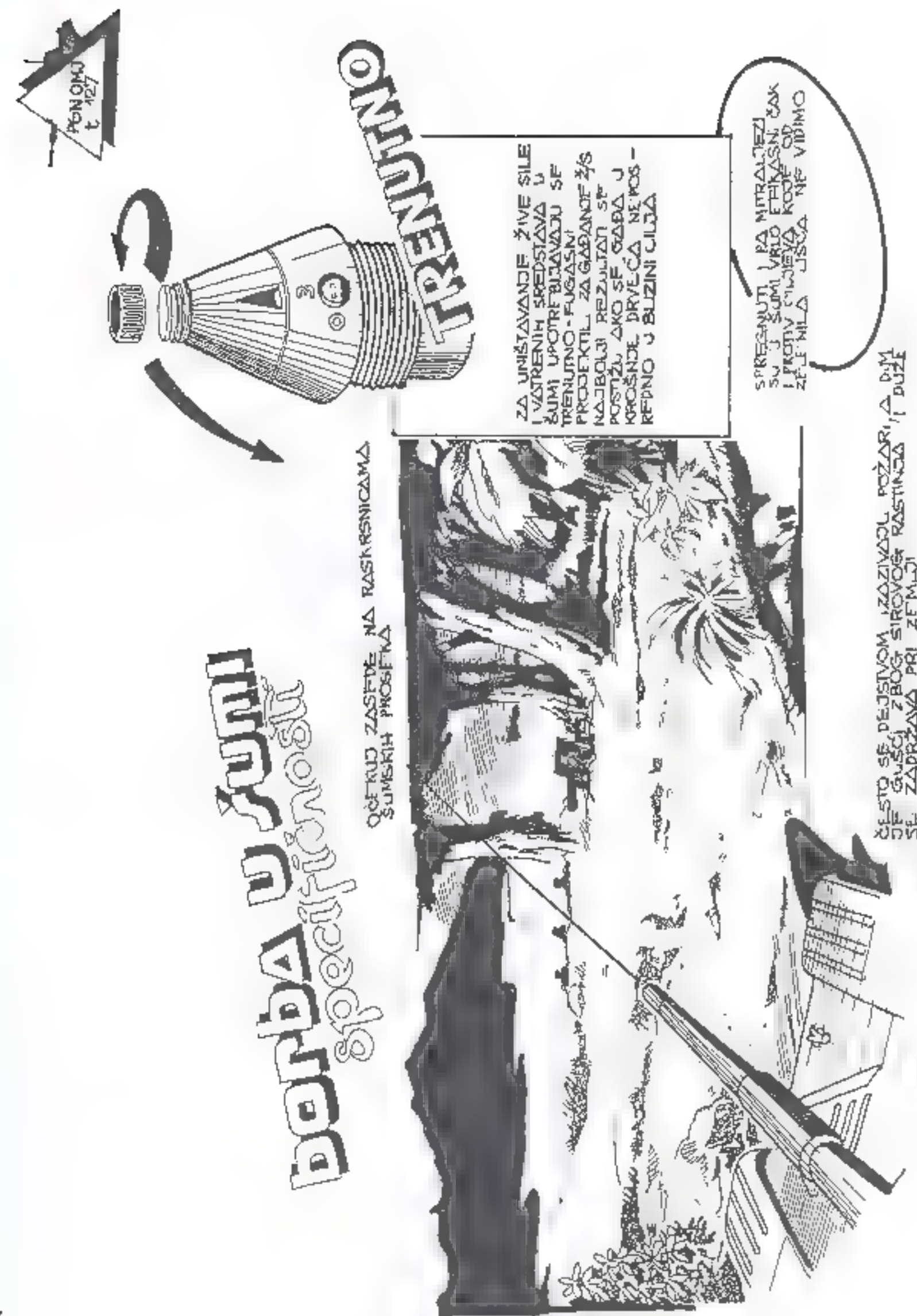
POZIV	Nišandžija
Vrsta projektila	Trnutačnim
Uglomer	ili / mitraljezom / Uglomer 31-30
Daljinar	Daljinar 0-10
Pali	Pali

Realizacija

- ZAUZMI UGLOMER
- ZAUZMI DALJINAR
- MEH. ZA DAVANJE
NAGIBA TOPU - NAVRHNUTI
LIBELU DALJINARA

**QADATI ISKLUČIVO TF
PROJEKTI I MITRAVEZOM**

gaspasno

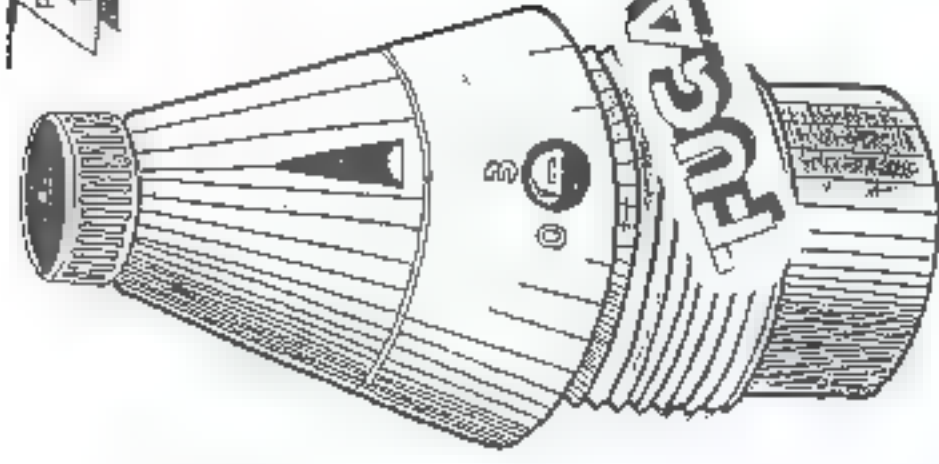
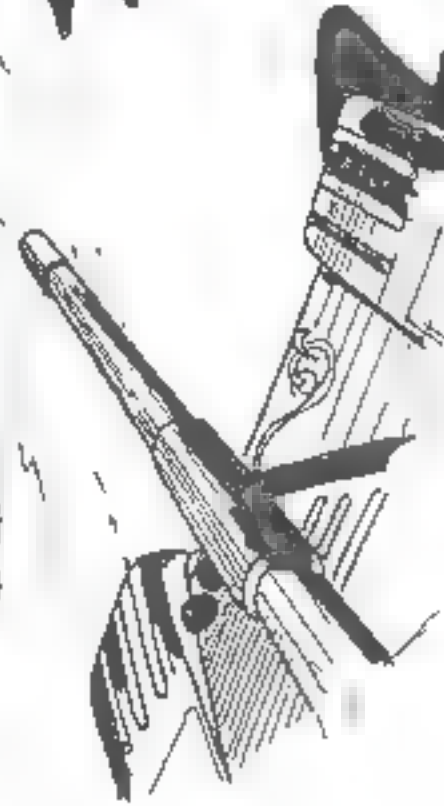
u navedenim mestima

- ZATVORITI POKLOPCE NA b/v
- POZOR! OSMATRAJTE
- BEZ POTREBE NE OTVARAJ POKLOPCE
- BUDI SPREMAN DA SPREGNUTIM MITRALJEZOM GABAŠ
- ŽIVE ČILJEVE PROTIVNIKA KOJI SE PENJU NA
- SUSLEDNO b/v
- NE PRILAZI SUSLEDNOM b/v ISPOD GRANICE
- NETUČENOG / MIKROG / PROSTORA

OČEKUJ ZASEDE I PO SREDSTVA NA
SUPROTNOJ STRANI TRGA I MINOBACAČE
NA TRGOVIMA I U PARKOVIMA

NAJBOLJI UČINCI SE POSTIŽU
KADA SE GABANCI IZVOJE TRENUTNO
FUGASNIM PROJEKTILIMA POŠEŠENIM
NA FUGASNO DEJSTVO

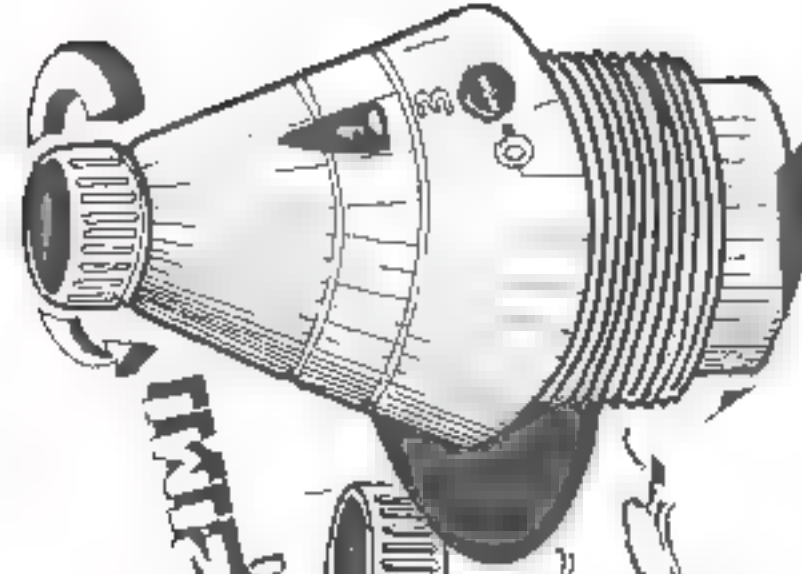

PA (TEŠKI MITRALJEZI) SU NA KROVOVIMA
I TERASAMA, PUKONTROLJEZI SU NA
PRIZEMNIM BALKONIMA I POBRUMSKIM
PROZORIMA

PAZI!

SAVREMENI PROTIVOKLOPI
RAKETNI BACAČI MOGU DEJSTOVATI
I IZ ZATVORENIH PROSTORA

(ARMBRUST)

...JAV-LANJE
ZUB I vstrenu
nebojave
molekularnom
zrenljivostu
na zemljištu

TREBA IMATI U VIDU DA SNEG I RILATO
UMANJUJU DEJSTVO PAKAČI PROJEKTILA. OVU VRSTU ČILJEVA
POTREBNO JE GABATI TRENUTNO - FUGASNIM PROJEKTILIMA
POŠEŠENIM ZA TRENUTNO DEJSTVO.

SKINUTI KAPICU

qadonja na vodi - kopnja

PGN.DMD
t 133

KADA SE CILJEVI NA VODI ILI KOPIJU GABAJU
Z. P. V. SA VOJE A POSLOJ, MOGUĆE JE ILOSKA
ZAPUSKANANJA / KOJE U ČEV **poteknuti gadanje!**

PGM DKO
t 136

**QADAJE
PREKO GLAVA
SOPSTVENIH JEDINICA**

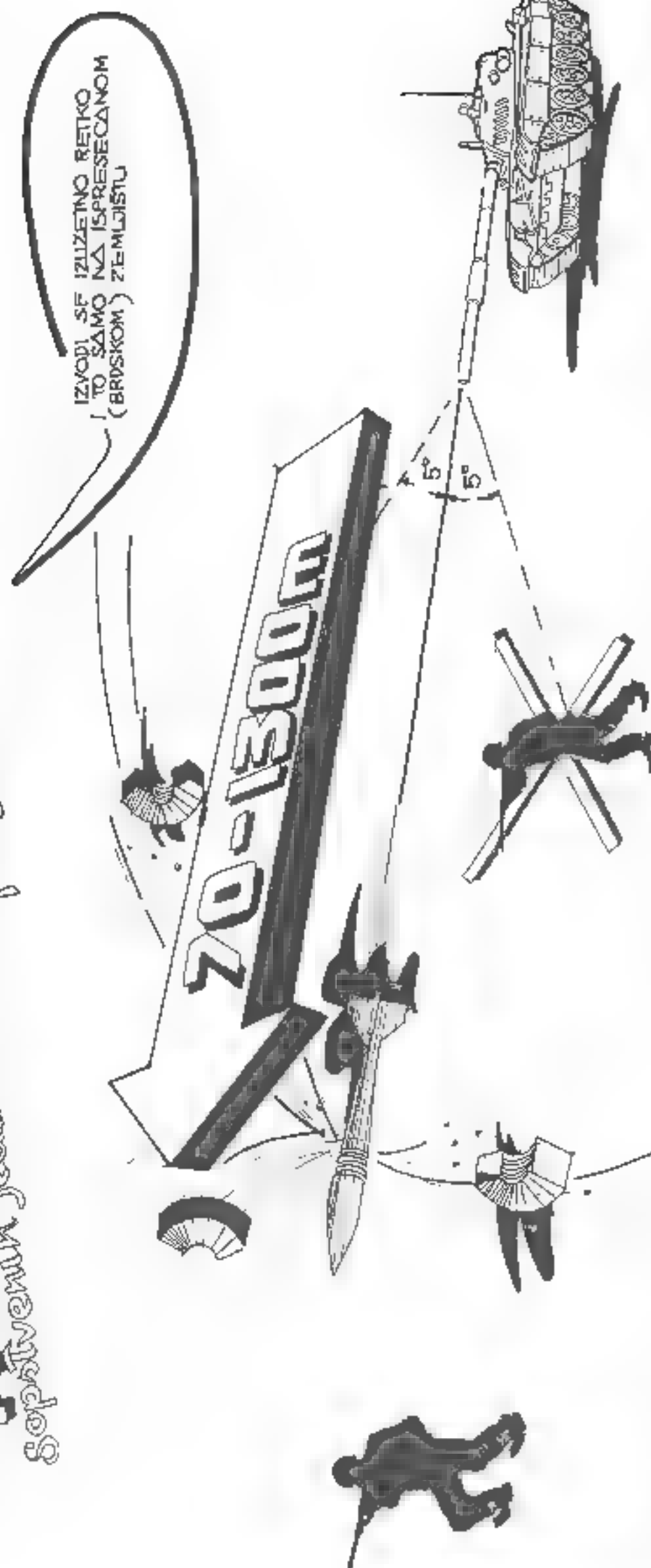
RAVNO ZEMLJISTO

GAĐANJE PREKO GLAVA SOPSTVENIH JEDINICA POTKOLIBERNIM PROJEKTILOM

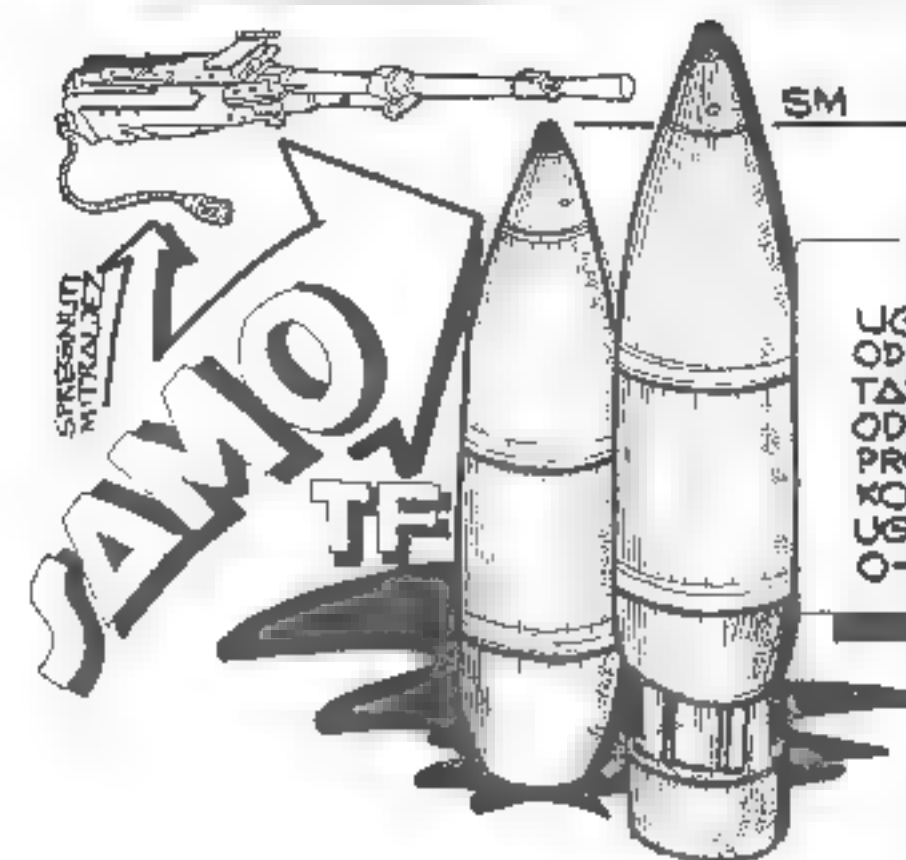
NAPOMENA

ZBOG POLOŽENOSTI PUTANJE **PK** PROJEKTILA GAĐANJE PREKO GLAVA SOPSTVENIH JEDINICA SE IZVODI VRLO RETKO JER JE TEŠKO OBEZBEDITI UGAO BEZBEDNOSTI

UGAO BEZBEDNOSTI GAĐANJE PREKO SOPSTVENIH TRUPA

	M-84	1300 m
	T-55	1600 m
	T-34	1200 m
	PT-76	800 m
	BVP/PAT	1000 m
	SM	1400 m

UGAO BEZBEDNOSTI SE ODREĐUJE TAKO ŠTO SE IZ TABLICA GAĐANJA ZA ODREĐENU VRSTU PROJEKTILA PRONAĐE NAJMANJA DALJINA KOJA ODGOVARA TABLIČNOM USLU OD 0-10 (ZA TOP) 0-15 HILJADITIH (ZA MITRALJEZ)

UZ UGAO BEZBEDNOSTI IPAK MORA BITI ZAPOVOLJEN JOS I USLOV DA NAŠE JEDINICE SMIJU BITI NAJMANJE 300 m OD b/v

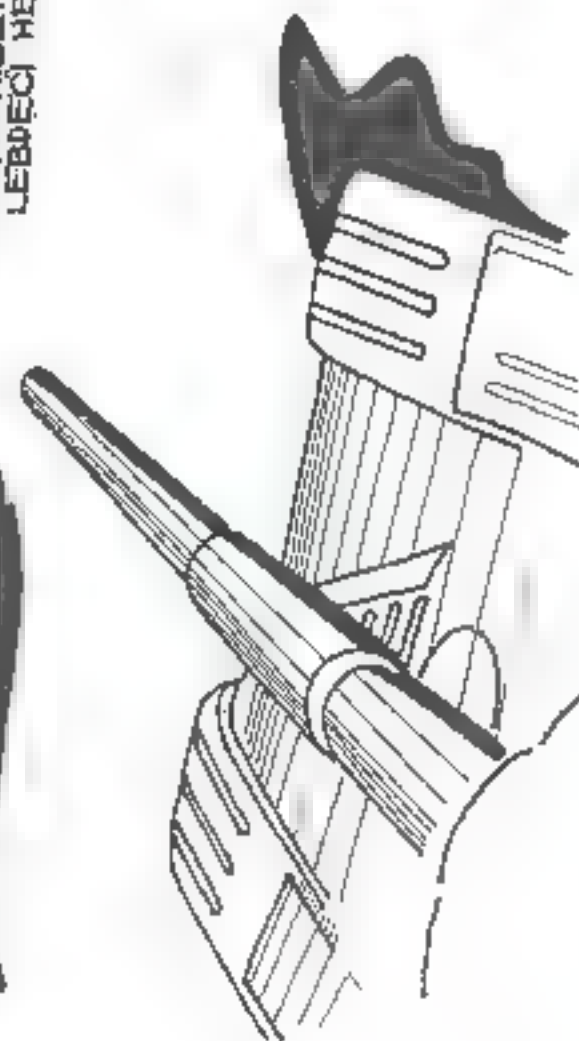
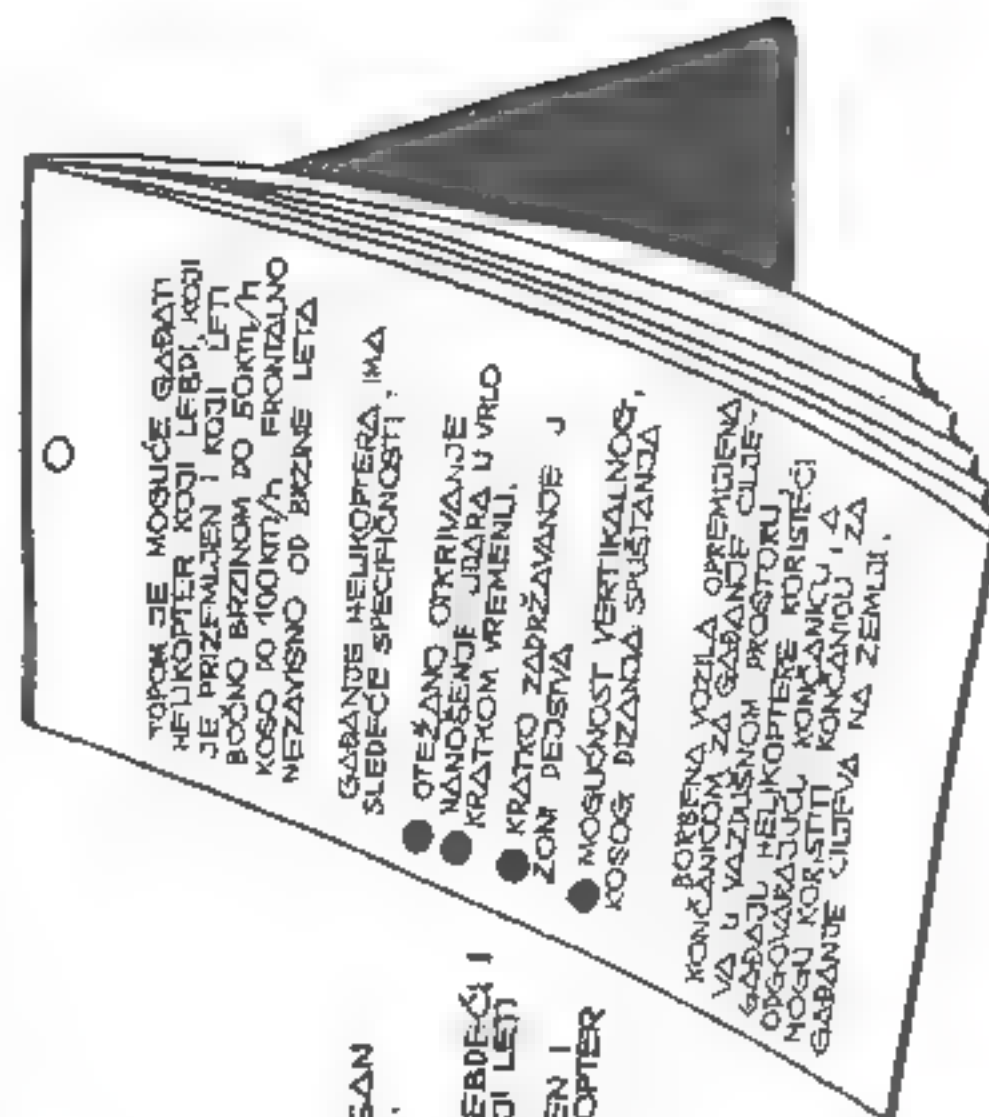
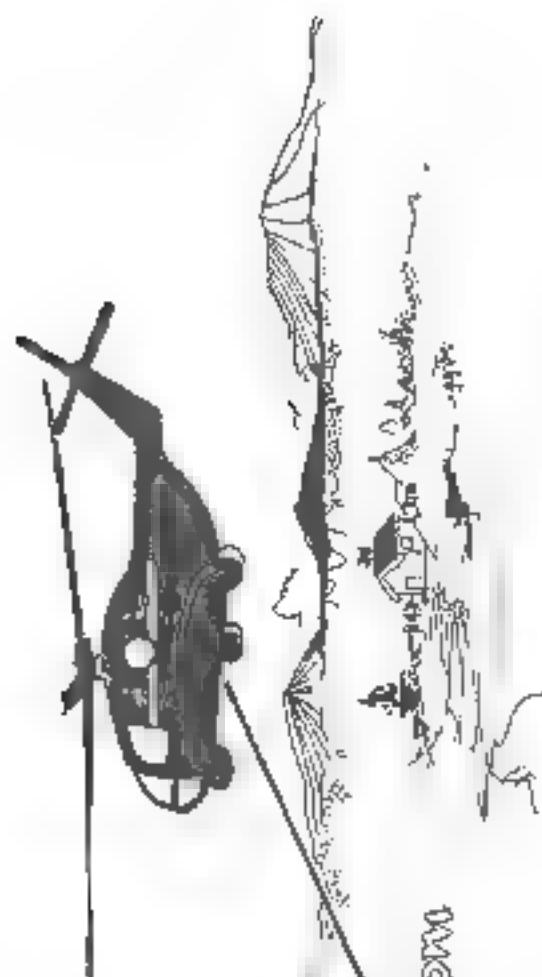

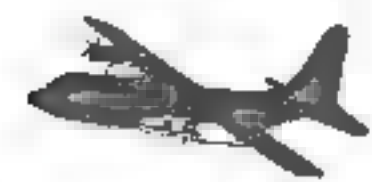
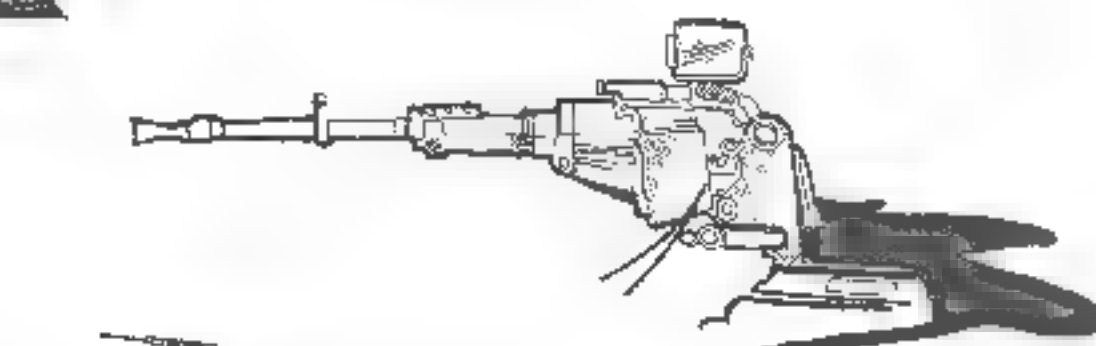

GAĐANJE HELIKOPTERA TOPOM

specijalnim
munijskom

PAM-om se gađaju

BORBENI KOMPLETI

NSV M-84	300 KOM.
DŠKM T-55	250
BROWNING OT	1200
BROWNING T-34	735

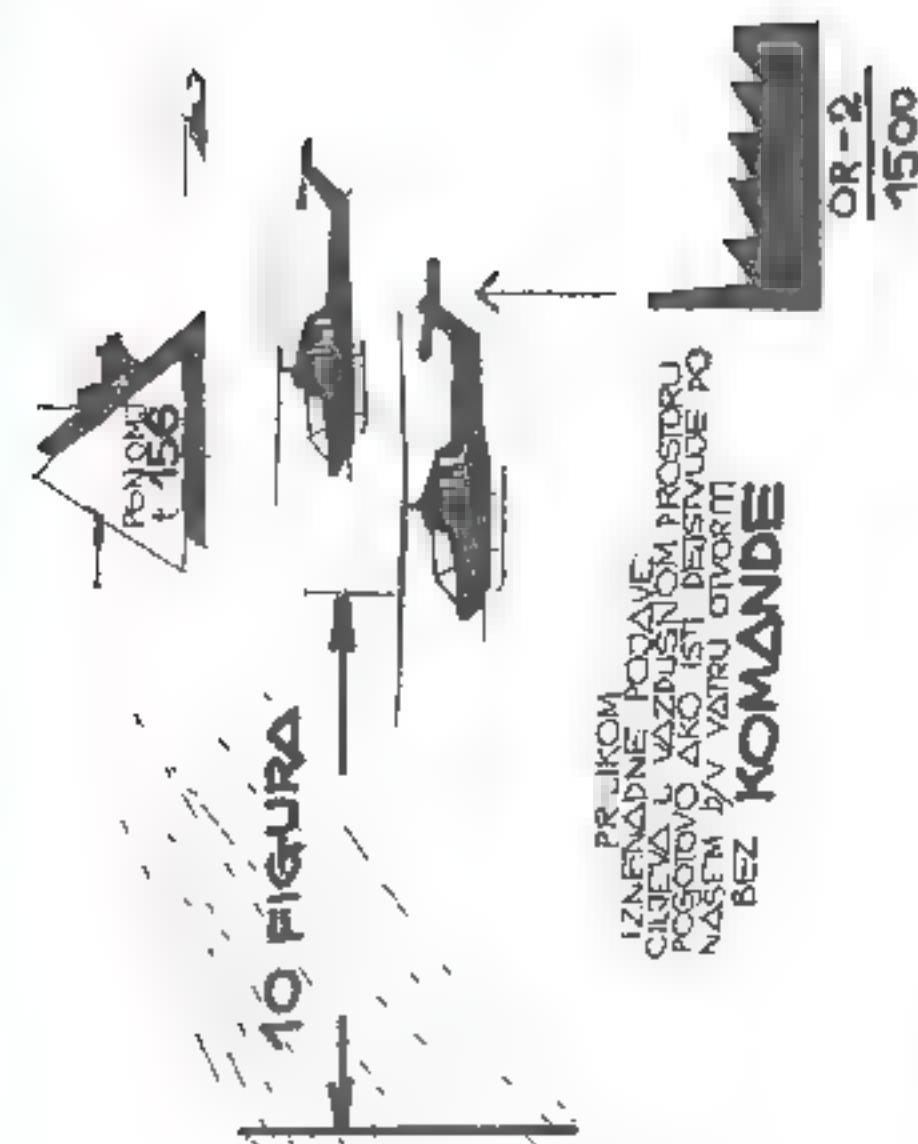

POKAZIVANJE CILJEVA U VAZDUŠNOM PROSTORU KOMANDA

ELEMENTI KOMANDE	PRIMER
POZIV	ŠOKO 21
POKAZIVANJE CILJA	ORJENTIR - 2 HELIKOPTER NISKO 1500
PRETICANJE U PRETICANOC BRZINI	200 ILI 10 FIGURA
FIGURAMA	PRATEĆOM SREDNJI
VRSTA VATRE	PALI
DUŽINA RAFALA	
VREME OTVARANJA VATRE	

BP ZNA A	500 m	1000 m	1500 m	a g d a n o	
	ocel figu-a	braj figu-a	braj figu-a	braj figu-a	braj figu-a
200 km/h	1 4	6 7	8 0	9 11	
400 km/h	1 6	8 0	9 11	2 13	
600 km/h	2 9	9 11	2 13	4 15	
800 km/h	3 12	2 13	4 15	6 17	
1000 km/h	4 15	3 12	4 15	7 18	
1200 km/h	5 18	4 15	5 18	8 19	
1400 km/h	6 21	5 18	6 21	9 20	
1600 km/h	7 24	6 21	7 24	10 21	
1800 km/h	8 27	7 24	8 27	11 22	
2000 km/h	9 30	8 27	9 30	12 23	

bacanje ručnih bombama iz BVP

POSTUPAK:

- 1. POKAZATI CILJ
- 2. UZIMATI BOMBU IZ TROKUTNE
- 3. OTVORITI KUPOLU IZAD KUPOLA
- 4. BRZO OTVORITI MESTO
- 5. POZNATI SE NA SEDIŠTE

JEDNOVREMENO

- 1. EDISI SE DO RASA UZVAN KUPOLE
- 2. EDISI RUKOM PRED BOMBU
- 3. EDISI IZVANIS OSIGURAS

ZAMANJUVANJE

- 1. BACATI BOMBU (MOKA PASTI NASMONICE ITH OP OLJA)
- 2. REZO UBI U KUPOLU, ZATVORI FORLORAC
- 3. OSNATRAS IZVANIS

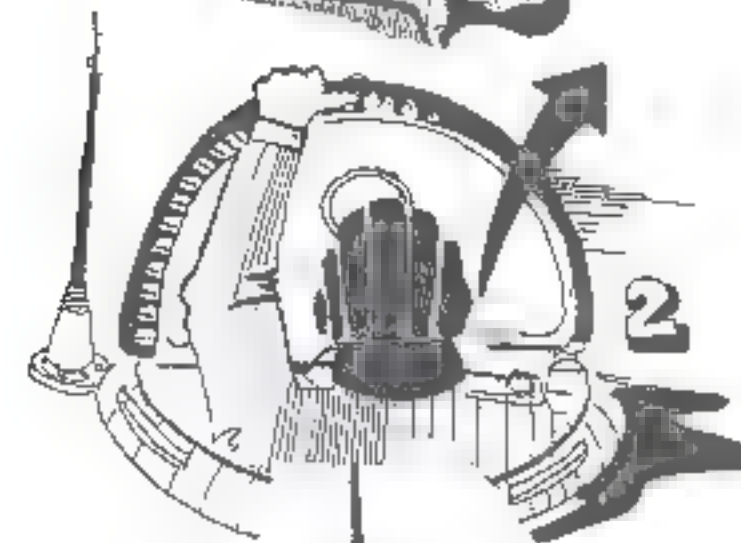
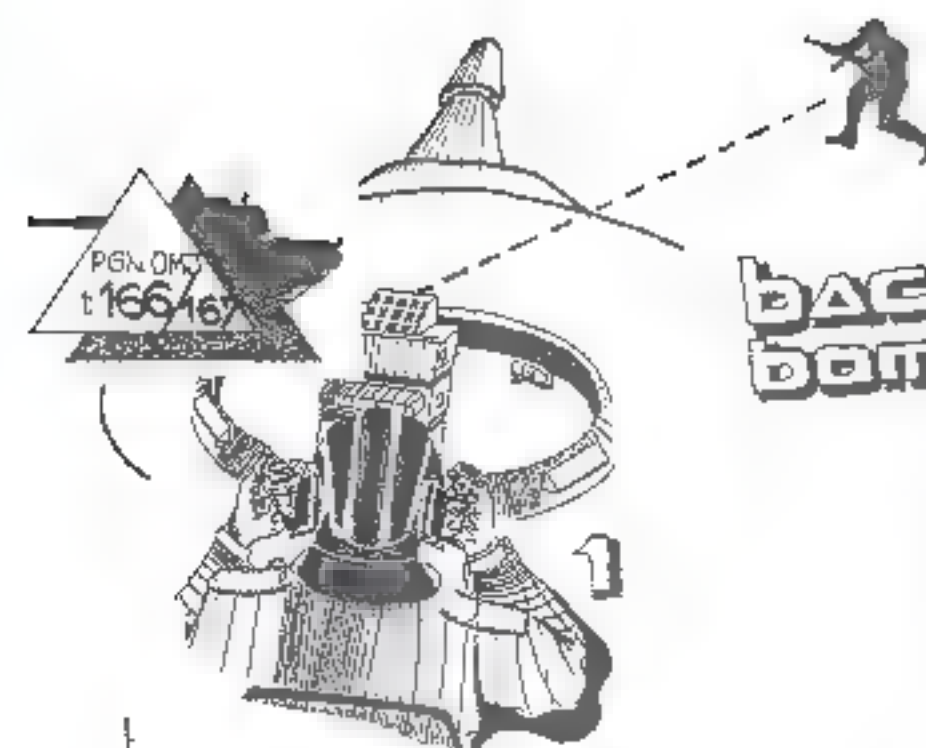
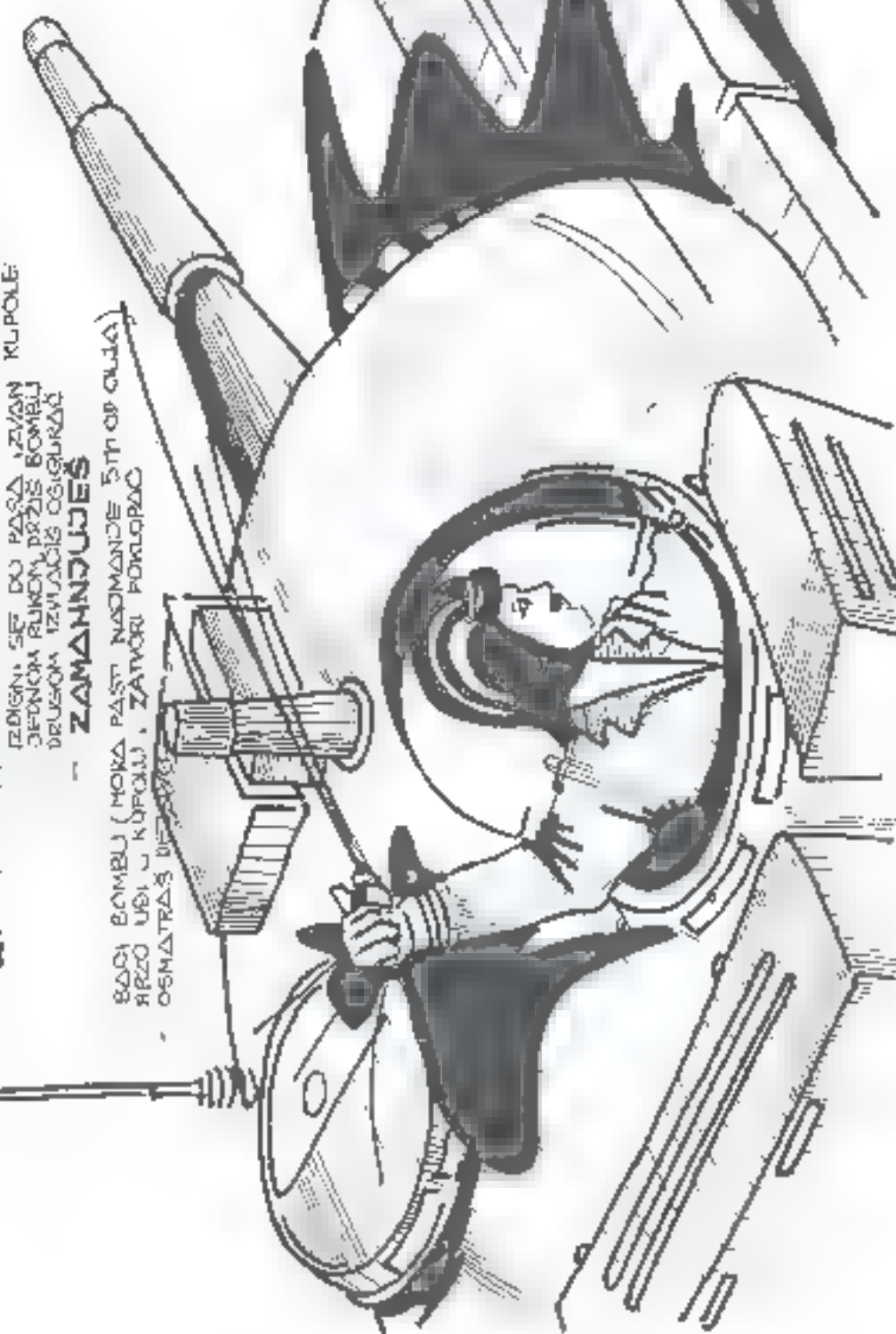
KOMANDA ZA BACANJE RUČNE BOMBE
GLASI: "POZIV...
BOMBOM...
DESNO-LEVO...
PEŠAKA...
UNISTI..."

BACANJE BODEVIH RUČNIH BOMBI
IZ BORBENIH VOZILA U MIRU SE
NE IZVODI.

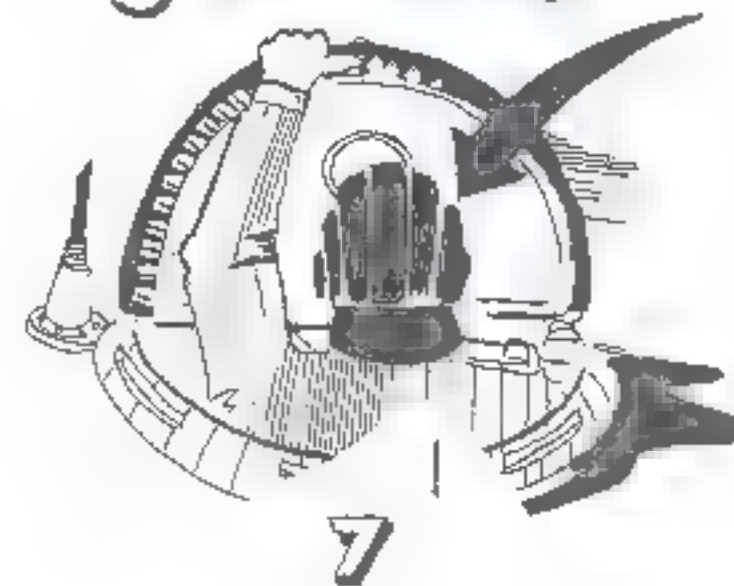
BOMBU IZ BORBENOG VOZILA MOGU
BACATI KOMANDIR I NEKO OD ČLANOVA
POSADJE - OPELJENICA I SAMO KOMANDIR
KOD NEKIH OBV (M-84, BVP)

NAČELNO, VOZAČ BOMBU NE BACA

PRILIKOM BACANJA RUČNIH BOMBI IZ
BORBENIH VOZILA MOGA SE OBEZBEDITI
POTPUNA BEZBEDNOST ČLANOVA POSADJE -
OPELJENICA I SORSTVENIH JEDNICA KAO
BEZBEDNOST BV

bacanje bombe iz tenka

VEŠTOVAJNOŠĆA POBAĐANJA SA POR

zaštići od:

OBLIK I DEBLJINA
OKLOPA

GABARITI

USLOVI OPAKOVANJA

DALJINA

9M14M

VOĐENI DOMET MIN: 500
MAX: 3000

NAJBOLJI REZULTATI 1800 DO
2200 m

PROBICA POD 90° 400mm

KARAKTERISTIKE
I KVALITET POR-POLK-POLU

IZ BVP SA POLU
LANSIRATI

SAMO

- * SA MESTA
- * SA ZASTANKA UZ UKOČENU
KLJUKU ILI
- * UKLJUČEN TEO-3

UTICAJ BOČNOSTI
NA LET RAKETE
VETRA

let rakete bez
uticaja vetra

VRH POR SE
OTRLANO U STRA-
NU OPAKLE DUGA
VETAR

let rakete
uticajem vetra kod

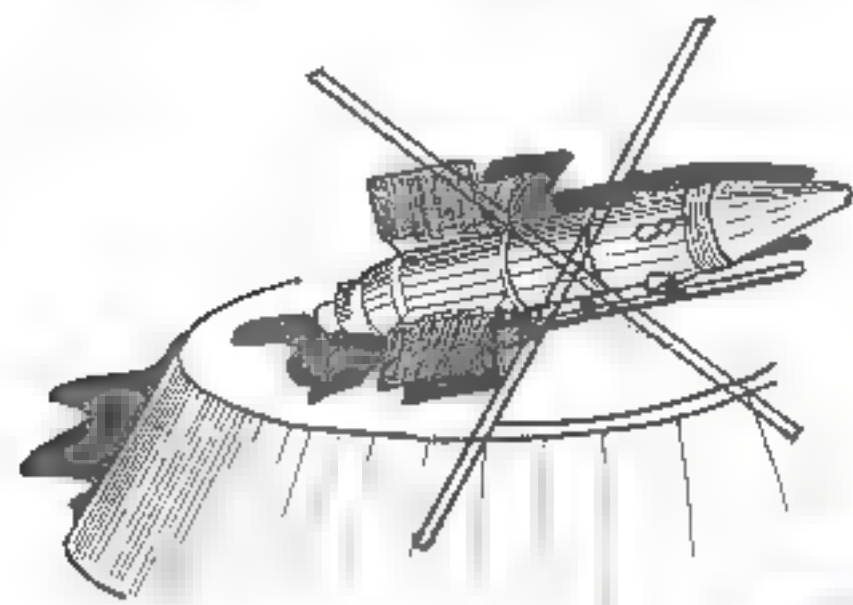
bočnu > 5m/s
koni > 10m/s

pravae vetra

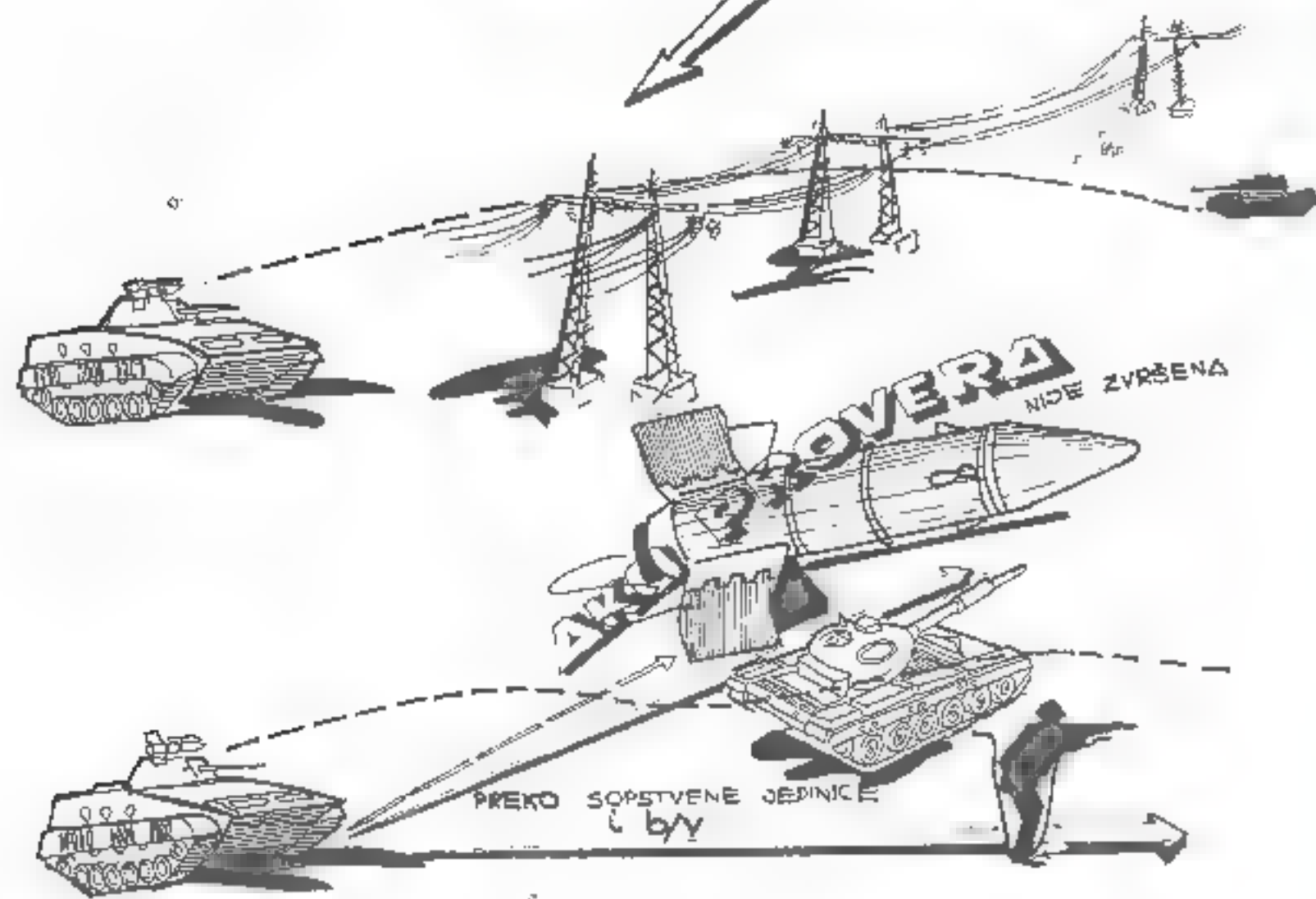
ne lansirati ako je vetar

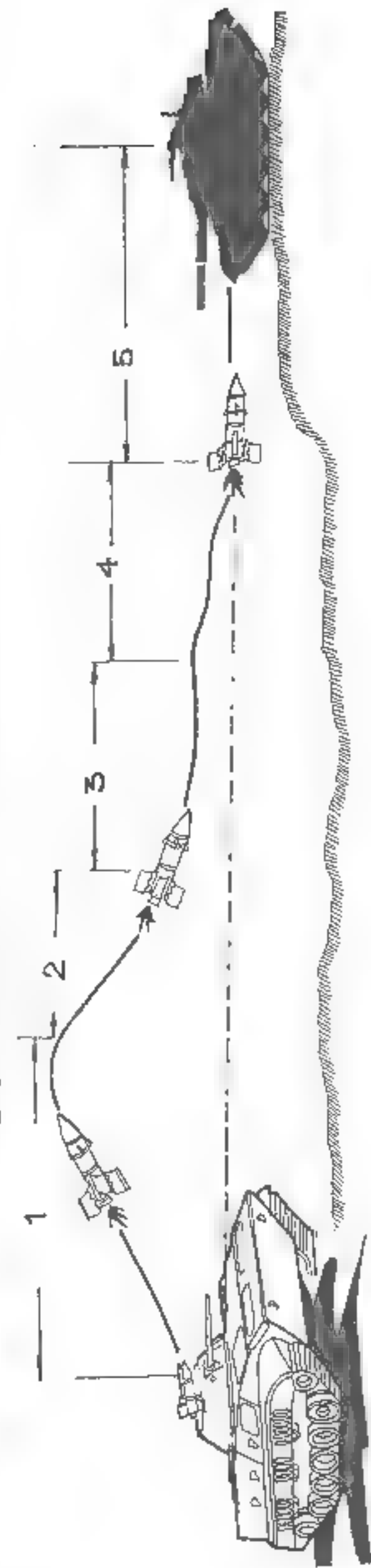
qadanjje
POR se ne izvodi

>10 m/s
bečmi

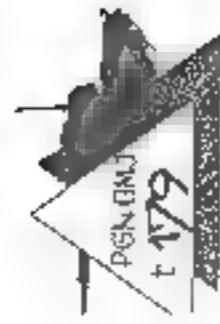
elementni putanje
POR iz POLO (BVP na daljinama preko 1000m)

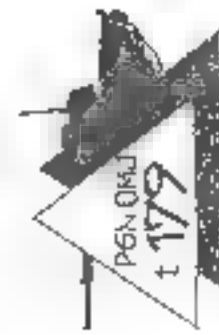
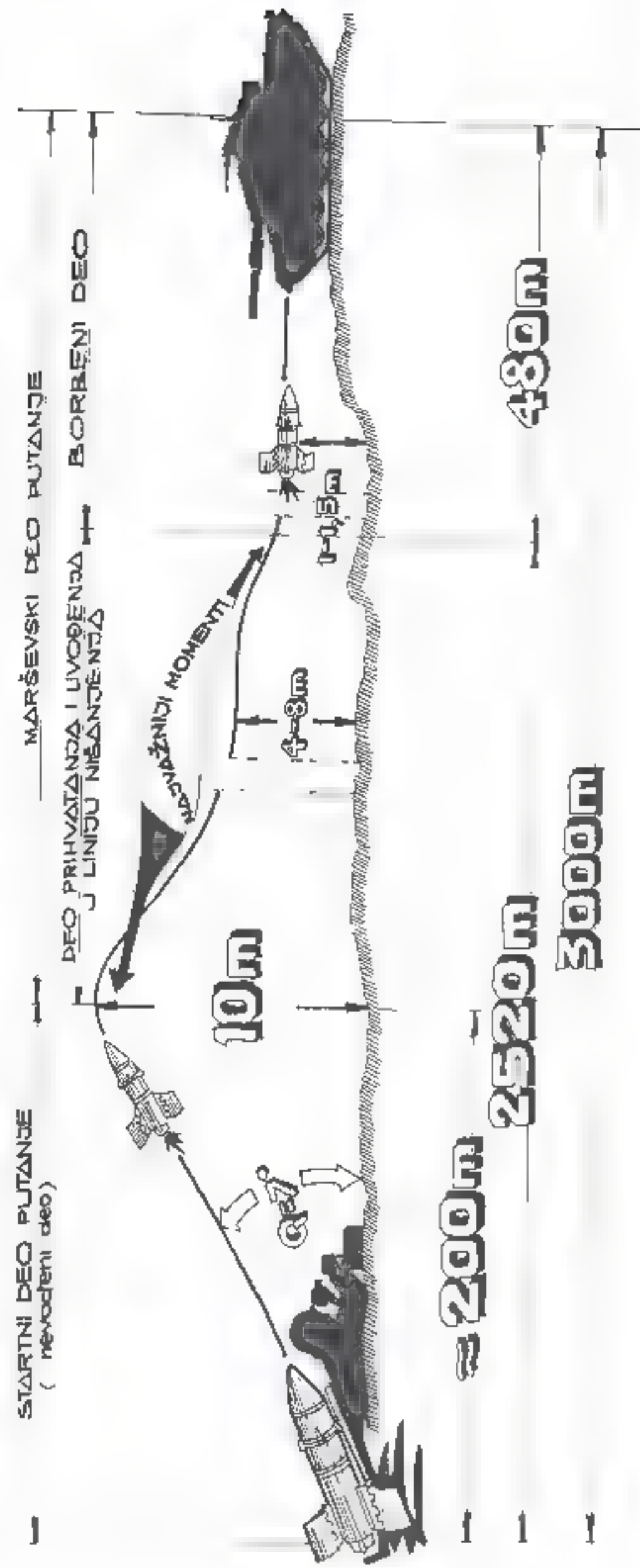
Legendas

- 1 STARTNI / NEVOBENI / DEO PUTANJE
- 2 PRIHVATANJE RAKETE / UVOBENJE U UNUTRAŠNJI KRUG KONČANICE
- 3 PREBAČIVANJE UVELIČANJA I VOBENJE RAKETE
- 4 UVOBENJE RAKETE U LINIJU NIŠANJENJA
- 5 ODRŽAVANJE RAKETE U LINIJU NIŠANJENJA / BOBENI DEO

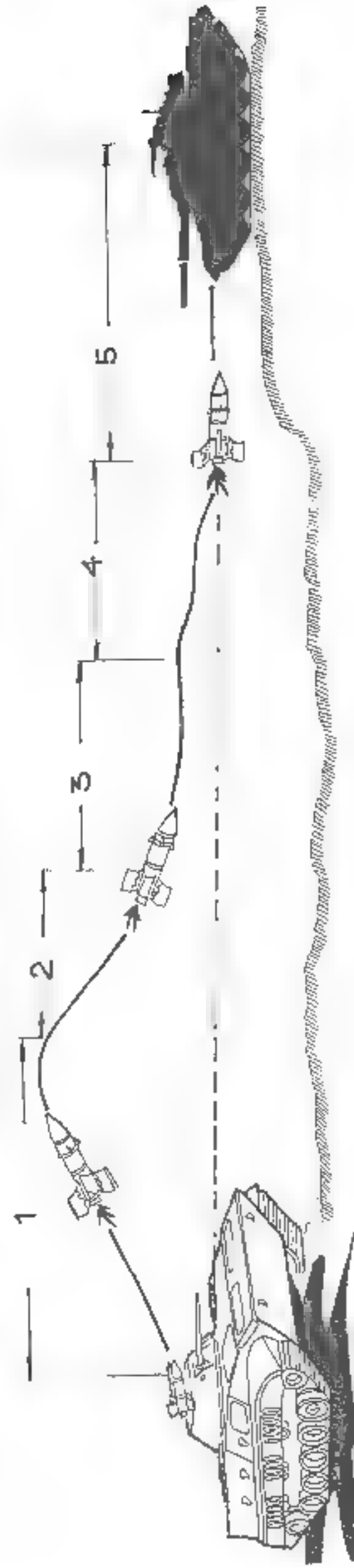

Elementni putanija por 2 milim pri godenju polk-om

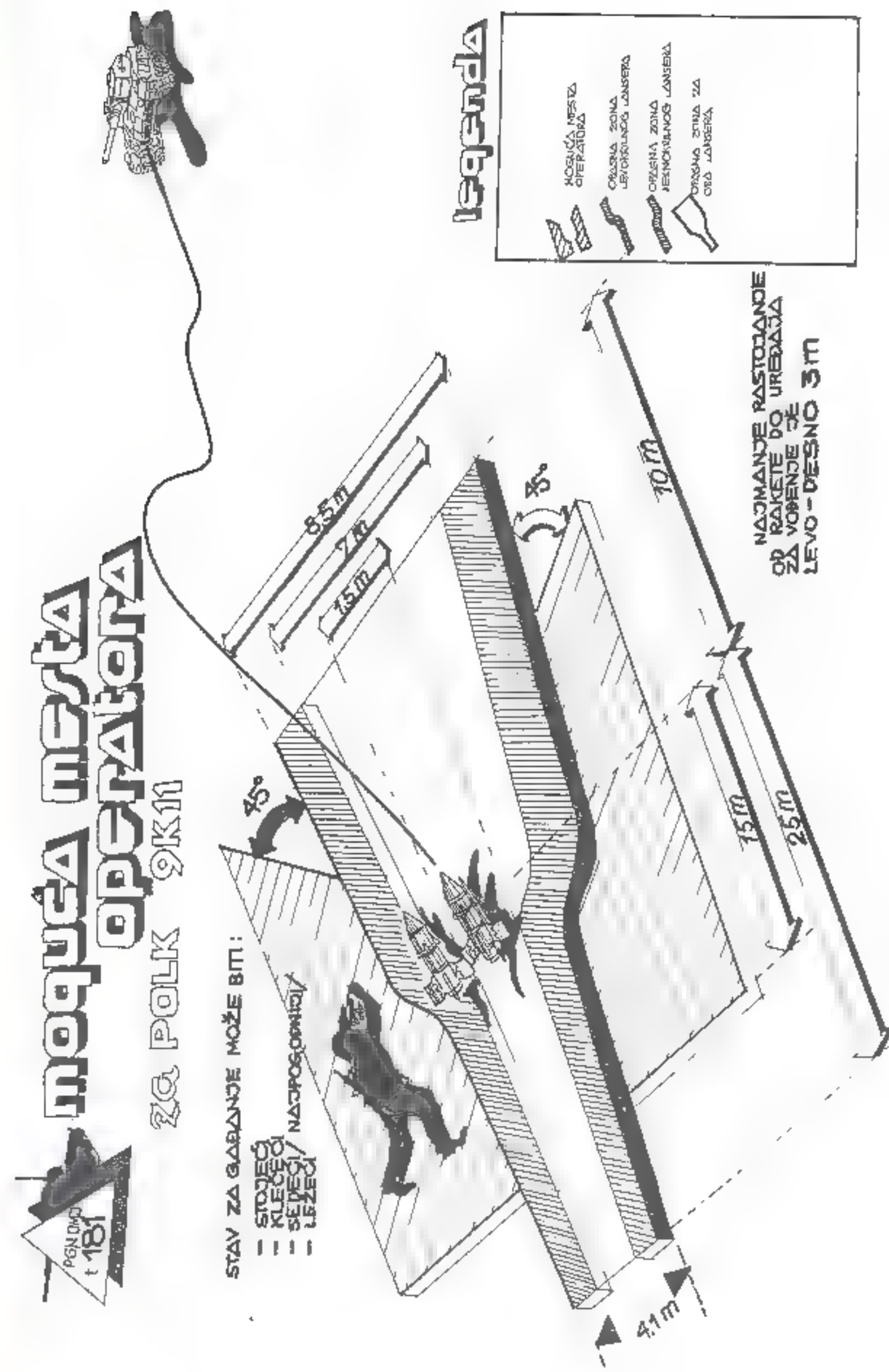
Elementni putanija por iz polo (BVP) na udaljenosti preko 10000m

Legenda:

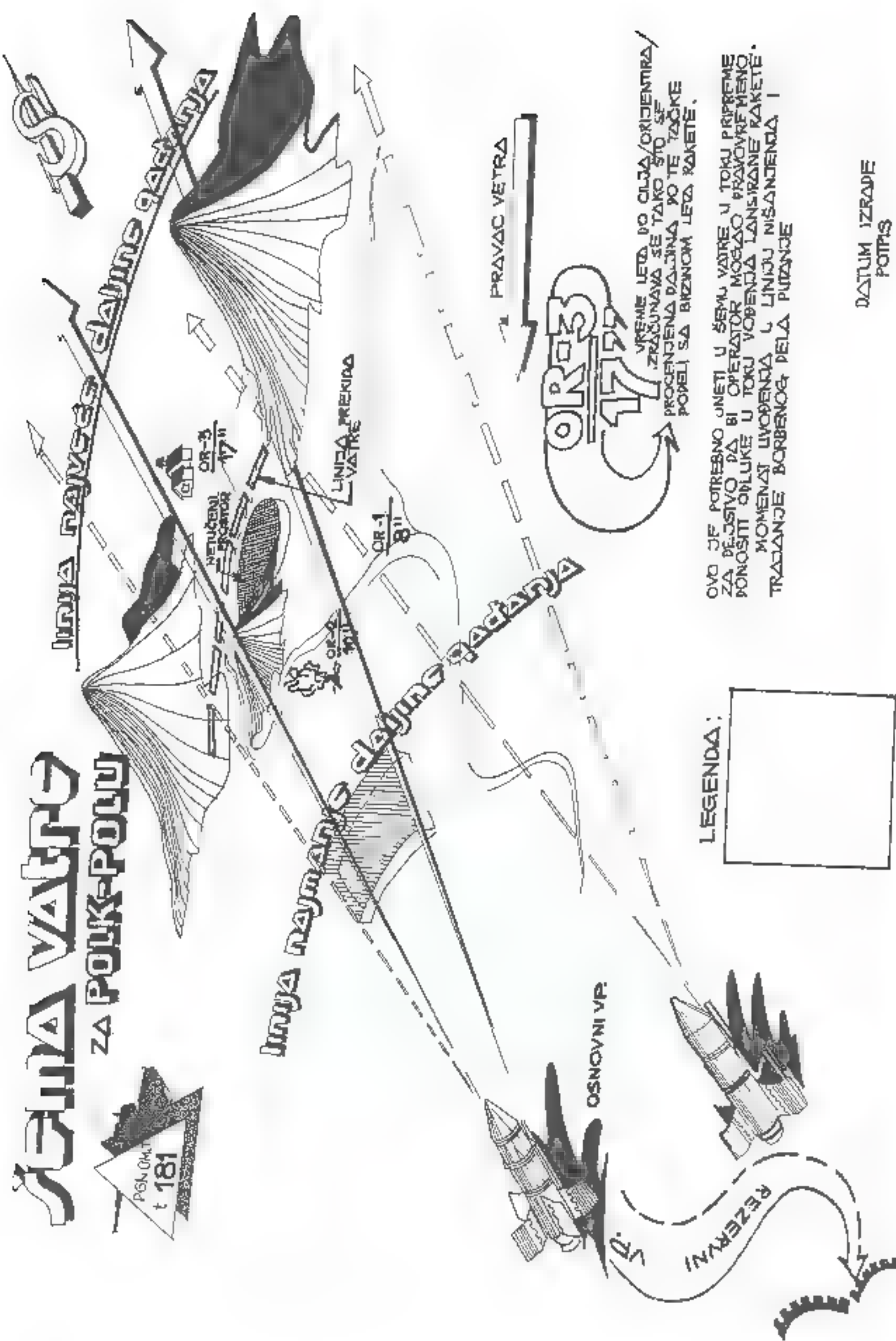
- 1 STARTNI / NEVOĐENI / DEO PUTANJE
- 2 PRIHVATANJE RAKETE I UVOĐENJE U UNUTRAŠNJI KRUG KONČANICE
- 3 PREBAČIVANJE UVELIČANJA I VOĐENJE RAKETE
- 4 UVOĐENJE RAKETE U LINIJU NIŠANJENJA
- 5 ODRŽAVANJE RAKETE U LINIJU NIŠANJENJA / BORBENI DEO /

LEGENDA:

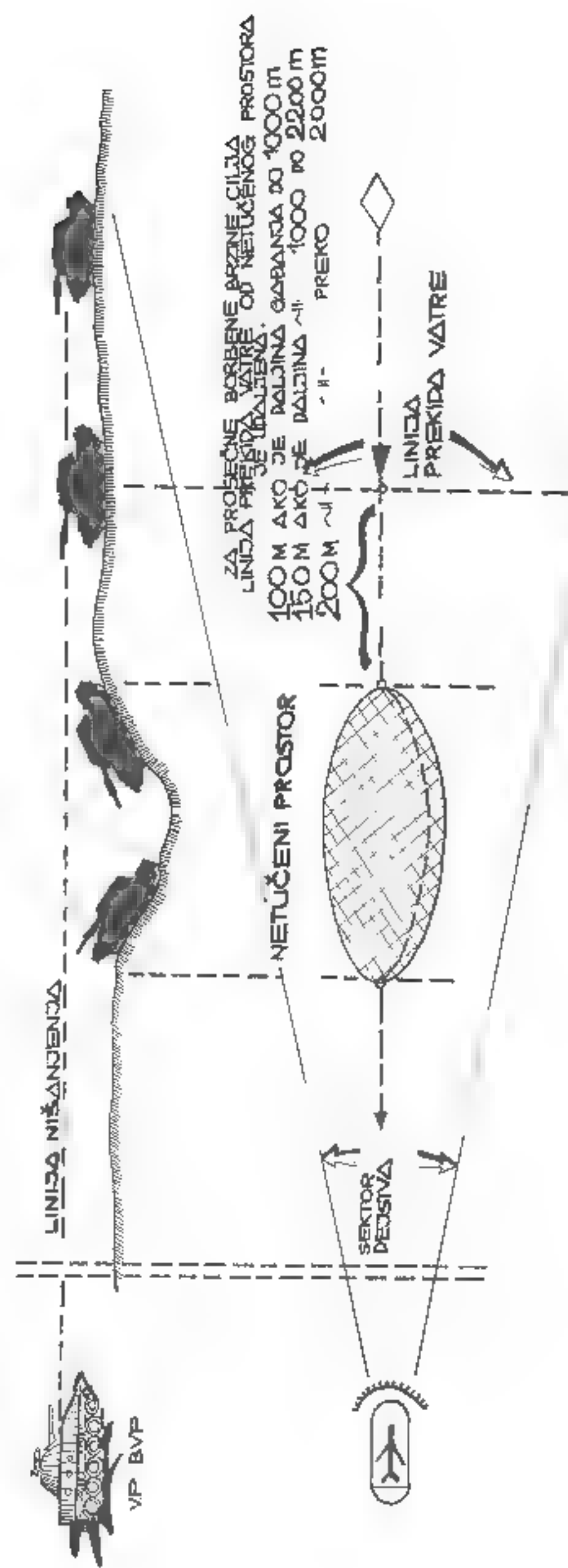
OVO JE POTREBNO UNETI U ŠEMU VATRE U TOKU PRIPREME ZA DEJSTVO DA BI OPERATOR MOGLAO PRAVOVREMENO PONOSITI ODLUKU U TOKU VOJENOG LANSIRANJE RAKETE. MOMENT LANSIRANJA U LINIJU NIŠANJENJA I TRAJANJE BORBENOG DELA PUTANJE

DATUM IZRADE
POTPIS

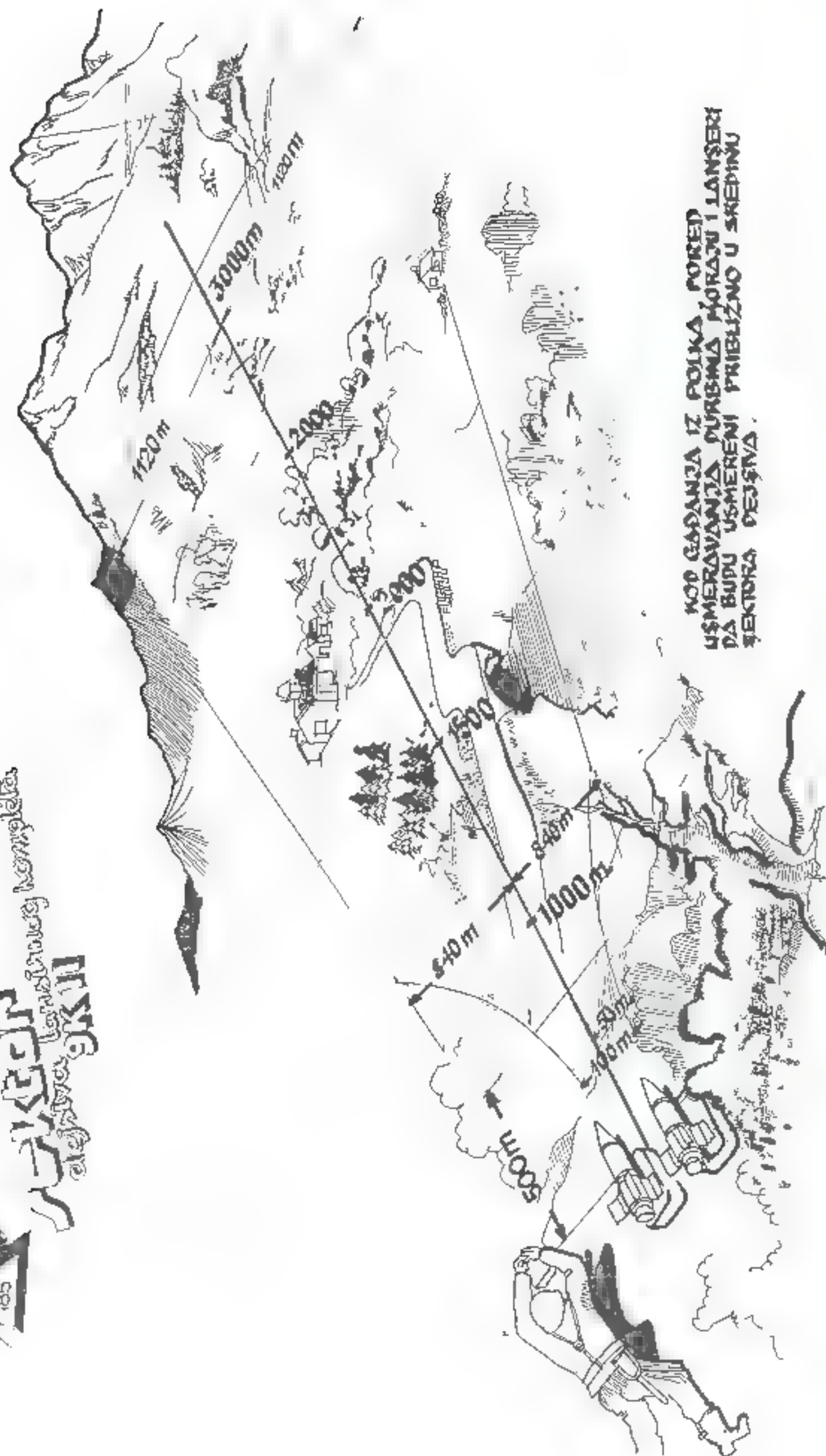

NETUČENI PROSTOR JE DEO ZEMLIŠTA U SEKTORU DEJSTVA GDE NISU MOGUĆE OSMATRANJE I GABANJE CILJA ZBOG ZAKLONČENOSTI I NERAVNOSTI ZEMLIŠTA I NAKON SE NA ŠEMU VATRE

ZA PROJEKTOVANJE BORBENOG RAZMERA CILJA LINJA PREKIDA VATRE OD NETUČENOG PROSTORA 100 M AKO JE DALJINA GABANJA DO 1000 M 150 M AKO JE DALJINA GABANJA DO 1000 M DO 2000 M 200 M AKO JE DALJINA GABANJA DO 2000 M

KOD GAĐANJA IZ POLJA, PORED
USMERAVANJA TURBINA KORAKU I LANSENI
DA BUDU USMERENI Približno u sredinu
SEKTORA DEJSTVA.

priprava
ciljnata za
zagotavljanje por

ELEMENTE ZA GABANJE ODREĐUJE OPERATOR POSLE DOBIJANJA KOMANDE ZA GABANJE (POKAZANOG CIJA) ODNOSNO POSLE ODLUKE DA GABA ODREĐENI CIJ (AKO SAM ODLUČUJE O GABANJU CIJA)

u elemente specifice:

DAJINA DO CILJA U METRIMA, VREME LETA RAKETE
I MOMENT UVOĐENJA U LINIJU NISANJENJA

PRIBLIŽAN PRAVAC I BRZINA KRETANJA CILJA I NA
OSNOVU TOGA TAČKA ZA USMERAVANJE NS DUBINA

TAČKA NIŠANJENJA

MOMENT LANSIRANJA

**IZDAVANJE KOMANDA
ZA GAĐANJE**

IZVOJE KOMANDIRI VOJVOVA ODELJENJA, ČETE KADA
RUKUJU VATROM, IZJUZETNO KOMANDIRI, MOGU SAMO
POKAZATI CILJ OPERATORU ILI MU PREPUSTITI DA
SAMOSTALNO ODLUČUJE O GABANJU CILJA

KOMANDA ZA GAĐANJE SADRŽI

- POZIV
- POKAZIVANJE CILJA
- NAČIN GABANJE (AKO SE GABANJE IZVOM SA ZASTAVKA)
- LANIRAO

PRIMER ZA BVP

OPERATOR
ORIENTIR 3 TENK 2000
SA ZASTANKA
LANŠIRAU

ZΔ POLK

- POSLUGA POLK
- ORJENTIR 3 DESNO 1-00
- TENK 1800
- LANSIRAJ

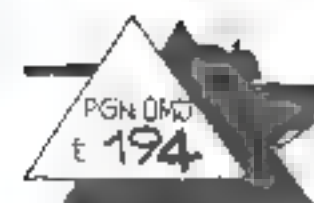
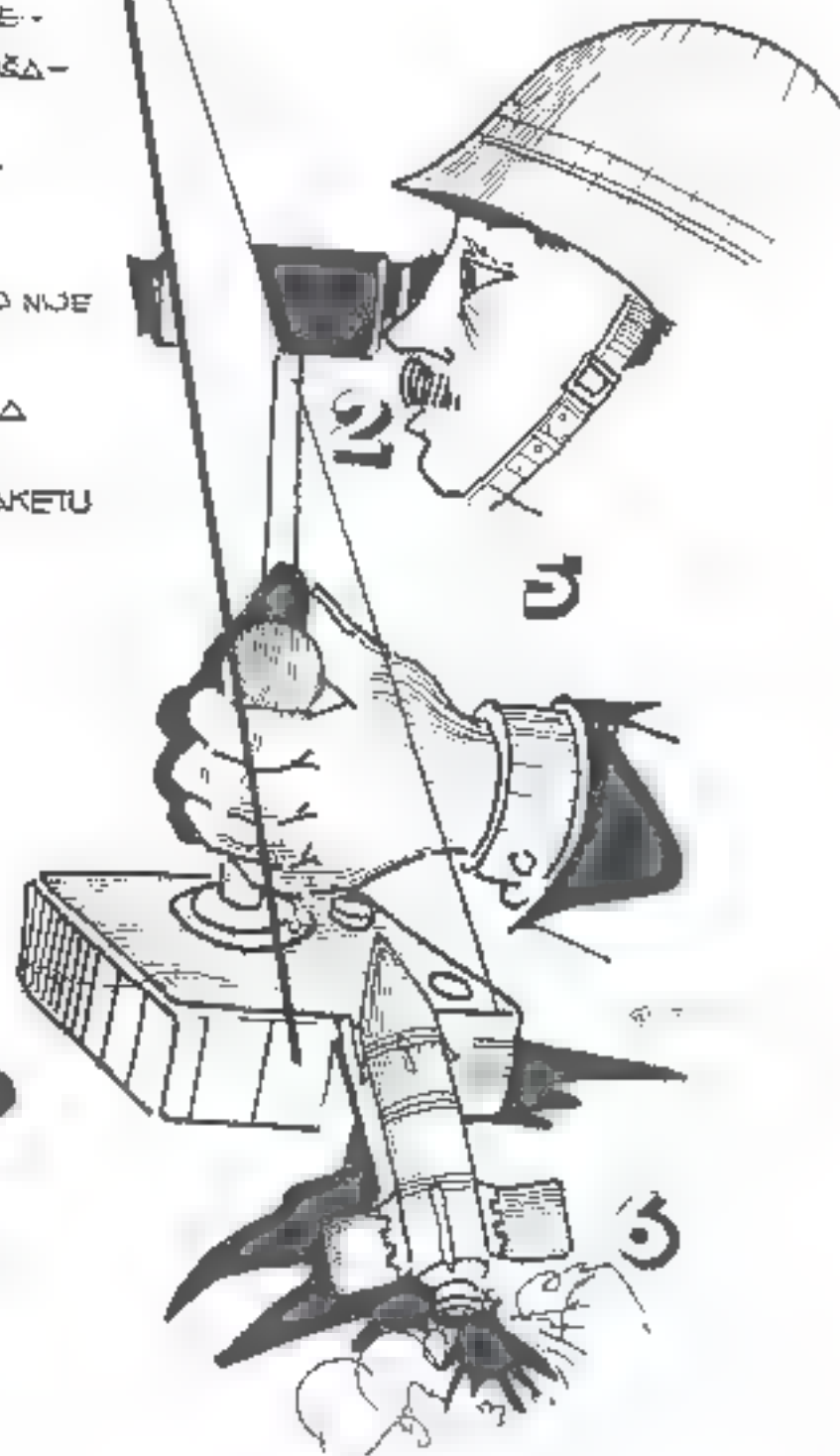
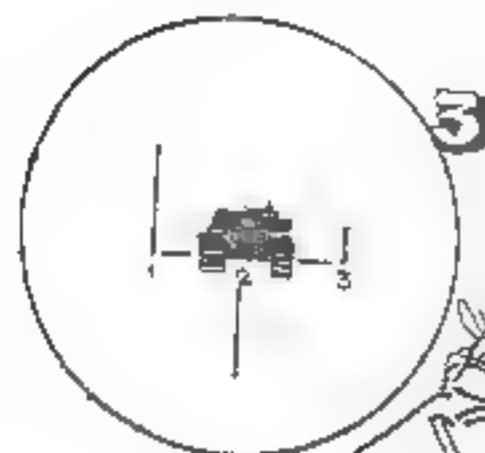

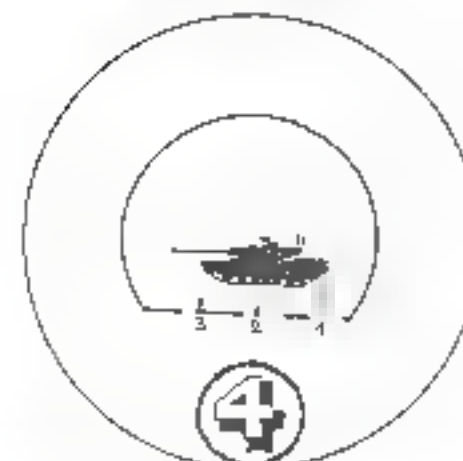
lansiranje POR pod operatora POLK

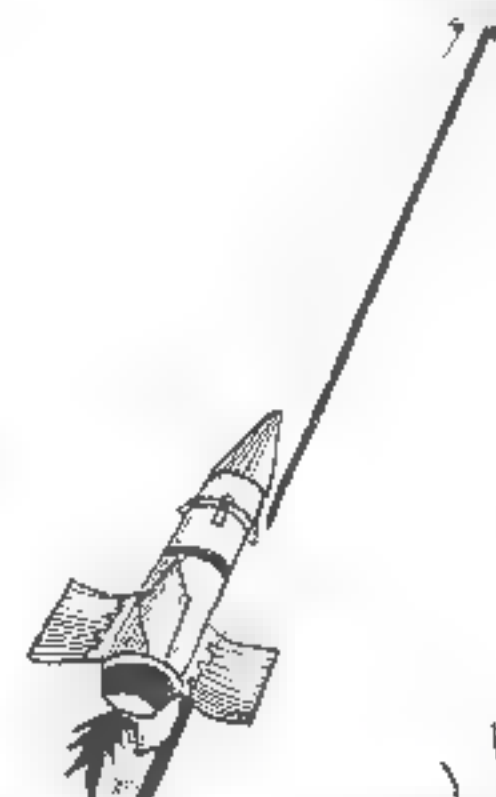
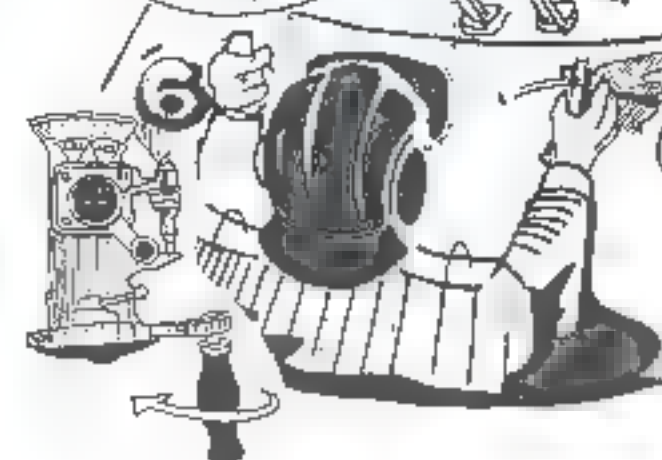
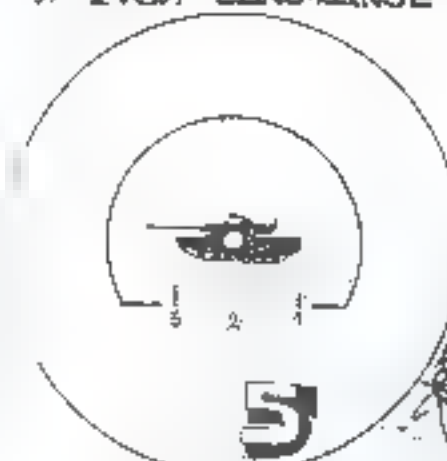
- 1 UOČAVA POKAZANI CILJ NA OSNOVU DALJINE DO CILJA ODREĐUJE VREME LETA RAKETE MOMENT UVOĐENJA U LINIJU NISANJENJA
- 2 USMERAVA DURBIN U TAČKU ZA USMERAVANJE DURBINA
- 3 BIRA TAČKU NISANJENJA
- 4 ZAUZIMA STAV ZA VOĐENJE AKO NIJE RANDE ZAUZEO
- 5 KONCENTRIŠE SE I PRIPREMA ZA LANSIRANJE
- 6 IZVOD LANSIRANJE I VODI RAKETU

lansiranje POR pod operatora BVP do 1000m

- 1 UOČAVA POKAZANI CILJ NA OSNOVU DALJINE DO CILJA ODREĐUJE VREME LETA RAKETE (8s) MOMENT UVOĐENJA U LINIJU NISANJENJA
- 2 SPREŽE USMERAČE (LANSIRE) SA UREĐAJEM ZA OKRETANJE KUPOLE DAVANJE NAGIBA
- 3 POSTAVLJA UREĐAJ ZA LANSIRANJE I VOĐENJE U BORBENI POLOŽAJ
- 4 ODABIRA KONČANIKU ZA GAĐANJE POR
- 5 PO ZAUSTAVLJANJU BVP USMERAVA NS U TAČKU ZA USMERAVANJE NS
- 6 KOČI KUPOLU AKO UREĐAJ TEO-3 NE RADI
- 7 PREBAČUJE UVEĆANJE NS NA USKO VIDNO POLJE I BIRA TAČKU NISANJENJA
- 8 PREBAČUJE UVEĆANJE NS NA ŠIROKO VIDNO POLJE KONCENTRIŠE SE I PRIPREMA ZA LANSIRANJE
- 9 IZVOD LANSIRANJE I VODI RAKETU

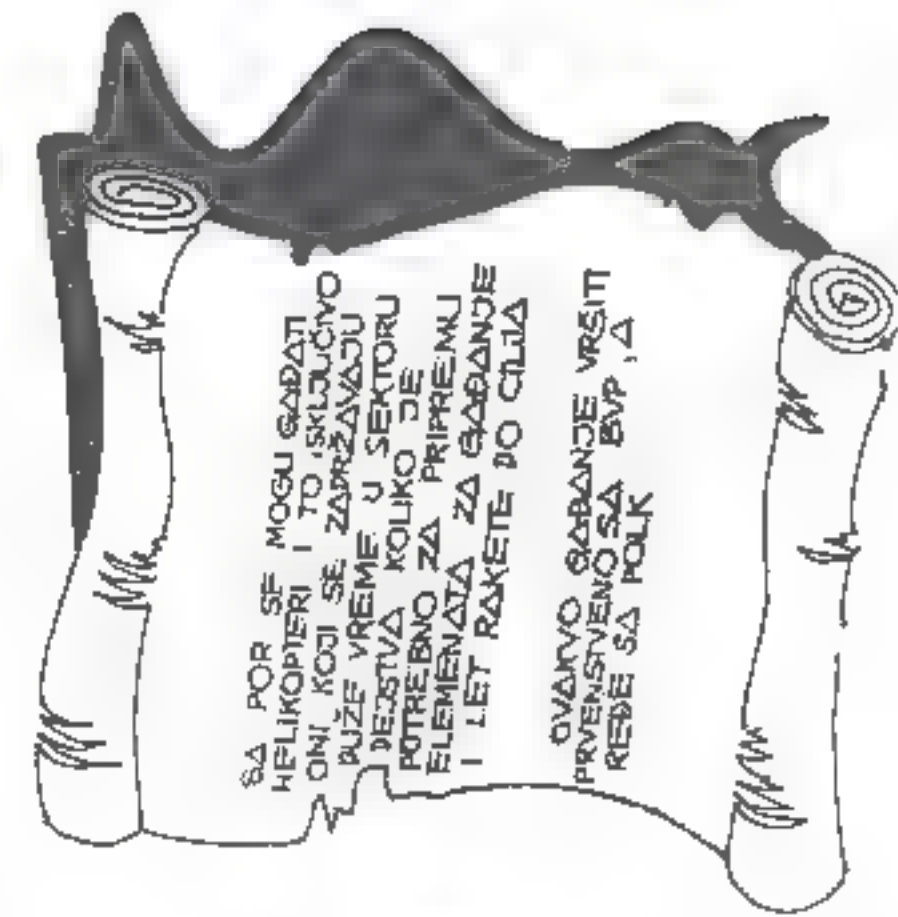
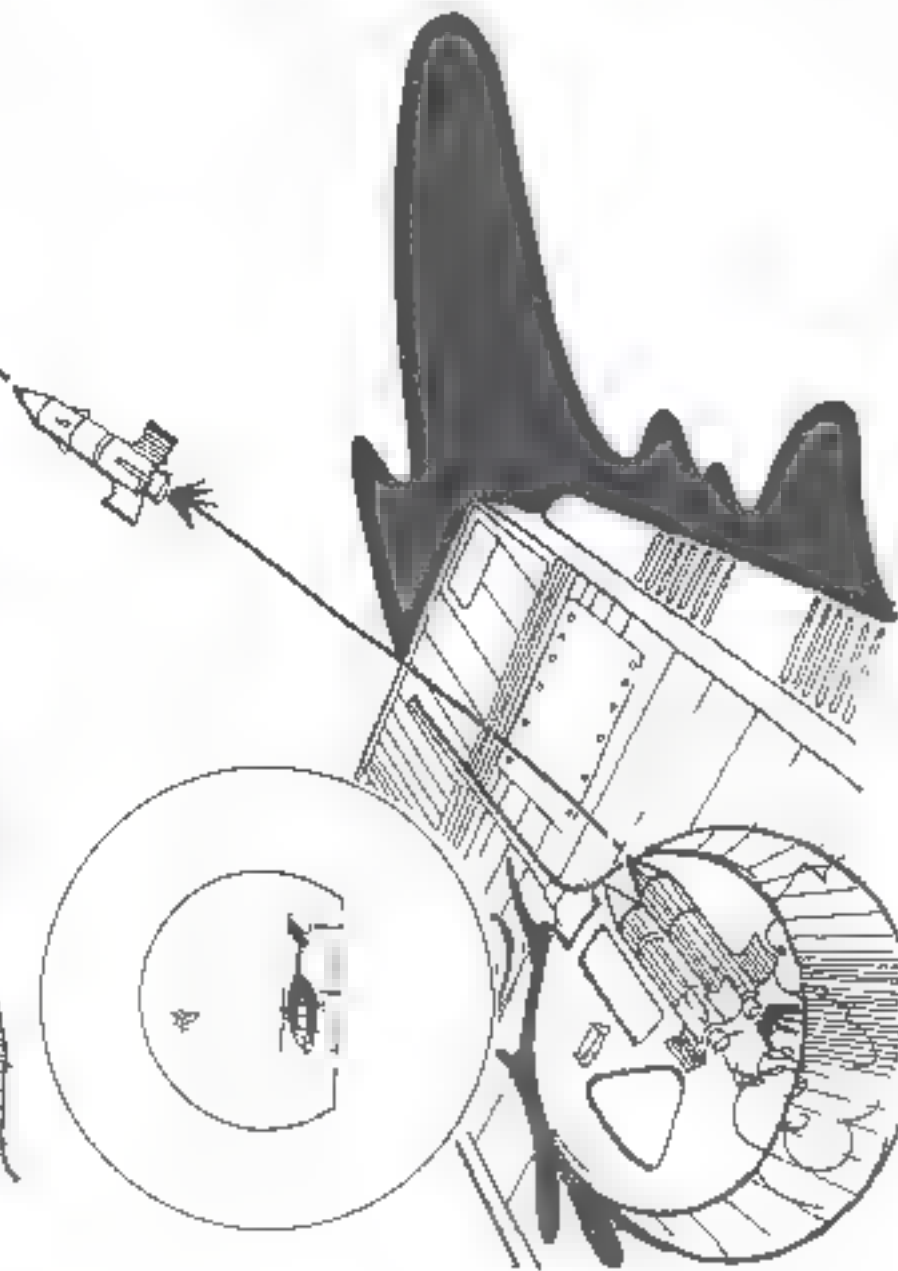

PGN DM
t 210-211

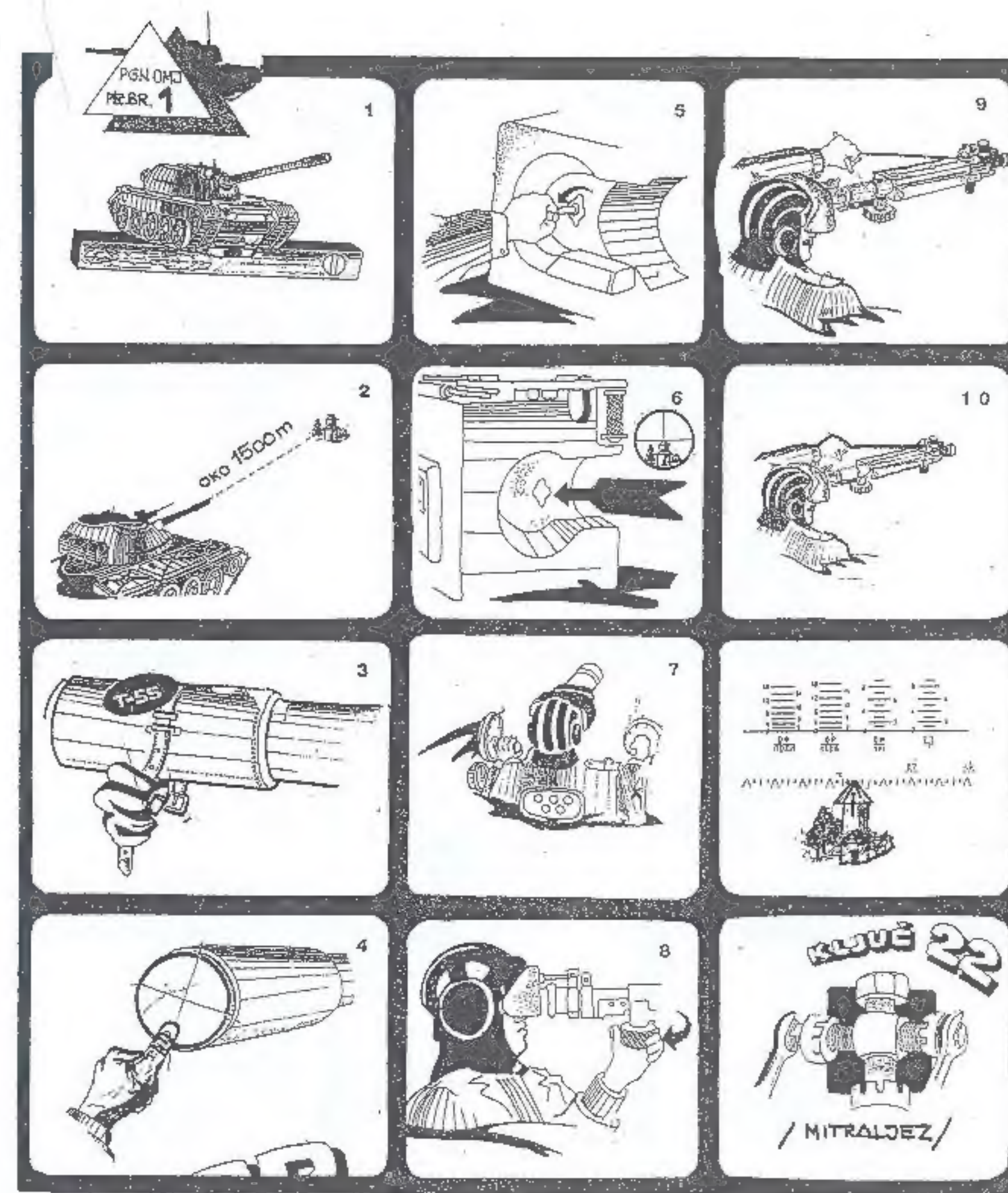
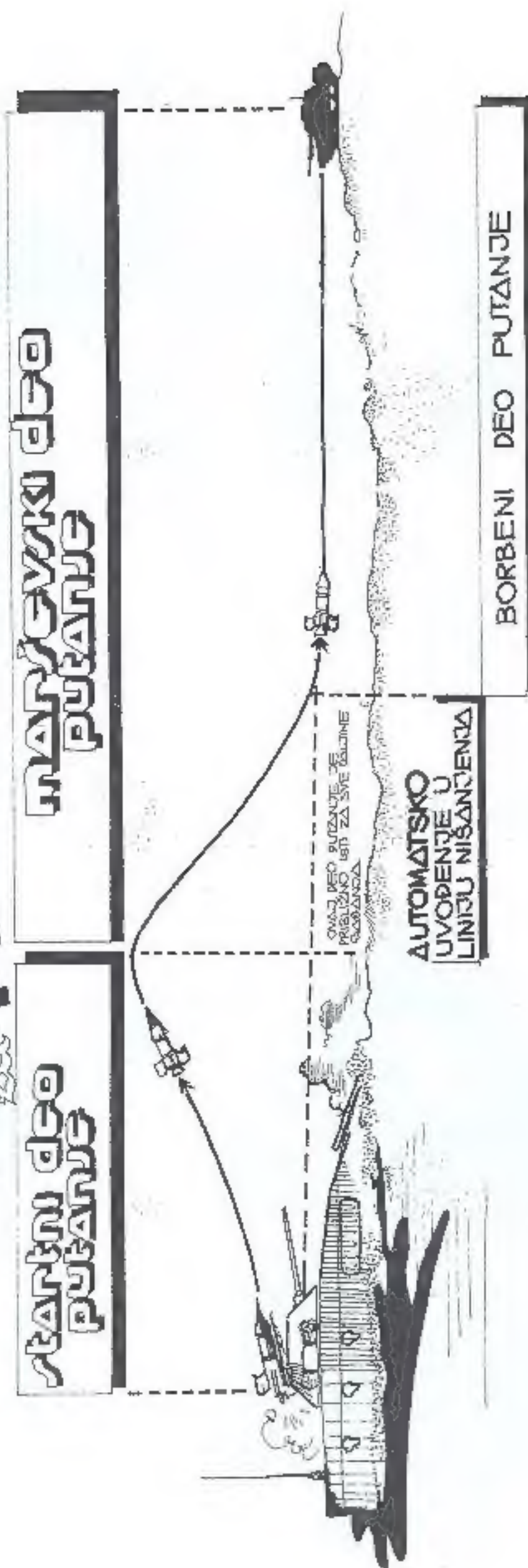
gađanje helikoptera sa POR

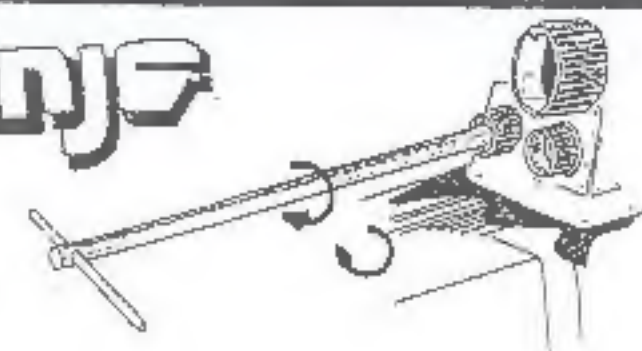

Elementi putanje

700 POR na poluautomatskom vođenju

T-55
podsvjetlo
NS T-55

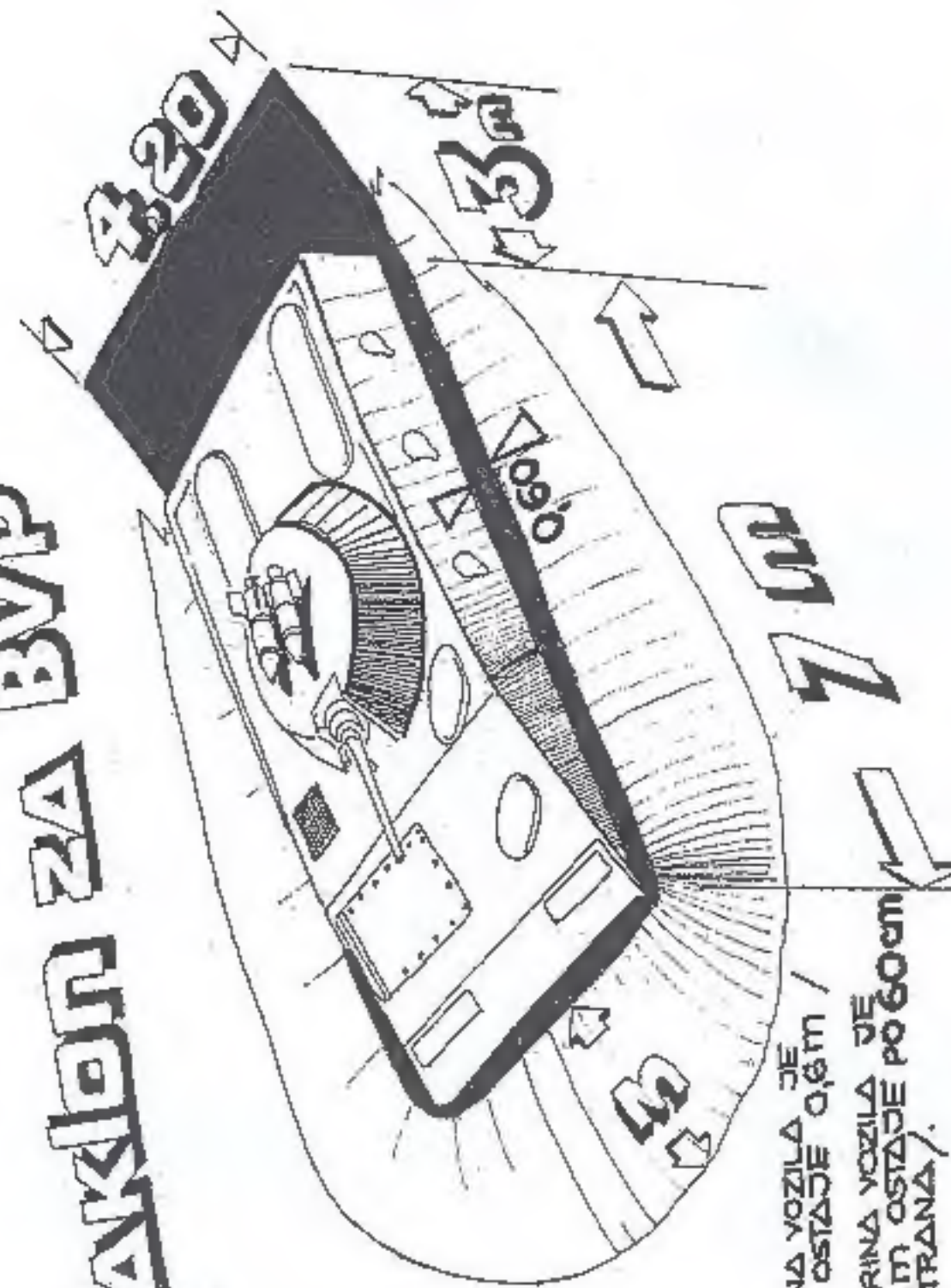
6.8m / DUŽINA TEĻA JE 6.2m
OSTAJE + 0.6m /
4.5m / ŠIRINA TENKA 3.27
OSTAJE PO 60 CM
SA STRANA

D = 6,8m / DUŽINA TELA JE 6,2m
OSTAJE + 0,6m / 3,27
Š = 4,5m / ŠIRINA TENKA 3,27
OSTAJE PO 60 CM
SA STRANA

$\text{PUBINA} = 1,2 \text{ m}$
 $\text{ULOZNA RAMP} = 18^\circ$
 $\text{DEBLJINA GRUPOBRAN} = 0,5 \text{ m}$

ZAKLON ZA BVP

DUŽINA = 7m / DUŽINA VOZILA JE 6,42 OSTAJE 0,58m /
ŠIRINA = 4,20m / ŠIRINA VOZILA JE 3,02m OSTAJE PO 60cm SA STRANA /

DUBINA = 1,3 m
ULAZNA RAMPa = 18°
DEBLJINA GRUPOBRANA = 0,5 m

